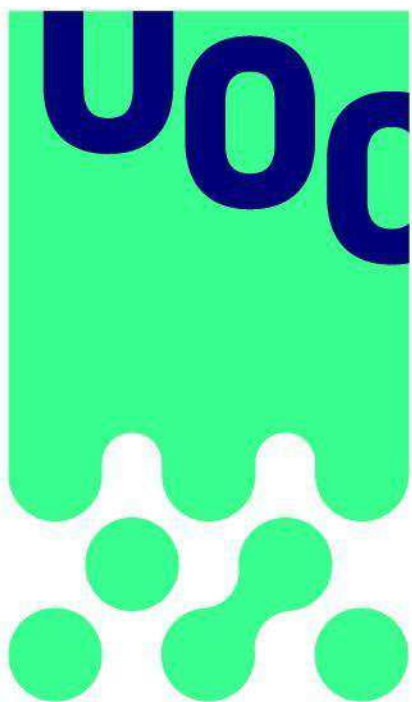

Guia pràctica per incorporar l'Agenda 2030 a l'àmbit Firal

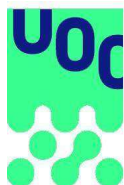

R&I

research.uoc.edu

Universitat Oberta de Catalunya

Per: Federació de Fires de Catalunya (FEFIC)

Data: 29 de desembre de 2022

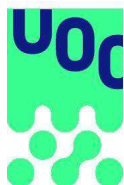
Síntesi: Aquesta Guia té l'objectiu de facilitar l'adopció dels principis de l'Agenda 2030 de Nacions Unides a l'àmbit Firal. Consta de dues parts. A la primera part es realitza un recull dels marcs conceptuals (coneixement) principals en el que es fonamenten les idees sobre la sostenibilitat i l'àmbit firal, incorporant una anàlisi inèdita sobre com el sector firal de Catalunya s'està apropant a l'Agenda 2030 actualment. La segona part és una proposta metodològica i pràctica dirigida a dissenyar plans d'acció per incloure els principis de l'Agenda 2030 en l'àmbit firal, la qual ha estat adaptada a les seves especificitats. Al final del document s'incorporen diferents annexos de gran valor que donen suport a les diferents etapes de la proposta metodològica.

Autores: Soledad Morales Pérez, Ariadna Benet i Sergi Rovira.

Edita:

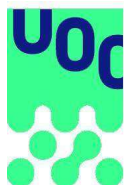
Federació de Fires de Catalunya
c/ Germanes Castells, 25
08700 Igualada
Tel. 93 806 86 70
info@fetic.com
<http://www.fetic.com/>

ISBN: 978-84-09-48632-8

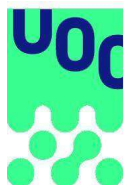

Índex

<u>PRESENTACIÓ DE LA GUIA PER PART DE LA FEFIC</u>	5
<u>PREÀMBUL</u>	6
<u>PART 1. L'AGENDA 2030 I L'ÀMBIT FIRAL. PERSPECTIVES DES DE LA SOSTENIBILITAT I EL TERRITORI</u>	7
<u>PARLEM DE LA SOSTENIBILITAT A LES ORGANITZACIONS. QUÈ N'HEM D'APRENDRE?</u>	8
UNA APROXIMACIÓ A LA SOSTENIBILITAT	8
ELS LÍMITS SISTÈMICS	9
LA SOSTENIBILITAT EMPRESARIAL	10
PER SABER-NE MÉS	13
<u>L'AGENDA 2030 I ELS ODS ASSOCIATS. UN MARC DE REFERÈNCIA PER A LA CONSTRUCCIÓ D'UN DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE</u>	14
PER SABER-NE MÉS	19
<u>SOSTENIBILITAT, AGENDA 2030 I FIRES. DE LA FIRA SOSTENIBLE A LA FIRA COM A AGENT DE CANVI</u>	20
LES FIRES COM A AGENTS DE CANVI	22
L'ECOSISTEMA DE LA FIRA	24
PER SABER-NE MÉS	25
<u>COM HA ARRELAT L'AGENDA 2030 A LES FIRES DE CATALUNYA?</u>	27
L'AGENDA 2030 I LA SOSTENIBILITAT EN EL RELAT DIGITAL DE LES FIRES DE CATALUNYA	28
L'AGENDA 2030 I LA SOSTENIBILITAT SEGONS L'OPINIÓ DELS EXPERTS	31
<u>PART 2. GUIA METODOLÒGICA. COM APLICAR L'AGENDA 2030 A L'ÀMBIT FIRAL PAS A PAS</u>	34
<u>PAS 1. DIAGNOSI DELS ODS EN UN ENTORN FIRAL CONCRET</u>	35
<u>PAS 2. IDENTIFICAR OPORTUNITATS D'ACCIÓ A TRAVÉS DELS ODS</u>	37
<u>PAS 3. IDENTIFICAR ELS PROJECTES PALANCA/CLAUS</u>	40

PAS 4. ESTABLIR UN PLA D'IMPLEMENTACIÓ	42
PAS 5. ESTABLIR ELS MECANISMES DE GESTIÓ I DE GOVERNANÇA DELS ODS	44
DOCUMENTACIÓ ADDICIONAL PART II	46
ANNEXOS DE MATERIAL PRÀCTIC	47
ANNEX I. MATERIALS DE TREBALL	48
ANNEX I.1. MATERIAL DE L'ETAPA 1. TAULA PER A LA DIAGNOSI INTERNA. COM D'ALINEATS ESTEM AMB L'AGENDA 2030?	49
ANNEX I.2. MATERIAL DE L'ETAPA 2. FITXES AMB PREGUNTES PALANCA PER L'ETAPA 2.	54
ANNEX I.3 MATERIAL DE L'ETAPA 2. TAULA DE TREBALL AMB ODS.	78
ANNEX I.4. MATERIAL DE L'ETAPA 3. TAULA DE PROJECTES I ODS.	79
ANNEX II. FITXES RESUM AMB EXEMPLES DE BONES PRÀCTIQUES I REPTES PER AL SECTOR FIRAL PER A CADA ODS.	82
ANNEX III: FITES DELS ODS DE NACIONS UNIDES.	117

Presentació de la Guia per part de la FEFIC

Una de les línies de treball de la Federació de Fires de Catalunya (FEFIC) és l'assessorament i la formació continuada de les seves entitats associades i, per extensió, del sector firal català. En aquest sentit, i des dels seus inicis, la FEFIC ha anat publicant i compilant tota una sèrie de publicacions i documents de treball sobre temàtica diversa que han ajudat i comportat una millora ostensible dels serveis firals, tot obrint noves oportunitats i professionalitzant un sector clau per entendre l'economia del país.

El document que teniu a les mans no és sinó la continuació natural d'aquest esforç tenaç i tossut de la FEFIC per avançar-se als canvis necessaris, presentant-los i discutint-los en obert i de forma proactiva. De fet, la importància de la present Guia no rau només en que traça un full de ruta pràctic per implementar els 17 ODS a l'àmbit firal, sinó que és un document que ha anat prenent forma i definint el seu contingut a partir de la participació activa de les entitats firals associades a la FEFIC en el marc de jornades i congressos diversos. L'estudi teòric i la concreció rigorosa de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), de la mà de la Soledad Morales, l'Ariadna Benet i en Sergi Rovira, ha permès obtenir una Guia, doncs, que no és sinó el resultat d'una feina compartida, que va més enllà d'una presentació teòrica dels ODS, i que posa l'accent en el fet ineludible que la planificació, organització i celebració de les fires han de plantejar-se des d'un enfocament holístic i amb pretensions explícites de canvi social. És a dir, un enfocament propositiu, proactiu i deliberadament compromès amb la sostenibilitat global.

En un context tan canviant i incert com l'actual, les fires tenen el potencial per esdevenir esdeveniments no només sostenibles, sinó plataformes que promoguin un desenvolupament sostenible, actuant com a veritables agents de canvi al territori i per al conjunt de la societat. Aquest nou rol natural ha d'entendre's com la clau per al futur de les fires catalanes. Només així el sector firal podrà desplegar tots els seus significats, a partir d'una proposta útil per a l'economia, responsable a nivell social, sinèrgica amb els seus 'stakeholders' i respectuosa amb el medi.

Des de la FEFIC volem entomar aquest repte al costat de les seves entitats associades i, per extensió, del sector firal català i l'economia catalana. I n'estic segura que, gràcies a aquesta Guia i a l'esforç del conjunt de les entitats firals catalanes, en veurem els seus resultats ben aviat en forma de fires innovadores, alineades amb els ODS i plenes de significats, amb l'ànim de construir un futur més just, més verd i més pròsper.

Coralí Cunyat Badosa

Presidenta de la FEFIC

Preàmbul

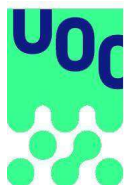
L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides des de la seva presentació l'any 2015 ha anat interpel·lant a tot tipus d'organitzacions arreu del món i ha arrelat amb diverses intensitats en la gestió de moltes d'elles. Al llarg dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que la defineixen es traça un pla d'acció amb l'objectiu d'eradicar la pobresa al món i en favor de les persones, el planeta i la prosperitat, amb la voluntat d'enfortir la pau universal i crear aliances de col·laboració. Es concep com un Pacte Mundial per donar solucions als problemes més apressants del nostre món, situant les persones al centre, millorant el seu benestar i el seu entorn i buscant assolir un desenvolupament econòmic global sostenible i respectuós amb el planeta i els recursos que ofereix.

La present Guia té la intenció de traçar un camí i facilitar unes eines per a la reflexió i l'acció per arrelar els principis de l'Agenda 2030 i els seus 17 ODS a l'àmbit Firal. Respon a la necessitat de sumar en la construcció d'un sector Firal basculat cap els principis de la sostenibilitat ambiental, social i econòmica, capaç, conscient dels seus impactes i interessant en promoure processos de transformació positiva sobre el territori i la societat que els acull. Parteix, per tant, de la premissa que abordar l'Agenda 2030 en l'àmbit dels esdeveniments en general, i de les fires en particular, és un repte necessari i innovador que ens obliga a apropar-nos a posicionaments més ambiciosos al respecte de la relació de les fires amb la sostenibilitat. Integrar l'Agenda 2030 a l'àmbit Firal ens obliga a fer-nos noves preguntes i a planificar i organitzar les fires des d'un nou enfocament i amb visions més elevades. Bàsicament demana al sector firal fer-se la pregunta de com les fires poden contribuir a la sostenibilitat ambiental, social i econòmica dels llocs que els allotgen o els territoris des dels que s'organitzen superant l'actual, relativa a com podem organitzar esdeveniments sostenibles. És a dir, ens demana posicionar-nos amb una perspectiva sofisticada, complexa, i també crítica sobre el paper de les fires com agents de canvi capaces de transformar el territori i la societat.

El que demana l'Agenda 2030 i el que proposem en aquesta Guia és examinar com les fires tenen el potencial de promocionar, provocar i difondre un desenvolupament sostenible. En un món com l'actual, marcat per la incertesa, les fires poden assumir el repte de convertir-se en agents de canvi incorporant en la seva planificació i organització objectius ambientals, socials i econòmics però també posant en un lloc principal l'equitat social, inclusió i treball per al bé comú perquè ningú quedi fora ni enrere. En definitiva, aquesta Guia neix amb l'afany de promoure i facilitar el potencial de les fires per contribuir a avançar cap a una societat més sostenible, justa i inclusiva.

Soledad Morales Pérez

Coordinadora i autora de la Guia
Estudis d'Economia i Empresa
Universitat Oberta de Catalunya

PART 1. L'Agenda 2030 i l'àmbit Firal. Perspectives des de la sostenibilitat i el territori

Parlem de la sostenibilitat a les organitzacions. Què n'hem d'aprendre?

Una aproximació a la sostenibilitat

Parlem de sostenibilitat, del significat d'una paraula cada cop més emprada i, per això mateix, en risc d'esdevenir supèrflua.

Etimològicament 'sostenibilitat' prové del verb sostenir, és a dir, mantenir-se, resistir. El que planteja el concepte 'sostenibilitat', intrínsecament, és si el '*modus operandi*' (en el sentit més ampli de la paraula) de la societat 'moderna' actual es pot mantenir en el temps, indefinidament. Ens obliga a plantejar-nos i respondre'ns la pregunta: podem seguir creixent indefinidament, tant demogràficament com econòmica o industrial al ritme i amb el volum que ho estem fent ara?

Si tenim en compte que el sistema en el si del qual s'opera és un ens i finit, la resposta a aquesta pregunta és NO: no, sense alterar-lo substancialment; no, sense alterar l'equilibri entre els seus diferents components. Per tant, el desenvolupament actual no és, ni podrà ser sostenible, **a no ser que aquest '*modus operandi*' trobi una nova manera de funcionar capaç de respectar els límits intrínsecs del sistema natural del qual depèn, i les seves lleis, i assolir el benestar col·lectiu.**

Només aleshores, es podrà assolir un desenvolupament sostenible, és a dir, un "desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats", tal i com va definir Grö Brundtland el 1987¹.

Per tant, la sostenibilitat s'ha d'entendre com l'evolució cap a la maduresa del sistema socio-econòmic (o '*modus operandi*') fins un estat d'equilibri global en el qual economia, societat i medi natural convisin i se sustentin indefinidament.

Aquesta mateixa pregunta també se l'hauria de plantejar el món firal, per tal de repensar les fires, des d'una visió holística i pensant en assolir la maduresa, tal que contribueixi a la sostenibilitat de la societat en termes generals, tal i com plantejarem més endavant.

¹ Brundtland, G. (1987). Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future. United Nations General Assembly document A/42/427.

Els límits sistèmics

I, quins són aquests límits naturals, intrínsecs al planeta Terra?

Rockstrom, el 2009², identificà de manera explícita els processos naturals cabdals per al funcionament del planeta i definí, per a cadascun d'ells, el que ell anomenà **límits sistèmics** (o també límits planetaris o límits naturals), és a dir, el valor màxim acceptable (llindar) per sobre del qual el procés natural en qüestió es desestabilitza, perd l'equilibri, i en conseqüència, també ho fa tot el sistema Terra, incloent els sistemes socials i econòmics que en depenen. Com en un efecte dominó.

Es tracta de nou processos, dels quals, actualment (any 2022), ja se n'han sobrepassat quatre³: el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, el cicle del nitrogen i del fòsfor, i la conversió del sòl.

És ben conegut, que sobrepassar el límit d'emissions de Gasos amb Efecte d'Hivernacle (en endavant GEH) implica que l'escalfament mitjà global del planeta superi els 1,5°C, fet que està desencadenant, ja, un seguit d'efectes devastadors per a les persones i l'economia. Alguns exemples són les grans inundacions del Glòria, la sequera que ha experimentat Catalunya, per posar-ne alguns de propers, i en general l'increment del nombre de desastres naturals a nivell mundial⁴. Tots ells, amb efectes socials i econòmics importantíssims, que es repeteixen a molts indrets del planeta.

Els altres cinc límits sistèmics que no s'han sobrepassat, però als quals ens acostem a velocitat de creuer són: contaminació atmosfèrica, destrucció de la capa d'ozó, acidificació dels oceans, extracció d'aigua dolça, i contaminació química.

Funcionar dins els límits planetaris vol dir estar 'a cobert', reduir els riscos econòmics i socials derivats de la desestabilització natural, en definitiva, garantir el benestar de tothom i assegurar el futur de les generacions futures.

El gran repte actual és, doncs, aconseguir funcionar dins d'aquests límits naturals. I per fer-ho, caldrà aprendre de la natura, entendre'n el funcionament i adaptar-s'hi, o fins i tot imitar-la.

Però resulta que, en contraposició a la natura, que funciona de manera cíclica, la societat moderna ha desenvolupat sistemes de funcionament lineals, nodrits per recursos naturals, energia, i espai, la transformació dels quals genera residus i productes que s'acumulen indefinidament sobre la terra. Aquest sistema és resultat de 200 anys de

² Rockström, J.; Steffen, W.; Noone, K.; Persson, Å.; Chapin, F.S.; Lambin, E.F.; Lenton, T.M.; Scheffer, M.; Folke, C.; Schellnhuber, H.J.; et al. (2009). A Safe Operating Space for Humanity. *Nature*. 461, 472–475.

³ Ibid.

⁴ Miguel Ángel García Vega, *Riqueza y poder en alta mar: por qué todo el mundo quiere dominar los océanos*, El País, 10 de desembre de 2022.

revolució industrial i tecnològica i es mou, bàsicament, sota paràmetres de benefici econòmic tot assumint que tant els recursos naturals com els espais per abocar deixalles (capital natural) i les persones (capital humà) són il·limitats i infinits.

A més a més, aquesta visió és obsoleta i no s'adiu a la realitat: un creixement accelerat de població mundial amb la seva legítima aspiració d'assolir un nivell de benestar raonable, un sistema de recursos limitats i uns processos ambientals en equilibri inestable. En definitiva, no garanteix el benestar de tothom i menys el de les generacions futures.

La sostenibilitat empresarial

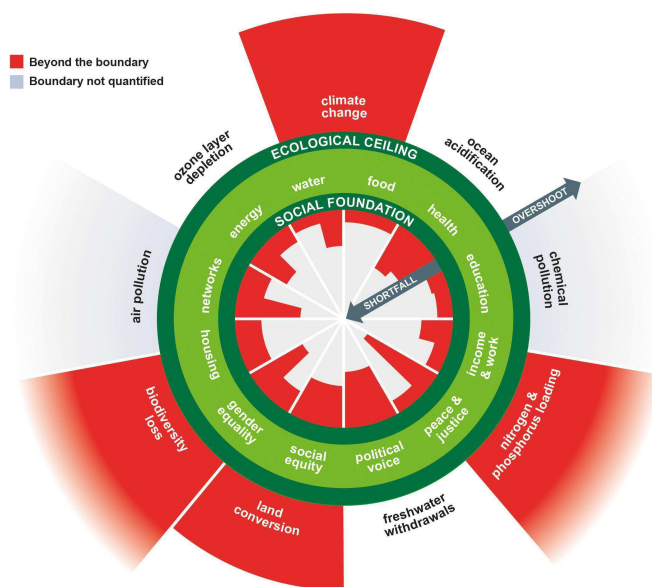
És en aquesta nova realitat, en començar a ser conscients dels riscos esmentats, que neix el paradigma socio-econòmic de la sostenibilitat empresarial, el qual constata que: i) el medi natural és un entorn que conté, aprovisiona i sosté tota l'economia; ii) els límits planetaris són un escull que cal respectar perquè suporten la vida i són insubstituïbles; iii) i, les persones han de poder satisfer les seves necessitats bàsiques i viure decentment.

L'economista Kate Raworth⁵ ens ajuda a donar forma a aquests conceptes i a poder-los mesurar. El seu '**Dònut dels límits planetaris i socials**' (Gràfic 1), estableix una visió d'un futur equitatiu i sostenible, sense prescriure les possibles vies per assolir-la, de manera que actua com un espai per debatre vies alternatives de desenvolupament social i econòmic. En la representació del Dònut, les àrees marcades en vermell indiquen les fronteres que hem sobrepassat (part exterior) i els fonaments dèbils de la societat (part interior); i, la zona verda d'enmig, que transcorre entre un sostre ecològic i uns fonaments socials, representa la zona de seguretat (l'estar 'a cobert') en la què cal desenvolupar l'economia i la prosperitat del futur. Val a dir que Kate Raworth basa els fonaments socials en l'Agenda 2030 de les Nacions Unides i ens diu:

“Between social and planetary boundaries lies an environmentally safe and socially just space in which humanity can thrive.” (Raworth, 2018)

⁵ Kate Raworth (2018). Doughnut Economics. Seven ways to think like a 21st century Economist.

Gràfic 1. Dònut dels límits planetaris i socials de Raworth

Font: Raworth, 2018

Tot plegat assenta les bases de la Sostenibilitat empresarial del segle XXI: uns models de negoci econòmicament viables, eficients i amb un impacte social i ambiental positiu. En definitiva, **un sistema socio-econòmic basat en la imitació dels cicles naturals, que s'alimenti d'energia solar, reutilitzi indefinidament la matèria, i sigui regeneratiu i redistributiu.**

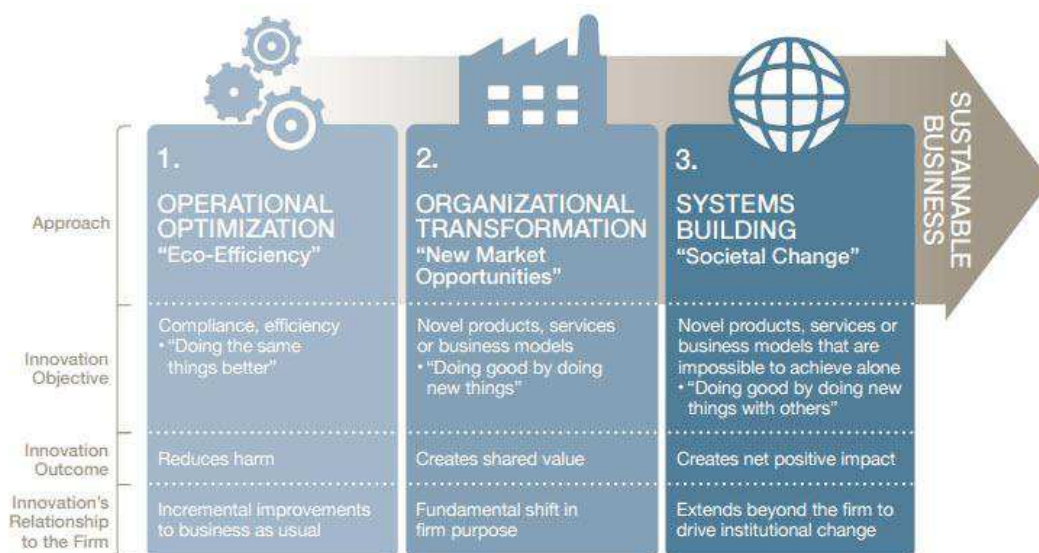
- **Redistributiu** – crea valor compartit entre totes les parts (empresa, societat, accionistes, ...) per assolir un canvi social positiu.
- **Regeneratiu** – opera sense transgredir els límits planetaris, i alhora restaura i regenera els sistemes naturals.
- **Circular**⁶ – replica el funcionament dels cicles naturals, i per tant, funciona creant cicles tancats de matèria.

Per assolir la sostenibilitat, caldrà emprendre un procés de transformació profund, el de la **innovació per a la sostenibilitat**⁷, que partint de la millora operacional, és a dir, la millora en l'eficiència dels sistemes actuals, sigui capaç de transitar cap a nous models de negoci nascuts per donar resposta a necessitats socials, econòmiques i ambientals reals, i que es desenvolupin, de manera circular, dins els límits socials i planetaris existents. El procés d'innovació per a la sostenibilitat s'entén com un continuïm d'innovació on l'eix que pivota la millora de l'activitat empresarial es desplaça de dins cap a fora.

⁶ Ellen Mc Arthur Foundation.

⁷ Network for Business Sustainability (2012). Innovating for sustainability: A guide for executives. London.

Gràfic 2. Innovació per a la sostenibilitat

Font: Network for Business Sustainability, 2012.

Aquests principis apliquen a qualsevol activitat de producció i consum, i a tots els actors socio-econòmics, siguin privats, públics o socials. Per tant, les Fires, en tant que activitats econòmiques i socials, amb un funcionament de lògica empresarial, també haurien d'incorporar aquest nou model de progrés i innovació en el seu plantejament, disseny i execució.

Les Fires, per ser sostenibles, haurien de:

- **Crear valor compartit**, sobretot en el territori en el qual actuen, un valor no només econòmic, sinó també social, educatiu, divulgatiu,... o solucionant problemes reals.
- **Operar sense transgredir els límits planetaris**, o dit d'altra manera, sense contribuir a sobrepassar aquests límits. Això, traduït a coses tangibles, vol dir, no generar residus de cap tipus, no contaminar l'atmosfera, no utilitzar més aigua de l'estrictament necessària, no llençar plàstic, no reduir la biodiversitat,... i un llarg etcètera.
- **Funcionar de manera cíclica**, tals que s'aprofitin el màxim dels materials i se n'allargui la vida útil.

I tot, es farà **des del disseny**, des de la concepció de la pròpia fira, i després durant la seva preparació, execució i desmantellament. És a dir, ha d'impregnar l'estratègia des de la qual organitzem les nostres fires i en totes les etapes de la seva organització (abans, durant i després de la seva organització).

Per saber-ne més

- BS 8001- a Guide. <https://www.bsigroup.com> (es tracta d'una norma en economia circular per organitzacions). En línia.
- Doughnut Economics Action Lab: <https://doughnuteconomics.org/>.
- Elena Ruiz, Raquel Canales i Verónica García (2019). La medición de la economía circular. Marcos, indicadores e impacto en la gestión empresarial. Forética
- Geisdoerfer Martin, Savagost Paulo, Bocken Nancy M.P. i Hultink Erik Jan (2017). *The Circular Economy - A new sustainability paradigm?* Journal of Cleaner Production 143, 757-768.
- McKinsey & Company. (2022). Sustainable and inclusive growth: A weekly briefing. December 8, 2022. Executive Briefing. En línia.
- Michael Braungart i William McDonough (2002). *Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things*. North Point Press.
- Sobre Economia Circular. Veure Ellen Mc Arthur Foundation. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/>
- The doughnut of social en planetary boundaries, 2017. <https://www.kateraworth.com/doughnut/>
- The Natural Step - <https://www.thenaturalstep.org>
- Wbcsd. Indicadores de transición circular v2.0. Métricas para empresas, realizadas por empresas.

L'Agenda 2030 i els ODS associats. Un marc de referència per a la construcció d'un desenvolupament sostenible

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible fou aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 25 de setembre del 2015, mitjançant la resolució **"Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible"**⁸, que ha significat un nou marc de planificació internacional.

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible significa la continuïtat en el marc de governança internacional i les agendes vinculades que els darrers 25 anys ha elaborat i implementat les Nacions Unides, amb l'objectiu final d'eradicar la pobresa. L'Agenda 2030 evoluciona de la Cimera del Mil·lenni, on ja es fixa de manera tàcita la voluntat d'acabar amb la pobresa al món, i representa un pas enllà en visió i ambició. Es tracta d'una agenda àmpliament multilateral, que fomenta una nova cultura global, la del segle XXI, i estableix un nou paradigma socio-econòmic mundial.

La resolució reconeix que l'eradicació de la pobresa en totes les seves formes i dimensions, inclosa la pobresa extrema, és el repte més gran a què s'enfronta el món i que constitueix un requisit indispensable per al desenvolupament sostenible. Lligant-ho a la definició de 'sostenibilitat empresarial' del capítol anterior, una de les condicions és la redistribució o la creació de valor compartit, o del bé comú. Per tant, això implica un sistema sense pobresa. Així s'expressa en el punt 3 de la declaració:

"Prenem la resolució de posar fi, d'aquí a 2030, a la pobresa i la fam arreu del món, a combatre les desigualtats en i entre els països, a construir societats pacífiques, justes i inclusives, a protegir els drets humans i promoure la igualtat de gènere, així com l'apoderament de les dones i les nenes, i a garantir una protecció duradora del planeta i els seus recursos naturals. També estem resolts/es a crear les condicions necessàries per a un creixement econòmic sostenible, inclusiu i sostingut, una prosperitat compartida i ocupació digna per a tothom, tenint en compte els diferents nivells de desenvolupament i capacitat nacionals." (Nacions Unides, pàgina 3)

Es tracta d'un pla d'acció en favor de les persones, el planeta i la prosperitat, capaç d'enfortir la pau universal i crear aliances de col·laboració.

Persones - Posar fi a la pobresa i la fam, en totes les seves formes i dimensions, i vetllar perquè tots els éssers humans puguin realitzar el seu potencial amb dignitat i igualtat i en un medi ambient saludable.

⁸ Nacions Unides. Resolució aprovada per la Assemblea General el 25 de setembre de 2015

Planeta - Protegir el planeta contra la degradació, a través, entre d'altres, d'un consum i una producció sostenibles, una gestió sostenible dels recursos naturals i accions urgents per a fer front al canvi climàtic.

Prosperitat - Vetllar perquè tots els éssers humans puguin gaudir d'una vida pròspera i plena, i perquè el progrés econòmic, social i tecnològic es produeixi en harmonia amb la natura.

Pau - Promoure societats pacífiques, justes i inclusives, sense temors ni violència.

Aliances - Implementar aquesta Agenda mitjançant una Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible revitalitzada, ..., amb la participació de tots els països, tots els actors i totes les persones.

L'Agenda conté 17 Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 fites associades a assolir en l'horitzó de l'any 2030⁹.

Gràfic 3. Els objectius de desenvolupament sostenible

Font: Generalitat de Catalunya. https://cads.gencat.cat/ca/Agenda_2030/nacions-unides

Objectiu 1. Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.

Objectiu 2. Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible.

Objectiu 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats.

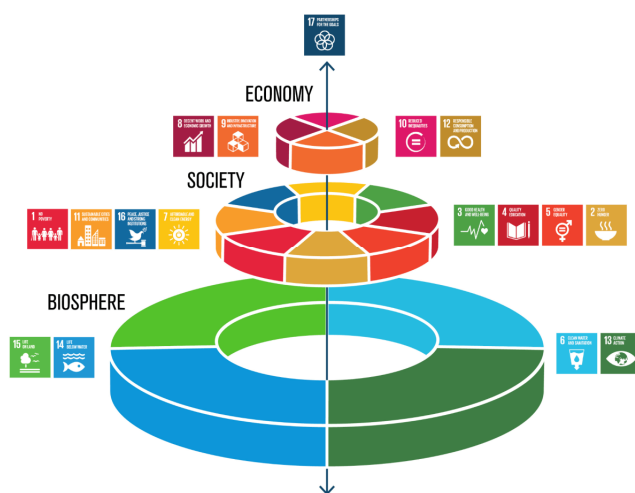
⁹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/development-agenda/>

- Objectiu 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.
- Objectiu 5. Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes.
- Objectiu 6. Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones.
- Objectiu 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.
- Objectiu 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.
- Objectiu 9. Construir infraestructures resilents, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.
- Objectiu 10. Reduir la desigualtat en i entre els països.
- Objectiu 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles.
- Objectiu 12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.
- Objectiu 13. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els efectes d'aquest.
- Objectiu 14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible.
- Objectiu 15. Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat.
- Objectiu 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.
- Objectiu 17. Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Els Objectius i les fites són de caràcter integrat i indivisible, i conjuguen les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i ambiental tal i com veiem al Gràfic 4.

Gràfic 4. Objectius de Desenvolupament Sostenible organitzats segons les tres dimensions

Font: Azote images for the Stockholm Resilience Centre.

L'Agenda 2030 no qüestiona el creixement sostingut de l'economia, sinó que l'incentiva en el seu ODS8, ni incorpora de forma explícita els conceptes de límits planetaris, economia regenerativa i economia redistributiva. No obstant, indirectament, a través de la formulació dels 17 ODS, l'Agenda 2030 sí que planteja una visió d'un món futur més just socialment, i menys destructiu ambientalment, i amb un creixement econòmic més redistribuït, que beneficiï tothom. En aquesta interpretació, es pot veure l'Agenda 2030 com una eina útil i tangible per avançar cap al desenvolupament sostenible del SXXI, un desenvolupament basat en els límits planetaris, la redistribució de la riquesa i la regeneració del planeta.

Les Nacions Unides creu que si es compleixen les ambicions marcades en tots i cada un dels aspectes de l'Agenda, les condicions de vida de totes les persones milloraran significativament i el món es transformarà en un lloc millor.

Aquesta resolució fa una crida a desenvolupar respostes nacionals ambicioses per implementar l'Agenda 2030. És per aquest motiu que el Govern de Catalunya¹⁰, en el Pla de Govern per a la XI legislatura, va assumir el compromís d'elaborar un pla nacional que assegurés l'aplicació de l'Agenda 2030 al nostre país. Com també ho va fer el Govern espanyol¹¹.

¹⁰ Generalitat de Catalunya. Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya

¹¹ Gobierno de España. Agenda 2030. Hacia una Estrategia Española de Desarrollo Sostenible.

A banda, les Nacions Unides, interpel·len a tots els actors socio-econòmics i els criden a l'acció. Això inclou societat, organitzacions, empreses, acadèmia, etc... Les Fires, no en són una excepció.

Per saber-ne més

- Ajuntament de Granollers (2019). *Transició de l'Agenda 21 a l'Agenda 2030 de Granollers. Document 2. Agenda 2030. Reptes i línies d'actuació*. [En línia](#).
- Ajuntament de Granollers (2022). *Pla estratègic Granollers 2030. Missions Granollers 2030*. Agenda Urbana, pla d'acció local Granollers. [En línia](#).
- CADS (2016). *L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món. Els reptes per a l'assoliment dels ODS a Catalunya*. [En línia](#).
- ESADE (2022). *Barómetro ODS 2022. Alineamiento de las empresas españolas con los Objetivos de Desarrollo Sostenible*. [En línia](#).
- Generalitat de Catalunya. *Agenda 2030 - "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*. [En línia](#).
- Govern d'Espanya. *Agenda 2030. Hacia una Estrategia Española de Desarrollo Sostenible*.
- Nacions Unides. *The SDGs Explained for Business*. [En línia](#).
- Pacto mundial Red Española. *El sector privado ante los ODS. Guía práctica para la acción*. [En línia](#).
- Patricia Gabeiras y Marta Barahona (2016). *Festivales de música y agenda 2030. Un plan de acción para la adaptación de los festivales de música y los Objetivos de Desarrollo Sostenible*. Gabeiras y Asociados. [En línia](#).
- PIMEC. *Fem camí cap a l'empresa del futur. Ens hi acompanyes?* [En línia](#).
- Red Española del Pacto Mundial de Naciones Unidas (2016). *El sector privado ante los ODS. Guía práctica para la acción*. [En línia](#).
- UNESCO (2014). *Hoja de ruta para la ejecución del Programa de acción mundial de Educación para el Desarrollo Sostenible*. Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura. [En línia](#).

Sostenibilitat, Agenda 2030 i Fires. De la Fira Sostenible a la Fira com a agent de canvi.

Segons el baròmetre ODS 2022 publicat per Esade el juliol de 2022¹², només un 34% de les empreses de l'Estat Espanyol tenen la seva estratègia alineada amb l'Agenda 2030, i aquest percentatge és encara més baix quan es parla de Pimes o organitzacions petites. A més, el mateix estudi conclou que el coneixement de l'Agenda 2030 en aquest àmbit empresarial és molt baix, només una de cada quatre coneixen els ODS, i que la inclusió de la sostenibilitat és incipient o inexistent.

Val a dir que d'un temps ençà les Fires, i els esdeveniments en general, han incorporat el discurs de la sostenibilitat d'una manera cada vegada més generalitzada. El més comú ha estat adoptar mesures de bones pràctiques ambientals, el que es coneix com a '*green meetings*', o esdeveniments verds, per reduir l'impacte de la fira sobre el medi natural durant la seva execució. El que en alguns casos ha portat també a processos de *greenwashing*¹³ que res tenen a veure amb els plantejaments que ens ocupen aquí. No obstant, s'està avançant cap a una altra postura més holística, la de la inclusió de la **sostenibilitat**, emmarcada en la visió del triple compte de resultats, amb les potes ambiental, socio-ètica, i econòmica, i que incorpora el discurs de la Responsabilitat Social Corporativa, on els grups de relació hi tenen un paper rellevant¹⁴. Ja més recentment, algunes organismes firals han començat a treballar la sostenibilitat des del marc proposat per l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

L'empresa responsable és aquella que vol perdurar en el temps contribuint en el progrés i en la millora de l'entorn natural i social en què opera, tot col·laborant amb els seus grups de relació. En aquest sentit, l'empresa responsable ha superat la visió economicista i busca el benestar de la col·lectivitat. Si a més hi incorporem el nou paradigma de la sostenibilitat, vol dir que l'empresa responsable opera dins els límits sistèmics, incorpora estratègies d'economia circular, regenera el medi natural i distribueix la riquesa que genera. Per aconseguir-ho, cal incorporar el sentit de comunitat, la innovació, la visió a llarg termini i la creació de valor compartit.

Aplicat a les Fires, això implica sortir dels límits de l'organització, crear sinergies amb l'entorn, solucionar els impactes negatius i ampliar els impactes positius generats, i impulsar el desenvolupament de tot el territori on operen.

¹² Barómetro ODS 2022. Alineamiento de las empresas españolas con los ODS. Julio 2012.

¹³ Segons la wikipèdia, *greenwashing* significa 'rentat d'imatge verd o ecoblanqueig'. Es tracta de l'acció d'una empresa, un govern o un organisme d'usar el màrqueting per a promoure la percepció que els seus productes, objectius o polítiques són respectuosos amb el medi ambient, quan en realitat funciona de manera oposada. Es tracta d'un ús enganyós del màrqueting "ecològic".

¹⁴ Francesc González i Soledad Morales (2009). Ciudades efímeras. Transformando el turismo urbano a través de la producción de eventos. Editorial UOC.

Per tant, aquest canvi en la mirada de la sostenibilitat, demana posicionar-se amb una perspectiva sofisticada, complexa, i també crítica i molt creativa, d'innovació. Fins ara les Fires s'han preocupat de fer esdeveniments sostenibles, i sobretot esdeveniments 'verds', de manera que sostenibilitat s'associa a la reducció dels impactes ambientals, visió que comporta un àmbit d'actuació i incidència socioeconòmica i territorial estreta, i uns impactes socio-econòmics també reduïts, tal i com exposen Mair & Smith (2022)¹⁵.

L'Agenda 2030, i la sostenibilitat del SXXI, van molt més enllà, ja que busquen un impacte socio-econòmic compartit i ampli, que obliga a fer-nos la pregunta de com les Fires poden contribuir a la sostenibilitat ambiental, social i econòmica dels llocs que els allotgen o els territoris des dels que s'organitzen, més que no pas com podem organitzar Fires sostenibles. Per tant, en incorporar l'Agenda 2030, les Fires posen el focus d'atenció fora de la pròpia entitat, és a dir, comencen a caminar pel contínuum d'innovació per a la sostenibilitat (gràfic 2), on l'eix que pivota la millora de l'activitat es desplaça de dins cap a fora, amb la missió final de crear o contribuir a un món més habitable i sostenible. En aquest camí, es passa d'un impacte reduït a un impacte molt més ampli i les fires es poden convertir en agents de canvi, difusores d'un desenvolupament sostenible cap el territori, capaces de transformar-lo.

El gràfic 5 exemplifica aquesta transició: des de fires organitzades amb una visió reduïda de la seva capacitat d'acció i de relació, cap a fires organitzades amb una perspectiva holística, incloent-hi a tots els agents implicats del territori i abordant la complexitat del desenvolupament que poder crear des del seu si.

Gràfic 5. Grups de relació afectats en la transició cap a la sostenibilitat

Font: Elaboració pròpia.

¹⁵ Judith Mair & Andrew Smith (2022). "Events and sustainability: why making events more sustainable is not enough", Journal of Sustainable Tourism, 29:11-12, 1739-1755. DOI: 10.1080/09669582.2021.1942480.

Val a dir que el fet que les Fires siguin frugals, en la seva temporalitat i espai, les fa, en certa manera, contràries als principis de la sostenibilitat, que busca l'equilibri, la perdurabilitat i el benestar de les generacions futures. És per aquesta mateixa raó que cal mirar enfora i entendre que les Fires, en tant que esdeveniments, formen part d'un procés més ampli i del dia a dia d'un territori i han de pensar i planificar no només l'abans i el durant la fira, sinó també el després. I és a partir d'aquesta mirada que es pot incorporar l'Agenda 2030 en el si de l'organització firal. Fent, només, Fires sostenibles, es perd l'oportunitat de contribuir en el desenvolupament sostenible del territori a través de l'educació, la inspiració, l'aproximació a experiències noves i temporals,... que incitin els visitants a adoptar formes de vida més sostenibles, i a entendre que les actuacions presents tenen incidències en el futur.

Les Fires com a agents de canvi

Les Fires tenen una peculiaritat que altres entorns empresarials i organitzatius no tenen. És el fet de ser esdeveniments i de ser, també, agents articuladors del territori, ja que en contribueixen a l'impuls comercial i al desenvolupament econòmic i social, tal com descriu Donald Getz¹⁶. Aquestes característiques posicionen les Fires en un entorn òptim, no només per a l'intercanvi comercial, sinó també per a transmetre missatges i experiències en un temps i espai concrets. Diguem que són un aparador de valors, idees, cultures,... que, a través dels missatges que comuniquen, poden actuar com a **Agents de canvi**, és a dir, com a mitjà per contribuir a la transformació de valors personals, socials o corporatius de l'entorn en el qual incideixen.

Val a dir que ser Agent de canvi no és una actitud passiva, ans al contrari, implica ser creatiu, sortir de la zona de confort, exercir un lideratge,... i, sobretot, voler transformar, que és justament el que proposa l'Agenda 2030.

Segons l'organització Ashoka¹⁷, un agent de canvi és:

“Someone who is taking **creative action** to **solve** a social **problem**.”

“One who **desires change** in the world and, by gathering knowledge and resources, makes that **change happen**.”

I així mateix es recull en fer la pregunta “Què és un agent de canvi? quins atributs té?” a diferents agents firals.

¹⁶ Getz, Donald (2007). “Event tourism: definition, evolution, and research”, *Tourism Management*, n. 2, pp. 2-26.

¹⁷ <https://www.ashoka.org>

Gràfic 6. Atributs d'Agent de canvi

Font: Resultat de la Jornada de la FEFIC organitzada a Calella (novembre 2022).

L'Agenda 2030 és una agenda que **té com a missió, transformar el món**. A través dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, les Nacions Unides proposen què cal fer per millorar les condicions socials, econòmiques i ambientals del món i fer-lo més sostenible. A més, a través de l'Agenda 2030, les Nacions Unides interpel·len a tots els actors socials, polítics i econòmics i els conviden a actuar. Les Fires són un actor socio-econòmic important, i per tant, també estan cridades a l'acció i a generar processos de lideratge per fer-ho possible.

Per tant, si ajuntem l'Agenda 2030, que vol transmetre una nova cultura i impulsar la transformació socio-econòmica cap un món sense pobresa, i les Fires, que poden actuar com Agent de canvi del territori on actuen, sembla molt clar que ambdós encaixen de manera natural si es vol difondre la sostenibilitat en el territori.

Així, abraçar l'Agenda 2030, és a dir, entendre i incorporar els Objectius de Desenvolupament Sostenible a l'àmbit firal, és una manera de treballar per un objectiu global i comú, el d'un món sense pobresa, i d'exercir una transformació social, ambiental i econòmica que respongui a la crida de les Nacions Unides. **Les Fires**, a partir de la selecció de missatges i amb l'espai adequat per a la transmissió d'aquests, **poden ser l'altaveu de l'Agenda 2030 en el territori i la punta de llança de la transformació cap a la sostenibilitat dels agents implicats en l'ecosistema firal, tot incitant-los a forjar un món millor.**

Les Fires que contribueixin als Objectius de l'Agenda 2030 seran fires més responsables, més sostenibles, amb voluntat de generar valor compartit amb el territori i els grups de relació. En aquest marc, el discurs, la imatge i les pràctiques de la Fira difondran el valor de la sostenibilitat, i actuaran com a mitjà per influir la societat. Per tant, si la fira adopta l'Agenda 2030 com la seva guia de sostenibilitat, caldrà que també la incorpori a la seva estratègia i, després, en tot el procés de planificació, execució i avaluació de l'esdeveniment, és a dir, en la seva planificació estratègica.

L'Ecosistema de la fira

Les Fires es desenvolupen en un marc físic i temporal concret, i són fruit d'un procés de treball meticulós que inclou el disseny, la planificació i la gestió de l'esdeveniment, en el qual hi participen diversos agents. A més, estan vinculades al desenvolupament local, de manera que afecten un seguit d'agents implicats, públics i/o privats, que conformen l'ecosistema de la fira¹⁸.

Per exercir la funció d'Agent de canvi cap a la sostenibilitat cal que la sostenibilitat imbueixi l'entitat, la Fira, i que aquesta s'identifiqui com la proposta de futur, l'enfocament bàsic a partir del qual es definirà l'activitat firal. Així, **la sostenibilitat formarà part de la visió organitzativa**, a través d'una governança capaç d'identificar, entendre i incorporar les necessitats de l'ecosistema firal¹⁹ -administració pública, societat, empreses i, si s'escau, acadèmia (triple o quàdruple hèlix)²⁰-, i també, a través de la integració transversal de la mateixa a tota l'estratègia Firal, en forma de visió de sostenibilitat, eixos estratègics i objectius. Des d'aquesta perspectiva del desenvolupament local es podrà realitzar una anàlisi estratègica capaç de conèixer les motivacions i els interessos de tots els agents implicats en l'ecosistema firal i tenir en compte llur sostenibilitat econòmica, social i mediambiental, així com la seva avaluació (medició). I, només d'aquesta manera, la sostenibilitat podrà capil·laritzar a totes les etapes de concepció i planificació firals, des del disseny fins a l'execució, incloent els missatges a transmetre.

Per tant, en el marc de sostenibilitat que proposa l'Agenda 2030 a través dels ODS, això s'aconseguirà només si s'adopten els ODS des de la concepció i la planificació estratègica de les Fires, en tots els seus estadis de desenvolupament i per part de tots els agents implicats. En definitiva, si s'adopten els ODS des d'una visió estratègica i holística, i s'aconsegueix una capil·laritat a tots nivells i estaments firals. Val a dir que la

¹⁸ Getz, Donald (2077). Event Studies. Theory, research and policy for planned events. Elsevier.

¹⁹ També anomenats 'stakeholders' o 'grups de relació' o 'agents implicats' què es refereixen a totes aquelles persones o grups que poden influenciar l'organització de l'esdeveniment o poden estar influenciats per ell.

²⁰ El model d'innovació de la triple/quàdruple hèlix es refereix a les interaccions de col·laboració que s'estableixen entre tres (triple) o quatre (quàdruple) agents: acadèmia, govern, empresa i societat per fomentar el desenvolupament social i econòmic. Fou teoritzat per Henry Etzkowitz y Loet Leydesdorff.

sostenibilitat, així com els ODS, assoleixen el punt àlgid en la creació de sistemes, entès com espais temporals i físics d'interconnexió entre diversos agents, per assolir un equilibri material i social estable. L'ecosistema firal conforma un veritable 'capital social'²¹ capaç de garantir la creació d'aquests sistemes sostenibles, que perduraran en el temps, i per tant, de garantir la continuïtat de les fires, ja que es poden convertir en xarxes de suport i recursos.

Tenint en compte les etapes del marc metodològic comunament emprat²² per a la planificació i organització estratègica de fires -investigació i disseny, identificació d'objectius, disseny i planificació de la fira, producció i avaluació dels resultats-, per aconseguir un impacte real i crear una fira sostenible, cal que els ODS hi estiguin presents en tot moment.

Inicialment, el primer pas serà incloure la sostenibilitat, o més concretament, els ODS en els objectius firals; no tant com a objectius directes però sí com a objectius indirectes, que són els que responen a la pregunta **“per a què” celebrem la fira**. El “per a què” posiciona l'interlocutor en un espai temporal futur, li proporciona una visió a llarg termini, que és la que té la sostenibilitat, i l'ajuda a definir els valors que impregnen la Fira, i per tant, a enfocar el missatge i la formulació de totes les activitats, actuacions i decisions que es prendran durant el procés de planificació i organització.

L'Agenda 2030 ajuda a buscar el “per a què”, a obrir la fira, per assolir un abast més enllà del propi esdeveniment, on el “per a qui” ja no són només els participants i els assistents de la Fira, sinó tot l'ecosistema firal i el territori que, de manera indirecta, es poden beneficiar o veure's afectats per aquesta.

Per saber-ne més

- Ajuntament de Granollers. Transició de l'Agenda 21 a l'Agenda 2030 de Granollers. 2019. En línia.
- Ajuntament de Granollers. Pla estratègic Granollers 2030. 2022. En línia.
- Andrew Smith i Judith Mair (2022). Events and Sustainability. Can Events make places more inclusive, resilient and sustainable? Routledge. London.
- Barbara Grabher (2022). Doing gender in events. Feminist perspectives in Critical Event Studies. Routledge. London.
- Departament d'Acció climàtica, alimentació i agenda rural (2022). Guia per organitzar esdeveniments sostenibles. Generalitat de Catalunya. En línia.
- Design for all. <https://dfaeurope.eu>.

²¹ Francesc González i Soledad Morales (2009). Ciudades efímeras. Transformando el turismo urbano a través de la producción de eventos. Editorial UOC.

²² Vaneste, Maarten (2008). Meeting Architecture. Meeting support Institute.

- [Estrategia de desarrollo sostenible 2030](#). Un proyecto de país para hacer realidad la Agenda 2030. En línia.
- [Etzkowitz, Henry; Leydesdorff, Loet](#). The Triple Helix -- University-Industry-Government Relations: A Laboratory for Knowledge Based Economic Development (ID 2480085). Social Science Research Network. Consultat el 2 de maig de 2018.
- [Francesc Gonzàlez i Soledad Morales \(2009\)](#). Ciudades efímeras. Transformando el turismo urbano a través de la producción de eventos. Editorial UOC.
- [Generalitat de Catalunya \(2018\)](#). Fires de Catalunya. Experiències d'èxit en organització i gestió. En línia.
- [OMT \(2015\)](#). El sector turístico y los Objetivos de Desarrollo Sostenible. OMT. En línia.
- [Tomas Pernecky i Michael Lück \(Eds.\) \(2013\)](#). Events, Society and Sustainability. Critical and contemporary approaches. Routledge. London.

Com ha arrelat l'Agenda 2030 a les Fires de Catalunya?

Poc a poc els enfocaments de sostenibilitat i la visió estratègica està arrelant a la gestió firal al nostre país i s'han anat fent algunes passes també per incorporar l'Agenda 2030. Tenint en compte el marc econòmic actual, marcat per certa desacceleració econòmica i canvis legislatius importants envers el foment de la sostenibilitat, així com la demanda social creixent de responsabilitat, transparència i ecologia, és evident que cal obrir un espai de reflexió i treball per repensar les Fires. A més, l'Agenda 2030 ha esdevingut, per a molts territoris, l'eina per impulsar un desenvolupament sostenible, i per definir plans estratègics de transformació a mitjà i llarg termini, fet que fan encara més urgent aquesta necessitat de revisar i arrelar l'Agenda 2030 a les Fires i adaptar-les a aquest nou context de sostenibilitat.

En aquest apartat, analitzem com les Fires catalanes s'estan aproximant a la actualitat a l'Agenda 2030. I ho fem de dues maneres. Per una banda, hem realitzat una anàlisi de contingut de les webs de totes les entitats firals sòcies de la FEFIC per saber quin és el protagonisme actual, si existeix, de l'Agenda 2030 i de la sostenibilitat en la comunicació digital de les fires catalanes. Per altra banda, hem realitzat entrevistes en profunditat a sis agents firals que representen tant la diversitat de les fires i dels organismes firals del nostre país com de les aproximacions i les praxis al respecte de la sostenibilitat i l'Agenda 2030. Concretament les persones entrevistades han estat:

- Coralí Cunyat (Fira de Girona)
- Fabio Valbonesi (Ajuntament de Calella)
- Gregori Vizcaino (Ajuntament de Granollers)
- Judit Reixach (DINAMIG, Ajuntament d'Olot)
- Laura Torrents Sàez (OFIM de Vic)
- Sílvia Mansilla (Ajuntament de Les Borges Blanques)

En definitiva, amb aquests dos estudis ens aproximem a conèixer com hem arrelat l'Agenda 2030 fins al moment a les Fires de Catalunya i quin és el seu protagonisme en el relat que les justifica i explica actualment.

L'Agenda 2030 i la Sostenibilitat en el relat digital de les Fires de Catalunya

Aquesta secció té l'objectiu d'analitzar el paper que la sostenibilitat en general i l'Agenda 2030 en particular tenen en les narratives digitals de les Fires a Catalunya. Per fer-ho, en primer lloc hem explorat les webs dels 54 socis que actualment conformen la FEFIC per analitzar si les seves webs contenen algun apartat específic relacionat amb l'Agenda 2030 o la sostenibilitat en general, i, posteriorment, hem realitzat una anàlisi de contingut dels textos de la secció de presentació de les Fires o dels organismes firals per saber de què es parla en ella. Entenem, com així ho mostren els webs analitzats, que és en aquest apartat o secció a on les Fires expliquen la seva trajectòria, els seus objectius o la seva raó de ser així com els seus valors i compromisos. En aquest apartat mostrem com i en quin grau l'Agenda 2030 està present en la comunicació digital de les fires sòcies de la FEFIC i la relació que se'n deriva al respecte de l'arrelament de la Sostenibilitat i l'Agenda 2030 en el context firal de Catalunya.

En l'àmbit firal de Catalunya, i segons la nostra anàlisi, **poques són les entitats Firals o les Fires que han creat un relat directe amb l'Agenda 2030**. De fet, només dues dels 54 socis de la FEFIC ho han fet: la Fira de Barcelona i l'OFIM de Vic. Aquests dos organismes contempnen un apartat específic en la seva web a on expliciten els seus objectius, valors i compromisos. És en aquesta secció a on es pot evidenciar el treball fet respecte l'Agenda 2030, amb major o menor profunditat, a la visió i missió de les entitats, així com les línies d'acció generals i particulars al respecte dels ODS. En cap altre cas hem apreciat una vinculació tan clara i directa a aquest marc de referència o una presència tan estructural en el relat de les Fires.

En aquest sentit cal esmentar que **la presència o no de l'Agenda 2030 en les narratives digitals firals no tenen una relació directa amb l'existència d'un Pla Estratègic o d'Acció Municipal per a la seva implementació**. De fet, diversos municipis catalans han realitzat aquests processos d'aproximació i posada en pràctica del marc d'acció dels ODS però la majoria de les fires encara no han creat un relat directe amb ells, o sembla no haver-se vinculat a ells en el seu relat digital. Aquests Plans d'Acció Municipals poden arribar a ser un punt d'ancoratge i una guia per aterrar els principis i la visió de l'Agenda 2030 a l'àmbit firal, com ho ha estat per exemple per a Granollers o ho pot ser en el futur per a Olot, i les fires haurien de poder treure'n avantatge.

Per altra banda, si posem la nostra atenció a la presència de la sostenibilitat veiem com són les certificacions, i més concretament la certificació Biosphere per a les destinacions turístiques, les que articulen aquests relats digitals. La sostenibilitat a l'àmbit firal, doncs, pren presència i protagonisme a partir de l'explicació d'aquestes certificacions, les quals tenen una dimensió més territorial i turística que nos pas explícitament firal, però actuen com a palanques per aproximar les fires a un marc de sostenibilitat. Aquest seria el cas de Vilafranca o Molins de Rei, el qual, a més, a partir de l'obtenció de la certificació

Biosphere per a la seva fira de La Candelera, s'aproxima també a l'Agenda 2030. No obstant, la sostenibilitat com a enfocament i principi, no està present en la gran majoria de les webs d'entitats firals que hem analitzat ni formen part, almenys segons la informació de les webs, dels fonaments de la seva organització.

Però si les narratives digitals de les Fires catalanes no estan pròximes a l'Agenda 2030 ni a la sostenibilitat, de què ens parlen doncs? Per tal de contestar aquesta pregunta hem realitzat una anàlisi de contingut dels textos de Presentació de les Fires o dels organismes firals i hem extret les 100 paraules més utilitzades en ells. Tal i com s'aprecia al Gràfic 7, i com ja hem vist fins el moment, ni l'Agenda 2030 ni la sostenibilitat són termes amb protagonisme en els relats firals de Catalunya. De fet, la primera no apareix en aquesta llista i el terme "sostenible" apareix en la posició 67.

Gràfic 7. Paraules més utilitzades en les Presentacions de les Fires de Catalunya.

Font: Elaboració pròpia.

En realitat, les webs de les Fires que hem analitzat es centren principalment en explicar l'origen de les fires, d'aquí que les paraules "fundació", "anys" o "durant" estiguin entre les 10 paraules més utilitzades. S'hi destaca també la importància del territori i molt especialment el lloc a on es realitzen, d'aquí que al gràfic es pugui apreciar la presència

de municipis concrets, com Lleida, Girona, Calella o Balaguer, o el protagonisme de “Catalunya” o de la paraula “seu”. De fet, l'àmbit local té un gran protagonisme en les narratives digitals, no només a nivell territorial, sinó per ser els ajuntaments les entitats des de les què s'organitzen la majoria de les fires al nostre país. De fet, la paraula “ajuntament” es troba entre les 40 paraules més utilitzades.

Per altra banda, el protagonisme de les paraules “activitats”, “productes” o “expositors” evidenciats en l'anàlisi ens mostren la importància de les fires en la promoció econòmica del territori i del teixit empresarial. De fet, la paraula “econòmica” es troba per davant de la paraula “cultura”, el què ens mostra la seva vinculació directa i principal amb la promoció econòmica, un dels objectius i eixos des dels quals s'organitzen i gestionen les fires a nivell local (l'altre és l'àmbit turístic). Però és també rellevant el lloc destacat de la paraula “agrari” el que denota la importància de les fires vinculades a aquest sector econòmic estiguin o no organitzades en un àmbit rural.

L'arrelament cultural, però, és també un eix fonamental de les narratives digitals de l'àmbit firal català. Un arrelament cultural que està directament relacionat amb el territori i que pren un llenguatge de sentiment de pertinença com ho mostra la importància dels adverbis “nostra/es”, “seva/es”, què es troben entre les 15 paraules més utilitzades. De fet, aquest arrelament a la cultura i al territori són elements identitaris de les fires del nostre país què es pot convertir en un eix fonamental per on l'Agenda 2030 també pot arrelar.

Finalment, volem deixar constància que existeix també un grup de paraules vinculades directament amb la sensibilitat del sector firal cap als valors de la qualitat i també a principis directament relacionats amb l'essència de la sostenibilitat i de l'Agenda 2030. Aquestes paraules serien “valors”, “compromís”, “desenvolupament” i “persones”, situades a la meitat de la llista, i a prop de la paraula “sostenible. Al final de la llista trobaríem també paraules vinculades a aquesta dimensió, com “experiència” o “participació”.

Com veiem doncs, la majoria de les narratives digitals de les entitats, siguin públiques o privades, no tenen vinculació amb l'Agenda 2030 ni tampoc a la sostenibilitat, el que ens fa interpretar i concloure que, fins el moment, no han realitzat una aproximació conscient a la sostenibilitat ni tampoc a l'Agenda 2030 o, almenys, no l'han considerat com un eix fonamental del seu relat. Explicar i posicionar els valors de les fires en les dimensions que ens planteja l'Agenda 2030 ha de ser un repte que les fires de Catalunya haurien d'afrontar. De fet, l'aproximació a l'Agenda 2030 requerirà crear nous relats que posin en valor els compromisos que les Fires han adquirit i les accions que han decidit emprendre. D'aquesta manera les fires no només es presentaran com a agents capaços de transformar el territori, sinó que es podran convertir en plataformes de sensibilització i promoció dels principis de la pròpia Agenda 2030 a través de les seves narratives digitals.

L'Agenda 2030 i la Sostenibilitat segons l'opinió dels experts

Les entrevistes en profunditat realitzades a representants d'organismes firals de Catalunya, en canvi, mostren que l'Agenda 2030 i, sobretot, la idea de sostenibilitat, és present a totes les entitats entrevistades, tot i que en formats i graus diferents.

En la majoria de casos, s'evidencia la idea, ja esmentada en capítols anteriors, d'esdeveniment sostenible: un esdeveniment on s'estan millorant els vectors ambiental i social mitjançant actuacions concretes, com poden ser la reducció dels residus, la igualtat de gènere, la inclusió social o la col·laboració amb entitats del territori. No hi ha cap Fira que tingui una estratègia de sostenibilitat o vinculada als ODS, però sí que algunes Fires han fet un procés de reflexió al voltant de l'Agenda 2030 que ha acabat amb un pla d'actuacions o de millora. Val a dir que el treball de la FEFIC en aquest àmbit ha tingut un impacte important, i Fires que fins aleshores no coneixien l'Agenda 2030 ara, no només la coneixen, sinó que l'empren com a full de ruta, guia o font d'inspiració per a la millora contínua dels seus esdeveniments. En alguns casos, sobretot aquells en què l'òrgan firal està vinculat a la regidoria de promoció econòmica del seu Ajuntament, la Fira esdevé un espai per difondre l'Agenda 2030 del propi Ajuntament. Exemples clars són Vic i Granollers. La Garrotxa és un cas paradigmàtic, on la reflexió entorn els ODS s'ha fet a nivell territorial, amb una participació d'unes 1.500 persones, que incloïen representants d'entitats i de tots els Ajuntaments de la comarca.

L'Agenda 2030 es veu, majoritàriament, com un instrument guia cap a la sostenibilitat, de millora i transformació interna, però també *“l'intent més reeixit de les Nacions Unides per establir un marc global per construir un futur per a tots”*, o fins i tot, *“una obligació”*, en el sentit de quelcom ja ineludible si es vol que les Fires estiguin alineades amb les tendències actuals.

El valor que s'atorga a l'Agenda 2030 va molt més enllà d'aquesta visió que es podria anomenar 'utilitarista', ja que se li dona un valor inspirador, capaç d'esperonar un procés reflexiu per aportar una nova lògica a les Fires presents i futures, on aquestes actuaran com a agents de canvi envers un objectiu compartit que no és altre que el que marca la pròpia Agenda, i on esdevindran miralls socials i agents difusors dels ODS.

L'Agenda esdevé, per tant, un punt d'inspiració per al món firal, en tant que la seva concepció i abast tant holístics omplen de contingut el conjunt d'accions que es poden dur a terme en una Fira, i els valors sobre els quals es bastirà.

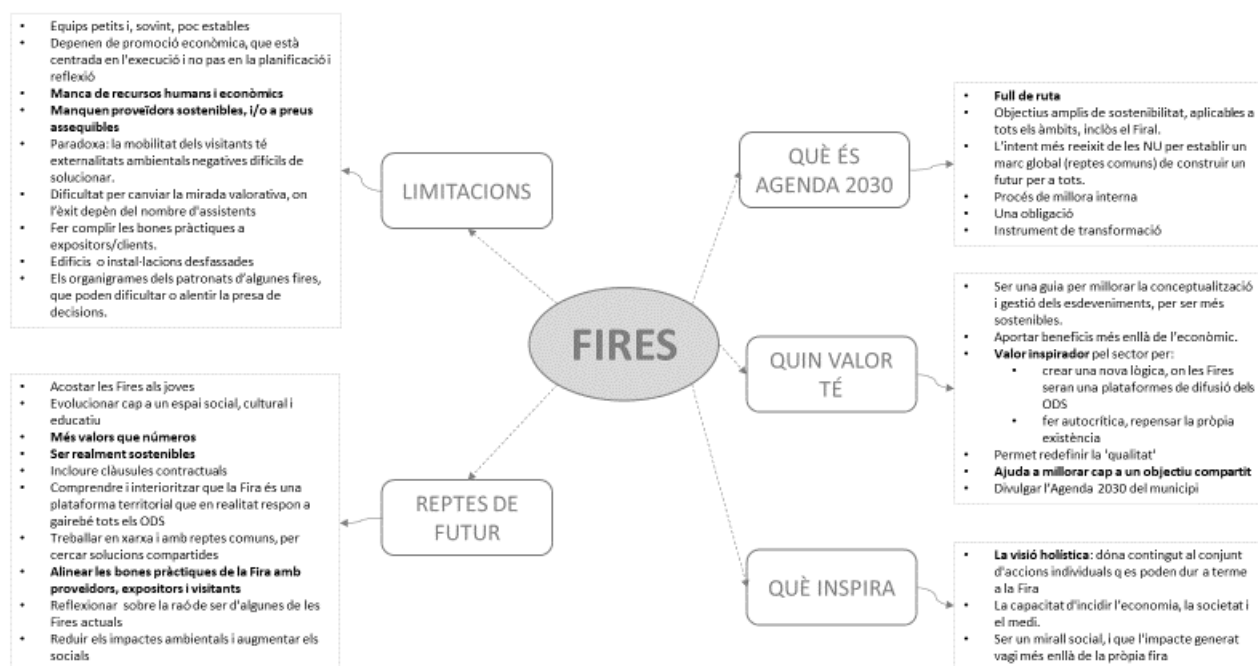
Durant l'entrevista també s'ha preguntat per les limitacions i els reptes que tenen les fires actualment a l'hora d'incorporar els ODS, o d'avançar cap a un format més sostenible. Com, possiblement, no podria ser d'altra manera, la limitació més important és l'econòmica, que es reflecteix tant alhora de comprar serveis/productes més sostenibles i sovint més cars, com alhora de contractar més personal per ampliar els equips de gestió

firal. També s'ha esmentat que a voltes el mercat no ofereix les solucions pensades, com podrien ser estands més sostenibles, modulars, aprofitables,... I l'altra limitació comentada és la sensibilització ciutadana, entesa com la resposta de proveïdors, expositors i visitants a les bones pràctiques ambientals (sobretot) proposades des de les fires. Un exemple clar és la separació de residus, que malgrat és un tema conegut per a tothom, no s'assoleix en el nivell esperat.

Els **reptes de futur** passen, precisament, per aquest darrer punt, el **d'alinejar les bones pràctiques de la fira amb tot el seu ecosistema d'actors**. També per aconseguir ser sostenibles, cosa que ara mateix no passa; totes les persones entrevistades són conscients que els esdeveniments són, *per se*, insostenibles, almenys ambientalment, ja que generen impactes i externalitats difícils d'eliminar. I finalment, és també un repte el repensar les Fires, i que l'objectiu no es basi tant en els números (valor econòmic aportat, nombre de visitats, nombre d'expositors,...) com en els **valors**, els valors transmesos i els valors que sustenten la pròpia fira.

Així, podem dir que el món Firal observa l'Agenda 2030 com una font d'inspiració que els pot ajudar a transformar-se a si mateixos i a l'entorn, i alhora com una necessitat/obligació ineludible. El futur passa, doncs, per incorporar els ODS en el si del plans d'acció firals i si pot ser, definir estratègies a mig i llarg termini.

Gràfica 8. Resum de les idees clau de les entrevistes

Font: elaboració pròpia. En negreta les respostes més recurrents.

PART 2. Guia metodològica. Com aplicar l'Agenda 2030 a l'àmbit firal pas a pas.

En aquest apartat s'exposa la metodologia i les tècniques que proposem per aplicar l'Agenda 2030 a l'àmbit Firal de Catalunya. Concretament ens basem en una metodologia inspirada en la planificació estratègica, que ha estat la principal en els processos d'apropament i incorporació dels principis de l'Agenda 2030 i els ODS associats a totes les organitzacions. El valor d'aquesta proposta metodològica rau en el fet d'estar adaptada a les particularitats de l'entorn firal. Així, per a cadascun dels passos de la reflexió i acció estratègica s'han dissenyat i elaborat continguts i documents *ad hoc* en forma de taules i fitxes que ajudaran a abordar cadascuna de les dinàmiques proposades. Aquests continguts i documents es poden considerar com palanques per aterrar els principis de l'Agenda 2030 de manera àgil a l'entorn firal. En concret, es proposen cinc etapes a partir de les quals qualsevol organisme firal o fira pugui ser capaç de dissenyar fites, reptes, línies d'actuació i indicadors de seguiment, en definitiva, un pla estratègic, per aterrar els principis de l'Agenda 2030 i els 17 ODS associats al seu entorn. Per tal de fer més àgil aquesta part hem decidit crear un Annex amb el material a utilitzar en cadascuna de les dinàmiques. Per tant, caldria tenir-lo consultable al mateix temps que es realitza la lectura de la descripció de les diferents etapes de treball que proposem a continuació. A l'apartat final de l'Annex es presenten les fitxes per cadascun dels ODS en les que es recull tota la informació treballada parcialment en cadascuna de les etapes de treball que proposem, a més de bones pràctiques i exemples d'indicadors que poden inspirar el treball dels responsables firals que utilitzin aquesta Guia.

Pas 1. Diagnosi dels ODS en un entorn firal concret

El treball estratègic al respecte de l'Agenda 2030 i els ODS associats comença amb l'elaboració una diagnosi interna per identificar quins aspectes d'aquest marc ja estem treballant a les nostres fires i a la nostra organització firal. És a dir, el primer pas important d'aquest procés és saber l'alineament actual de la nostra organització i les nostres fires amb els 17 ODS i els reptes que plantegen. Aquesta diagnosi l'elaborarem en base a un qüestionari que hem elaborat *ad hoc* per a l'entorn firal, a partir del qual obtindrem un mapa a on veurem quins ODS estem ja treballant i en quins aspectes particulars per, a partir d'aquí, construir les següent etapes de la nostra reflexió estratègica.

Objectius

- Obtenir una visió global sobre l'alineament actual d'una fira o d'un organisme firal al respecte dels 17 ODS.
- Identificar en quins ODS s'està actuant i en quins no.
- Identificar les accions que ja s'estan duent a terme.

Participants

L'equip directiu de l'organisme firal.

Durada

Aproximadament s'hi ha de dedicar mitja hora prèvia a nivell individual i entre 1h i 1h30min de treball en grup.

Procediment

L'equip directiu, reunit específicament per a realitzar aquesta tasca, ha d'identificar les línies d'actuació o les accions concretes que ja estan portant a terme i que estan donant resposta als reptes de cada un dels 17 ODS. Es tracta d'alinejar aquestes accions amb algun o alguns dels ODS de l'Agenda 2030. En aquest primer pas, fàcilment hi haurà ODS que quedaran en blanc, és a dir, sense cap acció o línia d'actuació associada. Cal destacar que hem d'identificar aquelles línies estratègiques o activitats concretes que ja hem realitzat i tenen la INTENCIONALITAT de donar resposta a un objectiu, és a dir, no és un efecte secundari. Per això, és rellevant que recollim les actuacions concretes que s'han materialitzat o, si estan en via d'implementar-se, que tenim recollides en documents estratègics o estan formalment establertes. Sovint, en aquest pas, sorgeixen propostes que s'han comentat en reunions o de manera informal i que es volen portar a terme però si no s'han establert de manera formal s'han de descartar per aquesta primera fase.

Dinàmica de treball

En un primer pas, cada persona de l'equip de direcció pren el qüestionari que hi ha a l'Annex I.1, respon individualment a cada pregunta i recull accions concretes que s'han portat a terme o estan recollides en documents estratègics (pla estratègic, actes de reunions de direcció, etc.). El qüestionari que proposem i les preguntes que hem dissenyat serveixen de referència per poder fer un procés de diagnosi àgil. No obstant, possiblement es consideri necessari fer una aproximació més directa a la definició de cada ODS i a les fites que contenen a partir de la lectura de la informació que compartim. A l'Annex II.2. hem incorporat els 17 ODS amb les seves fites corresponents per ajudar a realitzar l'exercici que es proposa.

En un segon espai, l'equip directiu junt posa en comú els resultats de tots els qüestionaris realitzats individualment i les actuacions identificades. En base al consens i la discussió conjunta s'elabora una sola taula en la que es recullen les valoracions i sobre tot totes les actuacions que s'han portat a terme o estan recollides en documents estratègics i que estan associades als diferents ODS. Per tant, el resultat final és una sola taula.

En un tercer espai, a partir de la taula d'accions resultant, es ponderen els ODS en tres nivells:

1. Els ODS en els que no hi ha cap acció i no s'hi treballa
2. Els ODS en el que s'han fet accions puntuals
3. Els ODS en els que hi ha una línia d'actuació continuada en el temps

Material de suport

Es disposa de la taula per a la diagnosi interna que està situada a l'Annex I.1. En ella es fan una sèrie de preguntes per cadascun dels ODS que volem treballar i que ens han de servir per identificar les accions que, de forma intencionada, ja estem portant a terme. En fer-ho estarem associant també aquestes accions a cadascun dels 17 ODS, amb el que identificarem aquelles accions actuals que ja donen resposta a cada un dels ODS.

Com a material de suport es pot fer servir la taula amb les fites per a cadascun dels 17 ODS de Nacions Unides recollides a l'Annex II.2

Output resultant

En aquesta primera fase, obtindrem una taula amb els projectes i les accions que ja estem duent a terme o ja estan aprovats i previstos i la seva vinculació amb els 17 ODS. A més, tindrem una classificació de l'impacte en els ODS a tres nivells (s'hi està treballant de forma regular, hi ha actuacions puntuals o no s'hi treballa), que és la base per desenvolupar les etapes que proposem a continuació.

Pas 2. Identificar oportunitats d'acció a través dels ODS.

Una vegada tenim establerta la nostra diagnosi avancem en el nostre procés de reflexió estratègica treballant amb tots els ODS de l'Agenda 2030 i no només amb aquells sobre els que ja estem desenvolupant accions específiques. En aquest segon pas realitzarem una dinàmica d'innovació per identificar mecanismes amb els què el nostre organisme firal es vinculi amb tots els ODS aplicant, i també adquirint, una visió àmplia i transversal d'ells.

El procés l'iniciem partint dels resultats de l'etapa anterior. És a dir, s'inicia sobre els resultats de la diagnosi interna i les actuacions que ja s'estan portant a terme que ens han permès veure l'alineament actual amb els ODS. En aquesta etapa seleccionem els ODS que tenen un clar recorregut de millora i de treball, és a dir, treballarem amb els ODS que han estat classificats en la dinàmica anterior en la categoria 1 (No es treballa) o 2 (S'han fet accions puntuals).

Objectius

- Identificar com les actuacions de l'organisme firal o la fira poden impactar en tots els ODS.
- Trobar les oportunitats que un organisme firal o fira té per incorporar els ODS en els què no està actuant.
- Adquirir una visió transversal de l'Agenda 2030 i els ODS associats i identificar reptes i línies d'acció realistes amb una visió de transformació de la societat.

Participants

En aquest pas, hi treballarà l'equip directiu del marc firal amb les persones responsables de departaments més rellevants i persones expertes properes o que tenen coneixement de l'entorn firal. Es buscarà una complementarietat de perfils per tenir una participació que cobreixi tots els àmbits a treballar.

Durada

Dues sessions de 3 hores cada una (si es treballa a fons, es pot allargar més).

Procediment

Prèviament a la dinàmica

1. **Dimensionament de la tasca que volem portar a terme:** la cerca d'oportunitats es farà a partir de la tria dels àmbits en els què es vol treballar. Del resultat de la dinàmica anterior, es pot seleccionar treballar només sobre els ODS en els que no s'està actuant (els ODS seleccionats dins la categoria 1 en la dinàmica anterior) o es pot actuar sobre tots els que es detectem un ampli camp de millora (els ODS seleccionats dins de la categoria 1 o 2 en la dinàmica anterior). També es pot fer un

treball sobre tots els ODS si es vol aprofundir de forma global, però en principi, els ODS seleccionats com a 3 a la dinàmica anterior ja tenen una estratègia definida.

- 2. Creació de l'equip de treball:** idealment l'equip es conformarà en funció dels ODS que es volen treballar. Es convocarà les persones amb càrrecs de responsabilitat interna de l'organisme firal o fira i també es buscaran experts en els ODS que es volen treballar. Aquestes persones poden ser experts de l'acadèmia (centres universitaris o de recerca), tècnics de l'administració, responsables d'entitats socials, empresaris o expertes en associacions empresarials, entre d'altres. Es buscarà la complementarietat amb les experteses de l'equip propi. Es conformarà un equip d'entre 8 i 12 persones com a màxim.

Durant la dinàmica

Treballarem amb tots els ODS amb els què hem decidit treballar a l'exercici de dimensionament de la tasca. La finalitat és recollir accions adaptades als entorns firals amb una visió de transformació de la societat, tal i com planteja l'Agenda 2030. Aquí proposem que es busquin les propostes més destacades o les que es valora que poden tenir un impacte més rellevant.

Després de la dinàmica

Caldrà recollir i endreçar totes les fitxes elaborades durant les sessions de treball donat que són la base per poder elaborar el Pla d'implementació, el pas següent.

Dinàmica de treball

Com s'ha comentat anteriorment es treballa només amb els ODS escollits a la secció de dimensionament de la tasca. Per fer aquesta dinàmica disposem de dos materials dissenyats *ad hoc* per aquesta guia:

- una taula per a cadascun dels ODS i
- una fitxa amb la definició llarga de l'ODS i un breu qüestionari amb preguntes palanca que ajudaran a emplenar la taula anterior.

Aquestes preguntes han estat pensades per ajudar a reflexionar i identificar els reptes i les accions que un àmbit firal o fira pot desenvolupar dins de cadascun dels ODS.

En un primer espai, l'equip de treball que s'ha format agafarà les fitxes dels ODS que s'han de treballar (Annex I.2) i recollirà propostes d'aquell ODS i que són aplicables als entorns firals. En aquest espai, és important escoltar les aportacions de persones externes que ens poden donar una visió més àmplia de cada ODS.

A partir d'aquest llistat de propostes, s'escolliran una, dues o tres propostes que siguin més interessants o més factibles d'implementar per cada ODS.

En un segon espai, es prendran aquests projectes escollits per cada ODS i s'omplirà una taula per cada un (Annex I.3).

Material de suport

Com s'ha comentat disposem de dos materials específics per elaborar aquest pas. En primer lloc disposem d'una fitxa per a cada ODS a on apareix una definició exhaustiva de cadascun d'ells i un breu qüestionari amb preguntes palanca que ens han d'ajudar a identificar les possibilitats i oportunitats que el organismes firals tenen per treballar dins de cada ODS (Annex I.2). Com a segon material (Annex I.3) tenim una taula a on recollirem els següents aspectes per a cadascun dels ODS que hem decidit treballar:

- Repte al que es vol donar resposta
- Solució o acció que es proposa
- Recursos amb els que cal comptar per implementar la proposta
- Actors amb els que es vol treballar
- Els destinataris o beneficiaris de l'acció
- Eines o indicadors per fer-ne el seguiment

Per tant, a partir de les preguntes que es plantegen a cadascuna de les fitxes s'omplirà la taula d'ODS amb elements fonamentals per incorporar-los als entorns firals des d'una visió elevada i transformadora. Si tenim dificultats per identificar propostes, ens podem ajudar de la definició de cada ODS i les fites de Nacions Unides que hem incorporat a l'Annex III.

Output resultant

Després d'aquesta fase de treball obtindrem un conjunt de projectes que es poden portar a terme des d'un entorn firal per introduir accions que donin resposta a ODS que no s'estan treballant. Per cada projecte tindrem una taula que definirà els projectes i els factors interns i externs rellevants.

Pas 3. Identificar els projectes palanca/claus

A partir del resultat de les etapes anteriors passarem a identificar les accions que tindran un impacte més transversal sobre els ODS. Aquesta fase és breu, però alhora és determinant per tenir una acció eficient i efectiva en la implementació dels ODS.

Objectiu

- Identificar els àmbits d'actuació que poden tenir un efecte més transversal sobre els ODS.
- Quantificar els projectes que poden tenir més impacte.

Participants

Després de les sessions de cerca de diagnosi i d'oportunitats (apartats anteriors), es crearà un petit equip (d'entre 2 i 4 persones) vinculat a la direcció de l'organisme firal o fira que seran les persones que portaran a terme aquesta tasca.

Durada

Entre 1 i 2 hores segons la quantitat de propostes amb les que es treballi.

Material de suport

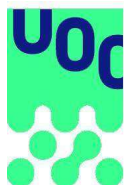
Es treballarà amb els resultats (taules) de les propostes que han sorgit de les etapes anteriors. En base als resultats d'aquestes taules se n'emplenarà una tercera que exposarem a la secció de materials.

Procediment

Es revisaran totes les propostes que han sorgit en les etapes anteriors per identificar els ODS als que ja estem donant resposta i s'organitzaran per veure com es pot impactar de forma més transversal en els ODS.

Dinàmica

Prenent la taula de l'etapa 1 i les taules resultants de l'etapa 2 omplirem la taula de projectes que hi ha l'Annex I.4. A la part superior indiquem el nom del projecte i marquem en tota la columna (pot ser amb un *check*) els ODS als que dona resposta. Aquest procés ho fem dues vegades, una per cadascuna de les taules fetes en les etapes 1 i 2. Així, primer revisem la taula elaborada a l'etapa 1 i marquem els ODS als que es vinculen amb un color (pot ser blau). En acabar, revisem la taula resultat de l'etapa 2, incorporem els projectes i també marquem els ODS als que donen resposta, però un altre color (pot ser vermell).

Possiblement veurem que alguns projectes s'han repetit entre la primera i la segona de les taules o entre aquestes (potser amb petites variants). Si ens trobem en aquest cas, enlloc d'introduir-los dues vegades, el que farem serà afegir els ODS als que donen resposta en la mateixa columna.

Un cop revisats tots els projectes, la taula mostrarà un mapa de propostes prioritzades. Els projectes que estan impactant en més ODS són els que ens permeten fer una acció més transversal al voltant dels ODS.

Material

En aquesta etapa cal elaborar la taula de projectes que hi ha a l'Annex I.4, emplenada segons les indicacions que s'han traslladat a les seccions de Procediment i de dinàmica.

Output resultant

El resultat és una taula que recull tots els projectes revisats o proposats i l'impacte que tenen sobre els ODS. Aquí es podran identificar entre 3 i 5 projectes estratègics per implementar els ODS a l'entorn firal de forma transversal que desenvoluparem durant l'etapa següent.

Pas 4. Establir un Pla d'Implementació

A partir de les propostes prioritzades que s'han identificat en l'apartat 3, establim les línies d'actuació que es volen treballar. D'aquesta manera conformarem un marc per implementar els ODS de forma prioritzada en un organisme firal o fira. El resultat que hem obtingut a l'apartat anterior són una diagnosi i un treball d'innovació, per tant, tindrem una visió global dels actius (el que estem fent) i les oportunitats (com podem incidir més en els ODS). Ara caldrà decidir quines línies estratègiques i quines accions volem portar a terme. Els tres exercicis anteriors ens donaran pistes de les estratègies i les accions que poden ser més efectives, però no seran les úniques referències que farem servir. També haurem de veure com encaixa en l'estratègia de l'espai firal o fira, les prioritats de l'entorn que haguem de tenir en compte i les inversions que ens poden significar entre d'altres.

Aquest pas ha de permetre explicar el relat de perquè es volen integrar els ODS i com es farà.

Objectiu

- Definir els objectius que s'estableix l'entorn firal per implementar els ODS
- Establir un full de ruta i un relat en la implementació dels ODS.
- Fixar accions a implementar

Participants

L'equip directiu de l'organisme firal o fira.

Durada

Un parell d'hores.

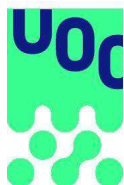
Procediment

A partir del resultat de l'apartat 3 i del context concret de l'organisme firal o fira, caldrà decidir quines línies d'actuació es volen integrar.

Es tindrà una visió global de l'impacte de l'entorn firal sobre els ODS i cal decidir com es vol integrar en l'entorn firal. Aquesta part del procés de treball ens demana establir el relat o una visió global de com es vol treballar al voltant de l'Agenda 2030 i de com s'integrarà el treball amb els ODS.

Dinàmica

S'iniciarà el procediment decidint en quins tres o quatre àmbits es vol incidir. Tot seguit es redactarà la proposta en format d'objectius estratègics i es vincularan les actuacions de la

taula de l'apartat 3 que es vol implementar. Un cop decidits els objectius, s'omplirà la taula corresponent. Per això, es disposa una taula model a l'Annex 1.5.

Material de suport

Per ajudar a la consecució dels objectius d'aquesta etapa hem elaborat unes fitxes resum per a cadascun dels ODS que recullen exemples de bones pràctiques i de reptes propers a l'àmbit firal, a més de la informació detallada exposada en les etapes anteriors. Es tracta de fitxes informatives a partir de les quals obtenir inspiració i exemples per procedir a la realització d'aquesta etapa.

Material

En aquesta etapa cal elaborar una taula amb els objectius estratègics, els reptes i les accions que hem identificat per a cada ODS que hem decidit prioritzar. Aquesta taula pot tenir l'estructura que nosaltres proposem a continuació emplenada segons les indicacions que s'han traslladat a les seccions de Procediment i de dinàmica. Per tenir un exemple de com es pot emplenar aquesta taula es pot consultar el document *Transició de l'Agenda 21 a l'Agenda 2030 de Granollers. Document 2. Agenda 2030. Reptes i línies d'actuació* (pàgines 33 a 78).

Output resultant

S'obtindrà un marc estratègic per implementar els ODS els objectius i les accions a implementar de forma prioritària per tenir el major impacte sobre els ODS.

Pas 5. Establir els mecanismes de gestió i de governança dels ODS

Un cop establertes les línies estratègiques i les accions per implementar els ODS a la fira o entorn firal (és el resultat de l'apartat anterior) caldrà establir la governança, és a dir, els espais de treball, les responsabilitats i el seguiment que se'n farà. Aquesta governança vindrà determinada per les dinàmiques pròpies de cada organisme firal o fira, tant els propis mecanismes de gestió com les dinàmiques establertes. Especialment, caldrà tenir en compte els mecanismes de seguiment, per això, caldrà establir indicadors que permetin veure l'evolució i l'assoliment d'objectius.

Objectius

- Establir els mecanismes de treball i de seguiment
- Definir els terminis de treball i les persones responsables
- Fixar els mecanismes de seguiment

Participants

L'equip directiu de l'organisme firal o fira.

Durada

El més habitual és que siguin dues reunions d'entre una i dues hores de durada

Material de suport

El material resultant dels apartats anteriors.

Procediment

S'establiran els diversos mecanismes per poder implementar i fer el seguiment de l'Agenda 2030 en l'entorn firal.

Dinàmica

En reunió de l'equip de direcció caldrà anar fixant els següents mecanismes:

Òrgans de decisió, coordinació i implementació

- Equip coordinador: caldrà fixar un equip de persones (idealment i sempre que sigui possible entre 2 i 4 persones), que es faran càrrec del seguiment de la implementació (convocar les reunions de treball, garantir que les tasques estan assignades i calendaritzades, fer el seguiment de la realització, recollida de

resultats i preparar els materials per a les reunions). Aquest equip idealment s'hauria de reunir un cop al mes per fer seguiment de l'estat de la implementació.

- Equip de gestió: format per l'equip de direcció i les persones que es considerin necessàries per fer un seguiment adequat. A l'inici de l'any farà una reunió per establir objectius, accions, cronograma, responsabilitats i indicadors. A mitjans d'any hauria de fer una reunió de seguiment i, a finals d'any, caldria realitzar una reunió d'avaluació i d'establiment dels següents objectius.
- Sessió anual: un cop a l'any, caldria convocar tot l'equip de l'organisme firal o fira per explicar els avenços en la implementació de l'Agenda 2030, els assoliments i els objectius de treball per continuar aprofundint.

Eines de treball

- Quadre de comandament. Una eina adequada per poder fer el seguiment de la implementació dels ODS és l'elaboració d'un quadre de comandament que contempli per cada ODS, les accions, la data en la què es vol tenir l'acció implementada, el departament o secció (o persona) que n'és responsable i l'indicador quantificat.
- Indicators de seguiment: per a cada objectiu caldrà disposar d'indicators (quantitatius i qualitius) que serveixin per establir el nivell de compliment que es vol assolir i, posteriorment, veure l'acompliment.

Output resultant

Identificació de tots els mecanismes interns per implementar l'Agenda 2030 a l'entorn firal (equips de treball, mecanismes de seguiment i implementació).

Documentació addicional Part II

Suggerim treballar amb tota la documentació indicada als apartats “Saber-ne més” de la Part I d’aquesta guia, però hi destaquem aquests documents per a desenvolupar aquesta segona part Pràctica:

ESADE (2022). Barómetro ODS 2022. Alineamiento de las empresas españolas con los Objetivos de Desarrollo Sostenible. En línia.

Aquesta publicació recull el resultat de 300 entrevistes a responsables empresarials i fa una radiografia de la implementació dels ODS en l'àmbit empresarial. Aporta una visió actualitzada de les preocupacions i les prioritats de les empreses al voltant dels ODS.

Pacto Mundial Red Española. El sector privado ante los ODS. Guía práctica para la acción. En línia.

Una proposta per a la implementació dels ODS amb un enfocament a la gran empresa. És interessant per empreses o organitzacions que ja estan vinculades al Pacte Mundial perquè en fa el lligam i dona continuïtat a la feina feta els darrers 20 anys.

PIMEC. Fem camí cap a l'empresa del futur. Ens hi acompanyes? En línia.

Un document breu que aporta una visió dels ODS per a la petita i mitjana empresa. Les propostes concretes i aterrades a la disponibilitat de temps i de recursos el fa interessant per a organitzacions que volen començar a introduir-se en aquest àmbit.

Nacions Unides. The SDGs Explained for Business. En línia.

Hi ha una explicació sobre els ODS al món empresarial amb una visió internacional. El recull d'accions que les empreses poden implementar aporta una mirada molt àmplia i d'on se'n poden extreure idees innovadores.

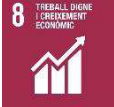
Annexos de material pràctic

ANNEX I. Materials de treball.

Annex I.1. Material de l'etapa 1. Taula per a la diagnosi interna. Com d'alineats estem amb l'Agenda 2030?

	Cerca d'actuacions realitzades o programades	Identificació d'accions
 <p>1 FI DE LA POBRESA</p>	<ul style="list-style-type: none"> S'ha contractat a persones en risc d'exclusió social? Quantes? Se supera la mitjana del municipi que tenen les empreses? (es pot demanar les dades a l'Ajuntament) Hi ha algun acord amb els serveis socials del municipi per a aquest tipus de contractació? S'ofereix algun tipus de servei a persones en risc d'exclusió social (possibilitat d'utilitzar instal·lacions, com dutxes o banys, possibilitat de dormir, etc.)? Es pensa específicament en les famílies vulnerables? I en els joves? 	
 <p>2 FAMA TARD</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hem implementat accions que potenciïn una alimentació saludable? Hi ha fruita disponible o que es pugui comprar? Als serveis de restauració (o similar) els menús són compensats i tenen verdures? O són variats? Es fomenta el consum de productes locals? I els de producció sostenible o ecològica? Disposem d'un model d'alimentació (redactat en un document que expliqui la proposta) en el nostre entorn firal (propri o treballat amb experts sobre alimentació o nutrició) i els criteris sobre com ha de ser? Hi ha mesures per eliminar el malbaratament alimentari? 	
 <p>3 SALUT I BENESTAR</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hi ha mesures de seguiment de la qualitat de l'entorn firal per a la salut de les persones? (es fan mesures de la qualitat de l'aire, o s'ha fet la revisió dels materials del recinte, si hi ha amiant o altres productes tòxics) S'ofereix suport mèdic (mútua, revisions, altres) al personal contractat? Hi ha un espai mèdic d'atenció als visitants? O s'instal·la quan hi ha alguna activitat? 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una oferta formativa per als treballadors? • Se'ls hi demana quines són les seves necessitats formatives? • Hi ha oferta i/o activitats formatives per als expositors i els usuaris? • Es desenvolupen jornades tècniques o activitats paral·leles amb l'objectiu de crear i compartir coneixement? 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una anàlisi per identificar situacions de desequilibri de gènere (entre el personal i entre els usuaris i expositors)? • S'han aplicat mesures per compensar desequilibris de gènere en totes les responsabilitats (personal de manteniment, de neteja, administratiu, tècnic i directiu)? • Hi ha mesures que permetin detectar discriminacions de gènere de cara als expositors i els usuaris? • Es disposa d'un Pla d'Igualtat? 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha mesures per reduir el consum d'aigua? • S'ha aconseguit reduir sensiblement? • Hi ha un pla d'acció per reduir el consum d'aigua progressivament? • Es disposa de mesures de reducció de consum del que s'ha aconseguit en els darrers anys? • Hi ha recollida d'aigües pluvials? 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha mesures per una reducció sensible del consum energètic? • S'ha canviat la il·luminació? • Hi ha una previsió de renovació del sistema de climatització per reduir el consum energètic? • S'ha calculat la reducció del consum energètic dels darrers anys? • Hi ha un Pla per reduir el consum energètic? • S'han incorporat fonts energètiques renovables? S'ha instal·lat plaques solars, energia geotèrmica o altres? • Quin percentatge del consum energètic signifiquen? • S'ha previst com abastir-se només amb energies renovables? 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha mesures per a la creació d'activitat econòmica? (no necessàriament dins de l'entorn firal, però que l'entorn firal sigui el catalitzador de nova activitat econòmica: un viver d'empresa, un suport a l'emprenedoria, etc.). • Es va creant ocupació? (dins o fora de l'entorn firal) • Es mesura i es fa seguiment de les empreses i 	

	<p>els llocs de treball que es creen amb el suport de l'entorn firal?</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Quines accions s'ha incorporat en la gestió o la incorporació de tecnologia per millorar els consums i el benestar del recinte? Hi ha mecanismes per actualitzar les infraestructures de l'entorn firal cap a la sostenibilitat i la millora de qualitat de vida de les persones? Hi ha un pla d'innovació que reculli les propostes i millores que es volen explorar, amb qui es vol fer, quines mesures es volen aplicar? 	
	<ul style="list-style-type: none"> Hi ha mesures per facilitar la plena participació (accés, espais adequats, propostes per a necessitats específiques) de col·lectius amb necessitats especials (persones amb discapacitat física, visual o altres; gent gran, persones amb neurodiversitat, etc.)? Hi ha mecanismes per escoltar i recollir les necessitats de col·lectius específics a l'hora d'accedir i participar de les activitats en el recinte firal? Una bústia de suggeriments, un espai al web per recollir propostes, s'organitzen focus grup amb col·lectius concrets, etc.? 	
	<ul style="list-style-type: none"> S'actua amb les administracions o els agents adequats per a la transformació de l'entorn urbà en favor de la qualitat de vida de les persones (mesures per millorar la mobilitat no contaminant, incorporació d'espais verds, garantir la seguretat dels espais públics propers o relacionats amb l'entorn firal)? Com s'integra l'entorn firal en la trama urbanitzada? Es té cura d'incorporar espais verds segurs? Hi ha mesures concretes per facilitar l'accés amb bicicleta, a peu o transport públic? Hi ha un pla de mobilitat sostenible? Hi ha mesures per reduir l'impacte sonor de les activitats firals? 	
	<ul style="list-style-type: none"> Hem fet una auditoria dels residus per saber quin tipus es genera en l'entorn firal i en quines quantitats? Es fa recollida selectiva de residus? Es fa un seguiment de la generació de residus per veure l'efectivitat de les mesures? Es disposa d'una estratègia per aconseguir minimitzar els residus i no produir-ne? S'han incorporat mesures d'economia circular? Hi ha mesures i accions per recuperar i reutilitzar els materials que es fan servir? (estands, 	

 <p>13 ACCIÓ CLIMÀTICA</p>	<p>moquetes, cortinatge, decoracions, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hi ha un pla d'acció per reduir significativament les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH)? • S'ha fet un càlcul de les emissions de GEH i la reducció d'emissions de l'entorn firal els darrers anys? • S'ha canviat la flota per vehicles elèctrics o no contaminants? S'ha canviat la mobilitat per reduir les emissions? • S'ha canviat els sistemes de climatització per reduir les emissions? S'ha incorporat nova tecnologia de climatització baixa en emissions? • Hi ha un pla per fer front a grans catàstrofes meteorològiques durant un esdeveniment firal (com la tempesta Glòria del gener de 2020 o onades de calor com l'estiu de 2022)? 	
 <p>14 VIDA SUBMARINA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una anàlisi de possibles contaminants que poden arribar al mar? • S'han pres mesures per evitar que hi puguin haver fonts de contaminació que poden arribar al mar? (microplàstics, olis, productes químics, etc.). 	
 <p>15 VIDA TERRESTRE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se sap com s'està incidint sobre entorns naturals propers? • S'ha incorporat mesures per millorar la biodiversitat? S'ha treballat amb experts per introduir canvis que afavoreixin la flora i la fauna pròpia de la zona? • Els espais verds propis incorporen espècies autòctones? Es potencia les espècies locals més adaptades al clima i a la disponibilitat d'aigua? 	
 <p>16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha canals a través dels quals els treballadors poden fer suggeriments, propostes o queixes? (Bústia ètica, reunions treball sobre el funcionament global de l'entorn firal, etc.) • Hi ha mecanismes perquè els expositors o els usuaris facin suggeriments, propostes o queixes? • Es convoquen trobades o focus grup amb els agents socials i econòmics propers a l'entorn firal per detectar necessitats, contrastar propostes i rebre feed back de les accions realitzades? • Hi ha eines de transparència per explicar l'estat i les accions davant de tots els ODS? 	
 <p>17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Es fa un treball d'intercanvi de coneixement amb agents no firals? • Es participa en xarxes de coneixement que siguin complementàries amb els interessos de l'entorn firal? 	

Annex I.2. Material de l'etapa 2. Fitxes amb preguntes palanca per l'etapa 2.

Erradicar la pobresa

Tot i que la pobresa extrema s'ha reduït, al món encara hi ha 9% de la població mundial que la pateix. La pobresa afecta majoritàriament els països més empobrits o en conflicte, però a casa nostra també és una realitat. A Catalunya, un 25,9% de la població no disposa de prou recursos per fer front a les necessitats bàsiques. La pobresa es pot fer present de moltes maneres: no poder menjar o no poder tenir la llar a una temperatura confortable o potser no tenir llar. La dificultat de sortir-ne provoca la cronificació i es necessiten suports específics per trencar l'enquistament.

La sortida de la pobresa implica disposar d'uns ingressos que permetin cobrir les necessitats bàsiques (alimentació, roba, habitatge) però, també, accedir als serveis bàsics que garanteixen una vida digna, com l'abastament d'aigua i energia, un sistema de salut o educatiu. Es necessiten canvis estructurals per garantir una vida digna i autònoma per a tothom.

A més, les persones més vulnerables pateixen més durament aquestes situacions. La pobresa té un biaix de gènere i d'edat (afecta més durament dones grans i els infants), d'origen (les persones migrades) i les persones amb necessitats especials. La resposta ha de venir, per tant, d'accions comunitàries concertades. Quan reduïm la pobresa, millora la qualitat de vida i la percepció de seguretat de tota la ciutadania.

L'ODS 1 vol erradicar la pobresa extrema al món i reduir-la en totes les formes accedint a uns recursos econòmics i uns serveis bàsics per accedir a una vida digna. També vol prevenir el risc d'exclusió social davant de crisis econòmiques, socials o ambientals i augmentar la resiliència de les persones més vulnerables davant d'aquestes situacions.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com pot actuar davant de la **pobresa**?
 - Es pot tenir en compte algun suport a persones amb risc d'exclusió social? Per exemple, contractem a persones en risc d'exclusió social? Tenim acords de col·laboració amb els serveis socials locals? Tenim una relació constant amb els serveis d'ocupació local?
-

-
- Quines mesures pot incorporar per **afavorir la inclusió social**?
 - Donem visibilitat a projectes socials vinculats amb persones en risc d'exclusió?
 - Com pot afavorir i **enfortir els serveis públics bàsics**? (arribar a acords o convenis amb entitats socials o administracions per cedir espais, compartir serveis, etc.)
 - S'ha previst que el recinte firal pugui ser un espai per allotjar persones en cas d'una catàstrofe? Hi ha un pla per saber com s'hauria d'actuar?
 - Existeixen col·laboracions amb entitats del tercer sector del propi territori?
-

Acabar amb la fam

La fam continua sent una xacra global que afecta prop de 800 milions de persones al món. La pobresa, la manca de recursos tècnics agrícoles, els fenòmens meteorològics extrems i els preus dels aliments condemnen a milions de persones a situacions de les que no en poden sortir per elles mateixes. És necessària una reforma del sistema mundial de comerç d'aliments per garantir els mínims d'una vida digna per a tothom.

Tot i això, a casa nostra no existeix la fam entesa en paràmetres internacionals, però hi ha persones amb greus problemes per disposar d'una alimentació suficient i equilibrada. En situacions d'emergència, els serveis socials i els bancs d'aliments donen resposta a aquestes necessitats, però es necessiten canvis que permetin sortir del marc de la subsistència.

En aquest context, el malbaratament alimentari és un repte de primera magnitud per deixar de llençar productes de qualitat que no arriben a cap destinatari.

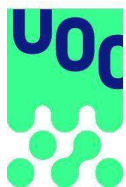
Els productors de proximitat són la clau per garantir la seguretat alimentària, preservar els ecosistemes agraris i la protecció dels ecosistemes naturals. La promoció d'aliments de qualitat i de proximitat enforteix els productors locals i una alimentació equilibrada. Actualment, els agricultors veuen com canvien les condicions globals, els efectes de situacions climàtiques extremes i que han de fer front a les sequeres, la manca de pluges o pluges extremes. L'agricultura de proximitat permet mantenir produccions autòctones, adaptades a l'entorn, amb varietats locals, més resistents al canvi climàtic i més ben adaptades a un entorn concret.

L'ODS 2 vol posar fi a la fam al món, assegurar l'accés a una alimentació sana, suficient, equilibrada i de proximitat per a tothom i afavorir la producció agrícola resilient, adaptada al propi entorn i amb productes de qualitat.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com pot facilitar l'accés a una **alimentació equilibrada**? Per exemple, els serveis de restauració i/o de càtering fomenten una alimentació sana i equilibrada?
- Com pot incentivar uns bons **hàbits alimentaris**? Hi ha fruita disponible? Es pot comprar? Hi ha verdures en els menús? I de temporada?
- Hi ha una oferta alimentària per a les necessitats específiques de persones amb al·lèrgies o intoleràncies? I per a persones que segueixen una dieta vegetariana o vegana?
- Com afavoreix el sector primari i la **producció alimentària de proximitat**? Els aliments es compren a productors locals? Hi ha acords de compra recurrent per garantir la seva estabilitat?
- Es desenvolupen accions per evitar el malbaratament d'aliments? O accions

per aprofitar els aliments sobrants? Es fa compost a l'entorn firal amb les restes alimentàries o es porta a un espai que es pot fer aquest procés?

Salut i benestar

Al món continua havent-hi una elevada mortalitat evitable (cada any, moren 6 milions d'infants de malalties que tenen cura) per manca d'accés a un sistema sanitari bàsic. La salut significa disposar d'una cobertura sanitària universal i poder donar resposta als reptes sanitaris emergents. La qualitat de vida depèn de la salut personal i encara està estretament vinculada als recursos personals i és un clar indicador de les greus desigualtats socials que perviuen al món.

A més, la manca de coneixements sanitaris bàsics fonamentals i de consell mèdic esdevenen un factor de risc per a la salut. Per millorar la salut poblacional, la primera eina és facilitar informació bàsica per a la prevenció de malalties i enfortir hàbits de vida saludable. D'aquesta manera, les persones s'empoderen i disposen de recursos i coneixements per tenir cura de la pròpia salut. La difusió d'hàbits saludables com l'activitat física moderada, una dieta equilibrada i saludable i tenir accés a espais de qualitat (accés a la natura o espais verds o naturalitzats a la ciutat) reverteix en una millora de la salut comunitària, una descongestió dels serveis sanitaris i un augment de la qualitat de vida.

Aquesta acció global per la prevenció de la salut té alguns focus principals, com són la reducció del consum de substàncies additives, la reducció de l'accidentalitat viària i evitar la contaminació de l'aire i l'aigua en els entorns en els que vivim. A més, també s'ha de fer incidència en la promoció de la salut mental i potenciar la salut comunitària.

L'ODS 3 es proposa reduir la mortalitat evitable i aconseguir la cobertura sanitària global i incidir de forma decidida en la prevenció del tabaquisme, els accidents viaris, l'alcohol i les drogues i evitar l'exposició la contaminació aguda.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com pot enfortir el **benestar de les persones**?
 - Es fa una avaluació i seguiment dels espais de treball per garantir unes bones condicions de treball (ergonomia, ventilació, il·luminació, etc.).
 - Quins recursos pot oferir als treballadors i als usuaris? Es donen consells per a una vida saludable? Es disposa espais a disposició dels treballadors per fer activitat física o hi ha acords amb centres esportius perquè hi vagin els treballadors?
 - Com s'afavoreixen els hàbits d'una **vida saludable** i la prevenció davant riscos per a la salut?
 - El recinte firal ha afavorit la construcció i el gaudi d'espais saludables o d'espais verds?
-

Educació de qualitat

L'educació s'enfoca al desenvolupament personal i la capacitat per a la incorporació en el món laboral. Les darreres dues dècades s'han fet avenços globals significatius en aquest àmbit, sobretot en l'accés a l'educació de les dones i les nenes. La formació s'ha d'entendre com un procés constant que ha de transcendir els entorns institucionalitzats, com l'escola o l'institut, i ha d'esdevenir una part del nostre creixement al llarg de tota la vida.

En un primer estadi, s'ha de garantir l'accés a l'escola a tots els infants i facilitar-los les mateixes oportunitats, especialment per a aquells que puguin tenir dificultats vetllant per l'equitat i la inclusivitat. L'escola ha d'oferir coneixements bàsics i, alhora, incloure les competències per afrontar la vida incloent el treball en equip i el respecte a la diversitat i a l'entorn.

En un segon estadi, les persones joves han d'accedir a la preparació competencial per incorporar-se al món laboral i desenvolupar el propi projecte de vida. Després caldrà disposar dels entorns per continuar incorporant els coneixements que permetin el creixement com a persones i professionals i transformar els espais urbans per ser educatius per a tothom.

Un món en pau, amb qualitat de vida i respecte per a totes les persones s'ha de basar en un model educatiu que fomenti els drets humans, l'equitat de gènere, la resolució de conflictes, els estils de vida sostenibles i la diversitat cultural.

L'ODS 4 vol enfortir l'educació per a tothom al llarg de tota la vida per millorar l'ocupabilitat, la qualitat de vida i el coneixement dels reptes del desenvolupament sostenible.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Es planteja que les fires són espais formatius i de creació de coneixement?
- Hi ha una **oferta formativa** per als treballadors? Els treballadors poden fer demandes de formació? Es **disposa d'un pressupost** per a les formacions?
- Quins tipus d'accions o activitats es realitzen per fomentar la creació i difusió de coneixement? Qui se'n beneficia?
- Com es fa difusió del coneixement creat una vegada la fira ha acabat?
- Com es pot incorporar la **formació i el coneixement** als treballadors?
- Com es vincula amb els processos educatius formals i no formals? (estudiants en pràctiques, acords amb escoles, instituts i universitats)
- Existeixen acords de col·laboració amb entitats educatives?
- **S'entén l'entorn firal com un espai d'aprenentatge?** Hi ha informació sobre com s'incorporen els ODS i es fan milloren per a la sostenibilitat? Com es fomenten comportaments sostenibles entre els visitants?
- Com es fomenten comportaments sostenibles entre els expositors?

Igualtat de gènere

La meitat de la població mundial és femenina, però, sistemàticament, se'ls vulneren drets fonamentals només pel fet de ser dones o nenes. La protecció dels drets de les dones és bàsica per construir una societat equitativa i digna però, a més, no comptar la implicació de les dones representa una pèrdua d'oportunitats per a tothom.

Una societat justa i equitativa ha d'erradicar qualsevol forma de discriminació contra totes les dones i nenes i col·lectius que es veuen marginats per qüestions d'orientació sexual. Això demana la protecció dels drets del col·lectiu LGTBIQ+ i acabar amb qualsevol tipus de violència que pateix (des d'agressions físiques fins a accions denigrants). L'educació de tota la població en la diversitat és una eina imprescindible per eliminar tot tipus de discriminació en el dia a dia sobre persones independentment del gènere i l'orientació sexual.

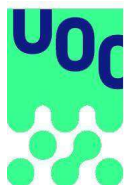
El reequilibri en clau de gènere a la nostra societat també implica deixar enrere l'escletxa salarial (tant per una mateixa responsabilitat, com l'assignació a dones de feines més mal pagades) i el reconeixement del treball de cures i el treball domèstic no remunerat amb el repartiment d'aquestes tasques entre homes i dones. Un món més just ha de comptar amb la participació efectiva de les dones dels espais de presa de decisió i de lideratge per poder construir una societat justa i representativa.

L'ODS 5 se centra en posar els mecanismes perquè les dones, les noies i les nenes accedeixin amb igualtat de condicions a tots els espais de la nostra societat: des de l'educació o l'atenció mèdica fins a l'ocupació digna en el món laboral i la participació i la presa de decisions polítiques.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com es vetlla per la **igualtat de participació, d'accés, de responsabilitat** amb visió de gènere?
- Com es pot facilitar l'equilibri de gènere (paritat) en totes les ocupacions? Hi ha el mateix nombre d'homes que de dones a la neteja, al manteniment, a les oficines d'administració, entre les persones tècniques i als càrrecs directius?
- Hi ha vestuaris per a persones transsexuals o no binàries?
- Hi ha una bústia de suggeriments per recollir possibles biaixos de gènere?
- Contempla que **hi pot haver diferències d'accessibilitat** per raons de gènere per situacions personals (tenir fills, tenir cura de persones incapacitades, etc.)?
- Com les fires poden evitar qualsevol tipus de violència ver les dones o col·lectius LGTBI?
- Existeix un protocol per actuar en contra d'agressions o assetjament sexual als espais de la Fira?
- Es perpetuen els estereotips de gènere o es busca trencar amb ells?
- Existeix sensibilitat per fer un ús no sexista del llenguatge i de la comunicació?

-
- S'afavoreix la visibilitat de les dones? O es realitzar una política de discriminació positiva per afavorir la presència de les dones en les activitats programades durant la fira?
 - Com es contempla la cultura de les cures durant la fira? Es plantegen serveis perquè es puguin desenvolupar les cures (donar el pit, canviar al nadó) de manera respectuosa i amb igualtat de gènere?
-

Accés a l'aigua i el sanejament

L'aigua és la base de la vida, sense aigua no hi ha vida, però també és imprescindible per al funcionament de les nostres ciutats. Al món encara hi ha més de 2.000 milions de persones que pateix escassetat d'aigua quan és un recurs bàsic per garantir la salubritat en la nostra societat. A Catalunya, vivim en un clima mediterrani on les precipitacions són irregulars i que, en un context de canvi climàtic, seran més escasses.

La gestió de l'aigua s'ha d'orientar a protegir les fonts, preservar la qualitat de l'aigua, afavorir els hàbits per fer-ne un ús molt eficient i evitar els contaminants. En la preservació dels recursos hídrics, també cal protegir els espais naturals que la filtren i emmagatzemen i també els ecosistemes aquàtics que són un reservori important de biodiversitat i mantenen l'aigua i amb una qualitat òptima.

Les actuacions per preservar la quantitat i la qualitat de l'aigua han d'orientar-se a disposar de tecnologia per fer un ús molt eficient d'aquest recurs, especialment en com s'utilitza des del nivell domèstic fins a l'industrial i potenciar la reutilització, de manera que l'aigua faci el màxim de circuits dins de les nostres instal·lacions (per exemple, l'aigua de pluja pot servir per neteges de terres i posteriorment per regar). Cal una nova visió en l'ús de l'aigua i incorporar uns hàbits d'ús que permetin estalviar molts consums.

L'ODS 6 se centra en assolir l'accés universal i equitatiu a l'aigua i facilitar el sanejament per millorar la salubritat dels entorns urbans i la salut de les persones.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme fira o fira:

- Quins mecanismes d'**estalvi en el consum d'aigua** es poden incorporar?
- Com es recuperen les aigües utilitzades i quins circuits fan?
- Es recull i es fa servir l'aigua de pluja? Es recupera l'aigua de les piques o dutxes per omplir les cisternes?
- Hi ha algun dipòsit d'aigües no potables per a neteges o reg?
- Es fomenta l'estalvi en el consum d'aigua per part dels visitants com, per exemple, als serveis?

Accés a l'energia neta

El consum d'energia al món no para de créixer i va estretament vinculat al desenvolupament econòmic i la millora de la qualitat de vida. L'energia és imprescindible en la nostra societat, però ens abastim, en gran mesura, de dues fonts (el petroli i el gas) que es van exhaurint i provoquen emissions de gasos d'efecte hivernacle. Tant per frenar l'emergència climàtica, com per garantir una transició cap un model sostenible ambientalment i en el temps, cal fer una transició cap a un nou model basat en energies que no s'exhaureixin.

Les energies renovables continuen proporcionant una part petita del consum global. L'energia hidràulica té una certa participació en el consum global, però altres fonts alternatives com l'energia eòlica, solar, mareomotriu o geotèrmica encara fan una aportació molt reduïda. Malgrat que pugui semblar un canvi força evident, la dificultat tecnològica, executiva i econòmica és de grans magnituds i implica una transformació profunda del model de consum i dels sistemes d'abastament.

En primer lloc, aquesta transformació ha de començar per una reducció molt important del consum global (si es pot augmentar el consum en algunes parts del món, haurà de ser en els països més desfavorits). En segon lloc, s'haurà de canviar el model de producció amb sistemes més eficients de generació descentralitzada afavorint l'autoconsum i la generació compartida. Això durà a transformar les indústries però, sobretot, la mobilitat i el consum domèstic.

L'energia és un bé de primera necessitat i cal garantir-ne l'accés a tothom i la pobresa energètica s'afronti i se li doni resposta política per construir una societat més justa.

L'ODS 7 s'enfoca, a curt termini, a facilitar l'accés a l'energia neta i accessible a tota la població del món i, a mig i a llarg termini, a la transformació del sistema energètic global augmentant l'eficiència i passant de combustibles fòssils a energies renovables.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com es pot incrementar l'abastiment de **fonts energètiques renovables**?
 - Es pot millorar l'**estalviar d'energia** en les actuacions previstes?
 - Com ho hauríem de fer per abastir-nos només amb energies renovables?
 - Es poden instal·lar sistemes de **producció d'energies renovables**?
 - Es contracta energia de fons renovables?
 - Es fomenta l'estalvi energètic entre els expositors i els visitants?
-

Treball digne i creixement econòmic

L'activitat econòmica genera béns i serveis per al benestar de les persones i alhora és creadora d'ocupació. Es necessiten polítiques que promoguin un model empresarial dinàmic i orientat a aquests objectius. El model econòmic ha d'enfortir d'activitats productives que siguin respectuoses amb les persones amb la creació d'ocupació digna, emancipadora i faciliti la creació d'un projecte personal de vida per a cada persona.

La conjunció de les dinàmiques de les administracions i del teixit productiu han de permetre avançar en la creació d'ocupació per a tothom posant èmfasi en els col·lectius més desfavorits. Aquesta concertació d'actors han de permetre reduir la proporció de joves sense ocupació, disposar de propostes per a col·lectius amb risc d'exclusió social i integrar plenament les dones en el món laboral (eliminant el sostre de vidre i la bretxa salarial). La finalitat ha de ser la protecció dels drets de les persones treballadores i la garantia d'entorns de treball segur i respectuosos.

Les organitzacions empresarials han d'implementar estratègies per al desenvolupament sostenible en totes les seves dimensions. Això implica respectar els drets de les persones treballadores, ser econòmicament viables i ambientalment responsables. Per això, han d'incorporar sistemes de producció i consum que facin un ús molt eficient dels recursos naturals, que siguin capaços de recuperar els productes i els materials al final de la seva vida útil. Han de deslligar el creixement econòmic de l'extracció constant (i creixent) de recursos naturals i de la degradació dels ecosistemes naturals amb nous models productius.

L'ODS 8 aconseguir un creixement econòmic inclusiu i sostenible, amb la creació d'ocupació decent i amb models empresarials que protegeixin els entorns on vivim.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com es pot afavorir la **contractació laboral**?
- Com es poden protegir els **drets laborals** en origen? Hem demanat l'origen dels productes als nostres proveïdors i garanties d'un treball digne?
- Hi ha mecanismes per **generar activitat econòmica** inclusiva i sostenible i nous llocs de treball? Es poden aprofitar espais
- Es fomenta una contractació digna, amb salaris i condicions de treball dignes per a tothom?
- Quins indicadors es fan servir per valorar l'èxit de les fires? És només el nombre de visitants o existeixen altres? Es fa seguiment de l'activitat econòmica que es genera a l'entorn firal?
- Es realitza alguna acció per fomentar models de negocis innovadors que potencien la sostenibilitat?

-
- Quina lògica econòmica regeix la Fira? És el creixement o el benefici comú?

Infraestructures, indústria i innovació

Els ecosistemes antropogènics (ciutats, metròpolis, etc.) es construeixen a partir d'infraestructures que els connecten, tant físicament com virtual. Aquestes infraestructures (des del nivell personal, com un mòbil, fins a grans infraestructures, com un aeroport) han de ser en favor del benestar de les persones i, per tant, s'ha de dissenyar amb aquesta finalitat. Les infraestructures poden afavorir la qualitat de vida en la mesura que són fiables, resilents, no malmetin els recursos naturals i s'orientin a construir espais inclusius i de qualitat.

La digitalització ha transformat el món i el canvi en aquest sector és constant i trepidant. Totes les persones estem en constant aprenentatge amb les tecnologies de la comunicació i hem de continuar aquest procés per no quedar-ne exclosos. Ens hem de formar i preparar per comprendre les tecnologies emergents. Alhora cal tenir en compte que no tothom disposa de l'accés per poder entendre i incorporar aquesta tecnologia i s'obre un nou espai d'exclusió, la bretxa digital. Per fer-li front, tothom ha de poder accedir als dispositius però, sobretot, ha de desenvolupar les habilitats per fer-ne un ús adequat i aprendre a posar límits.

La implementació de l'Agenda 2030 significa una transformació profunda de la nostra societat global que precisa l'increment de la investigació científica i la millora tecnològica en tots els àmbits.

L'ODS 9 promou la construcció i l'adaptació d'infraestructures perquè esdevinguin sostenibles i resilents amb capacitat de fer front als canvis actuals, la conversió de les indústries cap a processos productius de baix impacte ambiental i el foment de la recerca i la innovació per incorporar la millora continuada.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- La fira s'organitza des del punt de vista de la planificació estratègica? Quin paper juga la visió de la millora contínua?
- Es realitzen mesures i seguiment de l'impacte de la fira? **Tenim indicadors de seguiment** per conèixer l'impacte ambiental i social?
- Quins mecanismes de **millora i d'innovació** es contempla?
- Es vincula i enforteix el vincle amb **la indústria i les infraestructures** de tot tipus (viàries, educatives, culturals, esportives, sanitàries, etc.)?
- Els recintes firals, s'han dissenyat tenint en compte criteris de sostenibilitat?
- Existeix alguna certificació?

Reducció de les desigualtats

Arreu del món augmenten la diferències entre les persones més apoderades i les més vulnerables. Les desigualtats tenen moltes dimensions i les expressions de racisme i xenofòbia només atien discriminacions i tot tipus de vulneració de drets humans.

L'enfortiment dels drets de totes les persones i la igualtat social demana, primer, que retirin les lleis i les pràctiques socials discriminatòries. Després cal establir mecanismes d'inclusió i protecció dels drets de les persones que s'ha vist discriminades per raó d'edat, sexe, discapacitat, origen, creences o situació socioeconòmica. Per donar resposta a les desigualtats, hi ha d'haver polítiques socials i d'ocupació per facilitar l'autonomia personal i totes les persones han de disposar d'uns ingressos mínims per viure una vida digna. També s'ha de revisar les situacions que exclouen o deixen al marge persones o col·lectius a través de mecanismes econòmics, legals, socials.

La desigualtat representa un fre al desenvolupament social i econòmic de qualsevol país o territori, per això, s'ha de posar en funcionament les eines que permeten revertir les situacions actuals, des de mecanismes fiscals per portin a una redistribució de recursos més equitativa i transparent fins a l'accés a una feina. També cal incloure l'accés als serveis bàsics com a punt de partida per a aquelles persones i les famílies que han hagut de deixar casa seva i migrar altres països per buscar una vida digna i segura.

L'ODS 10 vol reduir la desigualtat entre els països i dintre d'aquests amb eines que enforteixin la inclusió i l'accés al món laboral, sobretot de col·lectius més vulnerables o desfavorits, i el reequilibri entre territoris.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- De quins mecanismes es disposa per atendre **col·lectius amb necessitats específiques** (persones amb sordesa i/o ceguera, gent gran, etc.)? Hi ha rampes i ascensors per a persones amb mobilitat reduïda? Hi ha codis Braille? Hi ha algun suport per a persones amb sordesa?
- Existeix un Pla d'accessibilitat? Es senyalitza correctament, pensant en tots els col·lectius?
- La Fira, és accessible per a tothom? Les senyalitzacions estan preparades perquè així sigui?
- S'utilitza el **disseny per tothom** en el moment de pensar les Fires?
- S'analitza i revisa les possibles desigualtats socials existents o emergents? Les persones amb alguna discapacitat i risc d'exclusió tenen mecanismes per accedir a activitats de l'entorn firal que puguin ser del seu interès?
- Es sensibilitza sobre les desigualtats existents o emergents?
- Es fa una programació inclusiva?

Ciutats i comunitats sostenibles

Més de la meitat de la població mundial viu en entorns urbans i la tendència a la urbanització s'accelera. Les ciutats milloren el progrés social i econòmic i creen més ocupació, però aquest creixement també té altres contrapartides no desitjades com l'increment del consum de recursos naturals o la contaminació de l'aire, l'aigua i els sòls. En molts llocs, s'ha fet una urbanització informal, amb construccions precàries i molt vulnerables a desastres naturals, que no reuneix les condicions per a una vida digna.

Les ciutats han de desenvolupar un urbanisme pensat per al benestar de les persones, creant entorns de qualitat i segurs. Els entorns urbans han de garantir una vida digna amb l'accés a l'habitatge i als serveis bàsics, una mobilitat segura, accessible i sostenible (prioritzant els desplaçaments a peu o en bicicleta) i un model urbanístic inclusiu i ambientalment responsable. Per disposar d'entorns urbans de qualitat, s'ha de reduir la generació de residus (amb la prevenció i la recuperació dels recursos) i la contaminació de l'aire.

Les ciutats han de ser entramats complexos que combinin diversitat d'usos (laborals, residencials, lúdics, etc.) amb una bona connexió amb els espais naturals propers que complementin amb altres usos (agrícoles, esportius, lúdics, etc.) i, sobretot, potenciant el benestar de les persones. Cada ciutat ha de crear el seu model, comptant amb la participació de les persones que hi viuen i construint entorns de qualitat, segurs i saludables. La ciutat ha de ser per a les persones.

L'ODS 11 s'orienta a aconseguir entorns urbans sostenibles, garantint l'accés a l'habitatge, als serveis bàsics i a mitjans de transport i proporcionant un urbanisme inclusiu i sostenible a través de l'accés a zones verdes, que els espais públics siguin segurs i la recuperació de barris degradats.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Pot incidir en la **urbanització accessible i sostenible**?
- Com vetlla i quines accions concretes fa per a la **disminució de contaminants**, la **mobilitat** sostenible i l'accés a **zones verdes**?
- Com es gestionen els fluxos de persones durant els dies de Fira? Es té en compte si s'impacta negativament en la quotidianitat de la població local?
- Es produeix una saturació de l'espai urbà durant la realització de la Fira? Quins mecanismes es posen en marxa per evitar-ho?
- Quina percepció i valoració fa la població local de les activitats firals?
- Els recintes firals, poden tenir usos per a la població local més enllà dels dies de Fires? Són espais multi usos? Es poden fer activitats educatives o esportives?
- Es desenvolupen programes de voluntariat amb la població local?
- S'incentiva directament l'ús de transport públic/col·lectiu?

-
- És la Fira una plataforma per posar en valor la cultura local i crear sentiment de pertinença entre la població resident?
-

Producció i consum responsables

El consum mundial supera en un 75% la capacitat dels sistemes naturals de proveir béns i serveis i, en conseqüència, es van degradant i perdent productivitat. La humanitat consumeix grans quantitat de recursos que acaben convertits en residus a partir d'un model de consum que cada cop extreu més matèries primeres, per produir productes que cada cop duren menys i acaben convertits contaminants que afecten la salut de les persones i malmet els ecosistemes naturals. A l'inrevés del funcionament d'aquests ecosistemes naturals, que recuperen i reintegren tots els materials que deixen de tenir un ús.

Els sistemes de producció han de recuperar els materials i fer-los servir indefinidament. Un model econòmic que persegueix aquest objectiu és l'economia circular, en que es dissenyen els productes perquè es pugin recuperar i reutilitzar les matèries.

En aquesta línia, l'ús eficient dels recursos naturals ha de permetre reduir la pèrdua d'aliments en bones condicions, que es malmeten per una mala gestió en els processos industrials. La recuperació de productes ha permetre generar nous models de negoci molt més eficients (els cotxes es passen la major part del temps aturats i quan es mouen, més del 50% del temps, porten una sola persona). Hem de construir un nou model de consum que proveeixi el que realment necessitem fent una gestió sostenible dels recursos naturals.

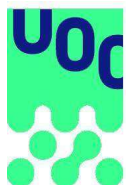
Els consumidors som claus. Per això es necessita informació clara i concisa dels productes que hi ha disponibles a les botigues perquè es puguin triar els de proximitat, que s'ha elaborat protegint els drets de les esposes treballadores i el medi ambient i s'han pensat per tornar els materials a la cadena de producció i es tornin a fer servir.

L'ODS 12 proposa un model de producció i consum que faci un ús molt eficient dels recursos, evitant pèrdues en tot el cicle de vida, eliminant productes tòxics i reduint els residus de forma molt important.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Quins mecanismes de compra de productes es pot integrar per minimitzar els impactes ambientals (**compra verda**)?
- Com afavoreix la producció en les fires ambientalment responsable i amb un enfocament cap a l'**economia circular**?
- Com pot **evitar el malbaratament alimentari** treballant amb els productors, distribuïdors i donant sortida a productes en òptimes condicions que han sobrat?
- Es fa un ús eficient dels materials? Per exemple, es realitza el reciclatge del material emprat en l'espai d'expositors?
- Es comparteix material amb altres fires?
- Ha eliminat l'ús de moqueta en els espais firals?

-
- Es fomenta els hàbits o comportaments de consum responsable entre els visitants?
 - Quines accions desenvoleu per tenir el propòsit de perdurar en el temps col·laborant en la millora de l'entorn (social, econòmic i ambiental) en el què opereu?
 - Quines accions arribeu a desenvolupar per identificar els impactes de l'organització de la Fira?
 - Quin lloc ocupa el compromís de la millora del benestar comú en la vostra organització?
 - El patrocini de la Fira, segueix les pautes de responsabilitat i producció responsable?
 - Tenim algun acord o treballem amb la banca ètica i responsable?
-

Acció climàtica

El canvi climàtic afecta totes les persones arreu del món i ja hem de fer front a fenòmens nous (onades de calor més intenses com l'estiu del 2022, tempestes extremes com el Glòria, sequeres, etc.). Les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) continuen augmentant i els efectes del canvi climàtic amenacen tots els sistemes bàsics de la nostra societat (producció d'aliments, abastament d'aigua i energia, mobilitat, etc.). Si volem aturar el canvi climàtic, cal reduir dràsticament els GEH que el provoquen.

L'origen del canvi climàtic és conseqüència del model energètic basat en la crema de combustibles fòssils (gas, petroli i carbó), però no és l'única font. El model alimentari (la ramaderia és responsable del 10% de les emissions de GEH) i el model de consum també (els abocadors també emeten GEH) contribueixen de forma decisiva a l'escalfament global.

Els acords globals per frenar l'emergència climàtica són insuficients i les accions més decidides s'estan implementant a nivell local. És necessària una estratègia global i coordinada que realment permeti reduir les emissions de GEH a nivell planetari per revertir la tendència actual i protegir les persones i els sistemes naturals. Mentre aquest acord no es concreta i s'implementa, tots els actors han d'implicar-se per aturar el canvi climàtic.

Així i tot, els efectes del canvi climàtic ja són una realitat. Alhora que frenem les emissions, ens hem de protegir i preparar davant dels fenòmens extrems, sobretot per l'amenaça sobre les persones més vulnerables i evitar que el canvi climàtic sigui una altra font de desigualtats. Les accions d'adaptació demanen que les persones siguem més flexibles i actuem segons les necessitats, que les institucions siguin àgils, les infraestructures puguin fer front a situacions adverses, sent més resilients, i els sistemes empresarials estiguin preparats.

A més, davant de situacions extremes, els serveis públics no podran donar resposta a totes les urgències. En aquest context, és cabdal que la ciutadania estigui preparada, conegui les situacions en que es pot trobar i disposi de la informació i el coneixement per actuar i protegir-se. Hi ha d'haver una tasca continuada de formació a tota la població.

L'ODS 13 es focalitza en l'acció urgent davant l'emergència climàtica amb estratègies i plans en tots els sectors (econòmics, socials, administracions) per reduir les emissions de GEH fins a aturar-les i, alhora, fer front als canvis que comporta protegint a les persones, especialment les més vulnerables, i preparant les infraestructures bàsiques.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Quines mesures es poden establir per **disminuir les emissions generadores del canvi climàtic**?
 - Hi ha una planificació per renovar aparells (ordinadors, impressores, aire condicionat, etc.) amb versions molt més eficients i de baix consum?
 - Es preveu renovar els vehicles disponibles per versions elèctriques?
 - Quines mesures contempla per **adaptar-se a les situacions derivades del canvi climàtic** i esdevenir comunitats més resilients davant d'aquest?
 - El pla d'emergència contempla els efectes del canvi climàtic? Com ens podem preparar? Coneixem les situacions en les que ens podem trobar?
 - Quines mesures s'han desenvolupat per afavorir una mobilitat sostenible i saludable per les persones i el planeta?
 - Heu eliminat l'ús de moqueta en els espais firals?
 - Es realitza recollida selectiva?
 - Quines accions es desenvolupen per desmaterialitzar (evitar l'ús de paper) en la comunicació?
 - Es realitzen campanyes de sensibilització i comunicació entre els visitants per promoure comportaments més sostenibles?
-

Vida submarina

Els mars i els oceans són essencials per a l'equilibri de la biosfera, ocupen tres quartes parts de la superfície del planeta, proveeixen oxigen i exerceixen una funció clau com a reguladors de l'estabilitat climàtica global. Aquestes ecosistemes representen la principal reserva planetària d'aigua, són una font d'energia i proveeixen aliments i molts altres recursos bàsics per a les ciutats. A més, signifiquen el principal ecosistema del planeta, que allotja bona part de les espècies i amb els biomes amb més biodiversitat com els esculls coral·lins. El potencial dels oceans i els recursos que poden oferir a la nostra qualitat de vida encara resten per descobrir.

Tot i això, els oceans pateixen una degradació global per les grans quantitats de contaminants de tot tipus que reben (en gran mesura per l'activitat agrícola a terra), la sobreexplotació dels recursos pesquers, la destrucció dels hàbitats per modalitats de pesca absolutament inadequades i l'acidificació global que pateixen per la contaminació i el canvi climàtic.

La protecció dels oceans i tota la vida submarina ha de venir d'un canvi global en els sistemes agrícoles amb una reducció dràstica de l'ús en excés de productes fertilitzants i pesticides i plàstics i altres productes d'un sol que en gran mesura acaben als mars i oceans. També hi ha d'haver una conversió profunda dels sistemes de pesca que degraden tots els ecosistemes marins i gestionar tot els ecosistemes costaners i marins tant a nivell global com a nivell local amb criteris de sostenibilitat global.

L'ODS 14 vol promoure mecanismes de protecció dels ecosistemes marins a través de la reducció de la contaminació i l'acidificació, millorant la recerca i el coneixement i introduint un canvi en els sistemes d'explotació dels recursos marins per fer-ne un ús sostenible.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Quines vincles té amb la contaminació marina?
- Com pot **eliminar les fonts de contaminació** que malmeten els mars i els oceans (contaminació química, sobretot agrícola, ús de plàstics difícilment reciclables i sense tractament, etc.)?
- Si es fan servir productes de neteja, o més ocasionalment, pintures, vernissos i altres productes químics, es trien opcions ecològiques i biodegradables perquè no s'acabin acumulant en els mars?
- La fira es desenvolupa en o prop d'espais marins (platges, per exemple). Quines accions es desenvolupen per minimitzar l'impacte en aquests ecosistemes?

Vida terrestre

Els ecosistemes terrestres hostatgen totes les formes de vida i, alhora, proveeixen matèries i serveis imprescindibles per a la nostra societat. N'extreiem aliments, medicaments, i tot tipus de matèries que utilitzem en la construcció i funcionament dels nostres entorns (ciutats, infraestructures, etc.). Però també filtren l'aire que respirem, faciliten aigua neta o sòls on produïm aliments, entre molts altres serveis.

Aquests ecosistemes estan en clar retrocés, es perden 13 milions d'hectàrees de boscos arreu del món cada any i la biodiversitat global s'ha reduït en un 70% les darreres dècades. És prioritari aturar la degradació dels hàbitats naturals, la pèrdua d'espècies i garantir un bon funcionament ecològic.

A més, el fort creixement del consum de productes animals a través d'un model agrícola i ramader intensiu i la conseqüent degradació ambiental, l'explotació de la vida salvatge i la forta interacció amb tot tipus d'espècies incrementen la transmissió de malalties cap a les persones. Les zones urbanes han crescut en contra dels ecosistemes naturals quan hi han de conviure i complementar incorporant el verd urbà i integrant-se amb els ecosistemes terrestres amb criteris per preservar la biodiversitat.

L'ODS 15 promou un ús sostenible dels recursos naturals i la preservació dels ecosistemes i els serveis que ens proveeixen a la humanitat i totes les altres espècies. La finalitat és reduir la deforestació, la desertificació i la pèrdua dels sòls fèrtils i preservar la biodiversitat planetària.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com es pot fer el seguiment dels **efectes de la pròpia activitat** sobre els ecosistemes naturals? Com fem el seguiment amb els proveïdors?
- Com es poden dissenyar els entorns firals **per evitar la degradació** d'aquests ecosistemes?
- S'incorporen espècies autòctones en els espais naturalitzats (zones enjardinades o de verd urbà) per promoure la biodiversitat local?
- Es promou la conservació i el respecte dels ecosistemes terrestres del territori en el què es desenvolupa la Fira? O s'intenta regenerar l'entorn natural tant dels llocs en els què es desenvolupa la fira com dels espais propers?

Institucions sòlides, transparents i responsables

Els objectius establerts per l'Agenda 2030 necessiten unes condicions que permetin actuar pel desenvolupament sostenible. Hi ha molts països en situacions de conflicte que empitjoren les condicions de vida de les persones i impedeixen avançar cap una societat més justa, equitativa i sostenible. La pau és una premissa bàsica, però també hi ha d'haver unes institucions ben governades, lliures de corrupció i que protegeixin els drets de totes les persones a tots els nivells de governança, des del local fins al global. Els governs han de disposar dels mecanismes per a una gestió acurada al servei de la ciutadania i eliminar qualsevol tipus de discriminació sobre les persones o col·lectius socials.

L'enfortiment de les institucions han de comptar amb les eines per fer una acció de govern eficaç, transparent i responsables, que sigui representativa de tota la societat. Una governança que implica a les persones i transforma els canals i els mecanismes de participació, de presa de decisions i seguiment de la implementació. La presa de decisions ha de ser inclusiva amb la participació de tots els agents i donar resposta a les necessitats ciutadanes.

L'ODS 16 s'orienta a enfortir l'estat de dret arreu del món i garantir l'accés a la justícia en condicions d'igualtat. Aquest objectiu vol enfortir la solidaritat internacional a través de la transferència de coneixement, tecnologia i finançament i la implementació de mecanismes de transparència, participació i retiment de comptes.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com incrementar la **transparència** de les decisions, les actuacions i les despeses econòmiques?
- Hi ha espais on els treballadors poden proposar com millorar l'espai laboral, les dinàmiques laborals, etc.?
- Es demana als expositors i als visitants com es pot incorporar millores en l'entorn firal?
- Quines eines de **bon govern** i de **participació** els actors implicats pot incorporar?
- Es realitzen memòries i es publiquen els seus resultats de manera oberta en un procés de rendició de comptes?
- Com s'avaluen i es minimitzen els impactes de la Fira?
- Com s'expliquen els objectius, els valors i els compromisos de la Fira? Ens quins canals i mitjans?

Aliances pels ODS

Per assolir l'Agenda 2030 i els 17 ODS cal defugir de visions parcials o sectorials, per construir d'una proposta global i cooperativa. El mateix document recull que l'Agenda 2030 és una proposta indivisible i integral que s'ha de desenvolupar a través d'aliances entre els diferents actors: governs, el món econòmic i les entitats de la societat civil. La implementació dels ODS implica la col·laboració sobre valors compartits, amb objectius comuns i l'experiència i el coneixement de cada actors. D'aquests principis en sorgeix una nova manera de treballar a partir de la coordinació i la cooperació.

Vivim en una societat global més interconnectada que mai. La integració de mecanismes innovadors facilita la transferència i la difusió de coneixements i aportacions. Les noves tecnologies obren un gran ventall d'alternatives per potenciar el treball en xarxa i han de jugar una funció clau en la coordinació entre els tots agents. A més, han de contribuir a implementar una coherència de polítiques deixant enrere els espais especialització tancats i realitzant un veritable treball en xarxa amb la implicació corresponsable de tots els actors.

L'ODS vol enfortir la capacitat d'acció a través del coneixement compartit, les tecnologies disponibles i els recursos econòmics per assolir l'Agenda 2030 arreu del món. La dinamització d'aliances en que hi hagi implicades les administracions públiques, però també les empreses, les universitats i els centres d'investigació, les entitats socials i també la ciutadania. L'acció conjunta i coordinada de tots els actors farà possible aconseguir aquests objectius.

Preguntes per a la cerca d'oportunitats

El nostre organisme firal o fira:

- Com s'estableix un treball transversal amb **actors** de la societat civil, el món empresarial, les universitats i la recerca i els sindicats?
- Com s'afavoreix la **participació en xarxes** nacionals i internacionals de l'àmbit en que es desenvolupa?
- Hi ha espasi de treball amb sectors que no estiguin vinculats a l'entorn firal? Es col·labora amb espais de producció cultural, creativitat i innovació per repensar l'entorn firal?
- Com es creen i desenvolupen sinergies amb altres àmbits del govern municipal (serveis socials, mediambientals, econòmics)?

Annex I.3 Material de l'etapa 2. Taula de treball amb ODS.

ODS 1: Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.

• REPTE

(Quin problema volem resoldre?):

• SOLUCIÓ

(què proposem fer per abordar aquest problema):

.....

• RECURSOS

(què necessites per poder tirar endavant les accions proposades o solució):

.....

AMB QUI TREBALLES

(quines aliances has de construir per poder desenvolupar les solucions que planteges)

.....

QUI SE'N BENEFICIA

(quí són els destinataris de la solució, grup que rep el resultat de l'acció sobre el qual es genera l'impacte)

.....

INDICADORS

(què mesures per avaluar el seguiment)

.....

Annex I.4. Material de l'etapa 3. Taula de projectes i ODS.

ODS	Nom dels Projectes													
														
														
														
														
														
														
														
														
														
														

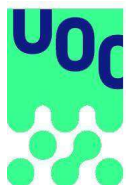
<p>11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES</p>																		
<p>12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES</p>																		
<p>13 ACCIÓ CLIMÀTICA</p>																		
<p>14 VIDA SUBMARINA</p>																		
<p>15 VIDA TERRESTRE</p>																		
<p>16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES</p>																		
<p>17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS</p>																		

Annex I.5. Material de l'etapa 4. Taula de reptes i línies d'actuació.

Reptes i línies d'actuació

 Nom de l'ODS	
Línia estratègica	
Objectius	
Repte	Acció
Indicadors de seguiment	

Marcarem amb un color diferent les accions segons la temporalitat o calendarització de la seva implantació. Més clar les accions a fer a curt termini, més fosc que les s'han de desenvolupar a mig termini i en fosc les que s'han de desenvolupar a llarg termini.

ANNEX II. Fitxes resum amb exemples de bones pràctiques i reptes per al sector firal per a cada ODS.

Erradicar la pobresa

Tot i que la pobresa extrema s'ha reduït, al món encara hi ha 9%²³ de la població mundial que la pateix. La pobresa afecta majoritàriament els països més empobrits o en conflicte, però a casa nostra també és una realitat. A Catalunya, un 25,9%²⁴ de la població no disposa de prou recursos per fer front a les necessitats bàsiques. La pobresa es pot fer present de moltes maneres: no poder menjar o no poder tenir la llar a una temperatura confortable o potser no tenir llar. La dificultat de sortir-ne provoca la cronificació i es necessiten suports específics per trencar l'enquistament

La sortida de la pobresa implica disposar d'uns ingressos que permetin cobrir les necessitats bàsiques (alimentació, roba, habitatge) però, també, accedir els serveis bàsics que garanteixen una vida digna, com l'abastament d'aigua i energia, un sistema de salut o educatiu. Es necessiten canvis estructurals per garantir una vida digna i autònoma per a tothom.

A més, les persones més vulnerables pateixen més durament aquestes situacions. La pobresa té un biaix de gènere i d'edat (afecta més durament dones grans i els infants), d'origen (les persones migrades) i les persones amb discapacitats. La resposta ha de venir, per tant, d'accions comunitàries concertades. Quan reduïm la pobresa, millora la qualitat de vida i la percepció de seguretat de tota la ciutadania.

L'ODS 1 vol erradicar la pobresa extrema al món i reduir-la en totes les formes accedint a uns recursos econòmics i uns serveis bàsics per accedir a una vida digna. També vol prevenir el risc d'exclusió social davant de crisis econòmiques, socials o ambientals i augmentar la resiliència de les persones més vulnerables davant d'aquestes situacions.

Reptes per al sector firal

- Esdevenir un actor en les solucions per donar resposta a la pobresa.
- Pensar i dimensionar els esdeveniments firals incorporant mesures contra la pobresa.
- Participar en espais de coordinació amb actors socials i l'administració que treballen per fer front a la pobresa.

Exemples d'accions

- Es contracten serveis d'empreses que integren persones amb risc d'exclusió social.
- En la contractació de projectes que ho permetin (per exemple, manteniment de

²³ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/>

²⁴ <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/422863/el-25-9-de-la-poblacio-de-catalunya-es-troba-en-risc-de-pobresa-o-exclusio-social-l-any-2021-enfront-del-26-7-del-2020>

zones enjardinades o feines de manteniment) vetllar per incorporar unes places per a persones en risc d'exclusió social. També es pot contractar empreses del Tercer Sector o que tinguin persones contractades d'aquest col·lectiu.

- Es posen de relleu casos d'empreses que incorporen persones amb risc d'exclusió social.
- Un espai firal es pot dissenyar per acollir persones vulnerables si, puntualment, és necessari. Per exemple, com a refugi climàtic, per acollir persones sensellar, davant de fenòmens extrems o en l'acollida de refugiats.

Bones pràctiques

- La Fira de Girona convida 800 infants i joves amb risc exclusió social a patinar de manera gratuïta durant el Nadal per garantir l'accés a espai d'oci i lleure i facilitar la integració amb normalitat de joves amb dificultats socioeconòmiques.
- CaixaBank porta terme el programa Proinfancia en que facilita recursos i l'accés a les necessitats socioeducatives bàsiques per a famílies en situació d'exclusió social amb infants menors.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 5 (5.a), a l'ODS 6 (6.1 i 6.2), a l'ODS 8 (8.5) i a l'ODS 17 (17.15).

Possibles indicadors

- Número de persones contactades provinents de serveis socials o d'empreses d'inserció laboral per a persones amb risc d'exclusió social.
 - Volum de contractació a empreses amb treballadors en risc d'exclusió social.
-

Acabar amb la fam

La fam continua sent una xacra global que afecta prop de 800 milions de persones al món. La pobresa, la manca de recursos tècnics agrícoles, els fenòmens meteorològics extrems i els preus dels aliments condemnen a milions de persones a situacions de les que no en poden sortir per elles mateixes. És necessària una reforma del sistema mundial de comerç d'aliments per garantir els mínims d'una vida digna per a tothom.

Tot i això, a casa nostra no existeix la fam entesa en paràmetres internacionals, però hi ha persones amb greus problemes per disposar d'una alimentació suficient i equilibrada. En situacions d'emergència, els serveis socials i els bancs d'aliments donen resposta a aquestes necessitats, però es necessiten canvis que permetin sortir del marc de la subsistència.

En aquest context, el malbaratament alimentari és un repte de primera magnitud per deixar de llençar productes de qualitat que no arriben a cap destinatari.

Els productors de proximitat són la clau per garantir la seguretat alimentària, preservar els ecosistemes agraris i la protecció dels ecosistemes naturals. La promoció d'aliments de qualitat i de proximitat enforteix els productors locals i una alimentació equilibrada. Actualment, els agricultors veuen com canvien les condicions globals, els efectes de situacions climàtiques extremes i que han de fer front a les sequeres, la manca de pluges o pluges extremes. L'agricultura de proximitat permet mantenir produccions autòctones, adaptades a l'entorn, amb varietats locals, més resistents al canvi climàtic i més ben adaptades a un entorn concret.

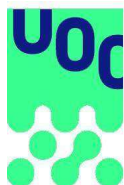
L'ODS 2 vol posar fi a la fam al món, assegurar l'accés a una alimentació sana, suficient, equilibrada i de proximitat per a tothom i afavorir la producció agrícola resiliència, adaptada al propi entorn i amb productes de qualitat.

Reptes per al sector

- Reduir el malbaratament alimentari.
- Formar a treballadors i proveïdors per fer un consum acurat i sostenible.
- Establir programes amb productors locals.
- Oferir aliments de proximitat i de temporada en els esdeveniments propis i donar a conèixer l'origen.
- Fer difusió de les pràctiques que es porten a terme.

Exemples d'accions

- Redacció d'un protocol per oferir aliments frescos i de proximitat en els espais d'alimentació.
- Difusió d'informació i recomanacions per a una alimentació de qualitat en els espais firals.
- Incorporació de menús amb propostes d'alimentació saludable.

Bones pràctiques

- La Fira de les Borges Blanques per evitar que es llencin aliments i per reduir el malbaratament s'acoten les racions encomandes i, si en sobren, es donen a Càritas.
- Fruits de ponent ha elaborat un pla contra el malbaratament alimentari en totes les etapes de la cadena de producció, garantint que no es perden aliments aptes per al consum, buscant clients alternatius i cedint una part de la producció a menjadors socials.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 12 (12.3) i a l'ODS 13 (13.1).

Possibles indicadors

- % de compra a productors locals.
 - % de productes alimentaris recuperats.
-

Salut i benestar

Al món continua havent-hi una elevada mortalitat evitable (cada any, moren 6 milions d'infants de malalties que tenen cura) per manca d'accés a un sistema sanitari bàsic. La salut significa disposar d'una cobertura sanitària universal i poder donar resposta als reptes sanitaris emergents. La qualitat de vida depèn de la salut personal i encara està estretament vinculada als recursos personals i és un clar indicador de les greus desigualtats socials que perviuen al món.

A més, la manca de coneixements sanitaris bàsics fonamentals i de consell mèdic esdevenen un factor de risc per a la salut. Per millorar la salut poblacional, la primera eina és facilitar informació bàsica per a la prevenció de malalties i enfortir hàbits de vida saludable. D'aquesta manera, les persones s'empoderen i disposen de recursos i coneixements per tenir cura de la pròpia salut. La difusió d'hàbits saludables com l'activitat física moderada, una dieta equilibrada i saludable i tenir accés a espais de qualitat (accés a la natura o espais verds o naturalitzats a la ciutat) reverteix en una millora de la salut comunitària, una descongestió dels serveis sanitaris i un augment de la qualitat de vida.

Aquesta acció global per la prevenció de la salut té alguns focus principals, com són la reducció del consum de substàncies additives, la reducció de l'accidentalitat viària i evitar la contaminació de l'aire i l'aigua en els entorns en els que vivim. A més, també s'ha de fer incidència en la promoció de la salut mental i potenciar la salut comunitària.

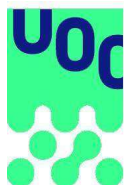
L'ODS 3 es proposa reduir la mortalitat evitable i aconseguir la cobertura sanitària global i incidir de forma decidida en la prevenció del tabaquisme, els accidents viaris, l'alcohol i les drogues i evitar l'exposició la contaminació aguda.

Reptes per al sector firal

- Fomentar una cultura preventiva de salut, facilitar informació i afavorir hàbits saludables.
- Oferir formació sobre la salut i revisions opcionals als treballadors.
- Evitar qualsevol situació de risc i l'exposició a productes tòxics o perillosos.

Exemples d'accions

- Una campanya que potencia l'ús de bicicleta per l'accés als espais firals, la reducció de la contaminació atmosfèrica i la millora de la salut cardiovascular. Posar bicicletes elèctriques a l'abast dels participants.
- Fer control de la qualitat de l'aire als espais firals i disposar d'un pla de comunicació.
- En la planificació de la distribució dels espais s'incorporen mesures preventives com la distància de seguretat, etc. davant de noves pandèmies.

Bones pràctiques

- A la Fira de Vic, tot el recinte està cardioassegurat.
- Correus ha desenvolupat una campanya entre els seus treballadors sobre la Reducció del Risc Cardiovascular per conscienciar-los sobre els problemes derivats d'una vida sedentària i les pràctiques saludables per reduir els riscos cardiovasculars.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 12 (5.6), a l'ODS 6 (6.1), a l'ODS 8 (8.8), a l'ODS 11 (11.6) i a l'ODS 12 (12.4).

Possibles indicadors

- Minimització dels accidents laborals.
 - Reducció del tabaquisme.
 - Accés a un sistema mèdic.
-

Educació de qualitat

L'educació s'enfoca al desenvolupament personal i la capacitat per a la incorporació en el món laboral. Les darreres dues dècades s'han fet avenços globals significatius en aquest àmbit, sobretot en l'accés a l'educació de les dones i les nenes. La formació s'ha d'entendre com un procés constant que ha de transcendir els entorns institucionalitzats, com l'escola o l'institut, i ha d'esdevenir una part del nostre creixement al llarg de tota la vida.

En un primer estadi, s'ha de garantir l'accés a l'escola a tots els infants i facilitar-los les mateixes oportunitats, especialment per a aquells que puguin tenir dificultats vetllant per l'equitat i la inclusivitat. L'escola ha d'oferir coneixements bàsics i, alhora, incloure les competències per afrontar la vida incloent el treball en equip i el respecte a la diversitat i a l'entorn.

En un segon estadi, les persones joves han d'accedir a la preparació competencial per incorporar-se al món laboral i desenvolupar el propi projecte de vida. Després caldrà disposar dels entorns per continuar incorporant els coneixements que permetin el creixement com a persones i professionals i transformar els espais urbans per ser educatius per a tothom.

Un món en pau, amb qualitat de vida i respecte per a totes les persones s'ha de basar en un model educatiu que fomenti els drets humans, l'equitat de gènere, la resolució de conflictes, els estils de vida sostenibles i la diversitat cultural.

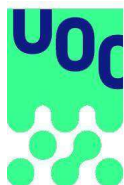
L'ODS 4 vol enfortir l'educació per a tothom al llarg de tota la vida per millorar l'ocupabilitat, la qualitat de vida i el coneixement dels reptes dels desenvolupament sostenible.

Reptes per al sector firal

- Disposar d'una oferta de formació continuada.
- Incorporar joves en etapes formatives formals per facilitar el pas al món laboral.

Exemples d'accions

- Una formació especialitzada en l'Agenda 2030 a totes les persones treballadores de la fira.
- La creació d'itineraris formatius per a les persones treballadores.
- Una formació professionalitzadora per afavorir la inserció laboral de persones en risc d'exclusió social.
- Espais formatius amb una oferta intergeneracional i al llarg de tota la vida.

Bones pràctiques

- La Fira de Vic fomenta l'educació de qualitat a través de les jornades tècniques que organitza.
- ESADE & ESADE Alumni porten a terme el programa Together, en el que alumnes i ex-alumnes desenvolupen projectes de suport a entitats socials i a projectes en països empobrits per contribuir a millorar la gestió de les seves activitats.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 8 (8.6), a l'ODS 12 (12.6) i a l'ODS 13 (13.3).

Igualtat de gènere

La meitat de la població mundial és femenina, però, sistemàticament, se'ls vulneren drets fonamentals només pel fet de ser dones o nenes. La protecció dels drets de les dones és bàsica per construir una societat equitativa i digna però, a més, no comptar la implicació de les dones representa una pèrdua d'oportunitats per a tothom.

Una societat justa i equitativa ha d'erradicar qualsevol forma de discriminació contra totes les dones i nenes i col·lectius que es veuen marginats per qüestions d'orientació sexual. Això demana la protecció dels drets del col·lectiu LGTBIQ+ i acabar amb qualsevol tipus de violència que pateix (des d'agressions físiques fins a accions denigrants). L'educació de tota la població en la diversitat és una eina imprescindible per eliminar tot tipus de discriminació en el dia a dia sobre persones independentment del gènere i l'orientació sexual.

El reequilibri en clau de gènere a la nostra societat també implica deixar enrere l'escletxa salarial (tant per una mateixa responsabilitat, com l'assignació a dones de feines més mal pagades) i el reconeixement del treball de cures i el treball domèstic no remunerat amb el repartiment d'aquestes tasques entre homes i dones. Un món més just ha de comptar amb la participació efectiva de les dones dels espais de presa de decisió i de lideratge per poder construir una societat justa i representativa.

L'ODS 5 se centra en posar els mecanismes perquè les dones, les noies i les nenes accedeixin amb igualtat de condicions a tots els espais de la nostra societat: des de l'educació o l'atenció mèdica fins a l'ocupació digna en el món laboral i la participació i la presa de decisions polítiques.

Reptes per al sector firal

- Oferir formació en matèria d'equitat de gènere.
- Establir polítiques de gènere amb la participació de les dones.
- Facilitar la conciliació familiar i polítiques per la corresponsabilització domèstica.
- Establir una política de rebuig frontal davant les violències masclistes.

Exemples d'accions

- El jurat d'un premi amb una representació paritària.
- Un acte públic en el que es conforma una taula amb homes i dones per igual.
- Elaboració del Pla d'Igualtat de la fira i incorporar les mesures per implementar-lo a cada Àrea.

Bones pràctiques

- La Fira Orígens d'Olot ha habilitat un espai per poder donar el pit i ha instal·lat un canviador per nadons en un lloc neutre perquè tant homes com dones puguin fer-lo servir.

- A Olot, també es mira de trencar amb estereotipis de gènere amb la contractació d'homes i dones per a les tasques d'assistència a les fires.
- El Grup Gesor ha flexibilitzat la jornada anual per fer-la compatible amb el calendari escolar. Tant les mares com els pares amb fills de fins a 14 anys poden acollir-se per facilitar la complementarietat de la vida laboral i familiar.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.2), l'ODS 3 (3.1 i 3.7), l'ODS 4 (4.3), a l'ODS 6 (6.2) l'ODS 10 (10.2) i a l'ODS 11 (11.2).

Possibles indicadors

- Composició dels òrgans directius.
 - Número de casos d'assetjament.
 - Percentatge d'homes i dones en tots els nivells laborals (des de la direcció a administració, manteniment o neteja).
-

Accés a l'aigua i el sanejament

L'aigua és la base de la vida, sense aigua no hi ha vida, però també és imprescindible per al funcionament de les nostres ciutats. Al món encara hi ha més de 2.000 milions de persones que pateix escassetat d'aigua quan és un recurs bàsic per garantir la salubritat en la nostra societat. A Catalunya, vivim en un clima mediterrani on les precipitacions són irregulars i que, en un context de canvi climàtic, seran més escasses²⁵.

La gestió de l'aigua s'ha d'orientar a protegir les fonts, preservar la qualitat de l'aigua, afavorir els hàbits per fer-ne un ús molt eficient i evitar els contaminants. En la preservació dels recursos hídrics, també cal protegir els espais naturals que la filtren i emmagatzemen i també els ecosistemes aquàtics que són un reservori important de biodiversitat i mantenen l'aigua i amb una qualitat òptima.

Les actuacions per preservar la quantitat i la qualitat de l'aigua han d'orientar-se a disposar de tecnologia per fer un ús molt eficient d'aquest recurs, especialment en com s'utilitza des del nivell domèstic fins a l'industrial i potenciar la reutilització, de manera que l'aigua faci el màxim de circuits dins de les nostres instal·lacions (per exemple, l'aigua de pluja pot servir per neteges de terres i posteriorment per regar). Cal una nova visió en l'ús de l'aigua i incorporar uns hàbits d'ús que permetin estalviar molts consums.

L'ODS 6 se centra en assolir l'accés universal i equitatiu a l'aigua i facilitar el sanejament per millorar la salubritat dels entorns urbans i la salut de les persones.

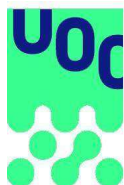
Reptes per al sector firal

- Incorporar la gestió sostenible de l'aigua com a eina transversal.
- Formar els treballadors i usuaris.
- Demanar als proveïdors l'ús de sistemes eficients.

Exemples d'accions

- La instal·lació de mecanismes d'estalvi d'aigües en aixetes i altres sistemes d'aigua en els edificis públics (ajuntament, pavelló esportiu, centres educatius, etc.).
- Instal·lació de dipòsits de recollida d'aigües pluvials per neteges o el reg de zones enjardinades.
- Si es preveu la construcció d'un nou edifici, incorporar sistemes de doble circulació d'aigües (aigües netes i aigües grises).
- La plantació d'espècies autòctones en parcs i espais públics que tenen un requeriments d'aigua molt inferiors que espècies forànies.

²⁵ Canvi climàtic a la conca mediterrània https://www.medecc.org/wp-content/uploads/2021/05/MedECC_MAR1_SPM_CAT.pdf

Bones pràctiques

- La Fira de Vic ha incorporat fonts d'aigua per als visitants en diversos esdeveniments que organitza al llarg de l'any.
- Fira de Calella ha eliminat els banys químics i els ha substituït per banys secs
- L'empresa Mahou San Miguel ha incorporat la recuperació de l'aigua d'esbandit de les ampolles buides, de manera que es fa un ús molt més eficient recollint, filtrant i emmagatzemant l'aigua en un dipòsit de recuperació.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 3 (3.9), a l'ODS 9 (9.4), a l'ODS 11 (11.1), a l'ODS 12 (12.2), a l'ODS 14 (14.2) i a l'ODS 15 (15.1).

Possibles indicadors

- Reducció dels volums utilitzats.
 - Augment de la quantitat d'aigua recuperada i reutilitzada.
 - Formació en un ús eficient de l'aigua.
-

Accés a l'energia neta

El consum d'energia al món no para de créixer i va estretament vinculat al desenvolupament econòmic i la millora de la qualitat de vida. L'energia és imprescindible en la nostra societat, però ens abastim, en gran mesura, de dues fonts (el petroli i el gas) que es van exhaurint i provoquen emissions de gasos d'efecte hivernacle. Tant per frenar l'emergència climàtica, com per garantir una transició cap un model sostenible ambientalment i en el temps, cal fer una transició cap a un nou model basat en energies que no s'exhaureixin.

Les energies renovables continuen proporcionant una part petita del consum global. L'energia hidràulica té una certa participació en el consum global, però altres fonts alternatives com l'energia eòlica, solar, mareomotriu o geotèrmica encara fan una aportació molt reduïda. Malgrat que pugui semblar un canvi força evident, la dificultat tecnològica, executiva i econòmica és de grans magnituds i implica una transformació profunda del model de consum i dels sistemes d'abastament.

En primer lloc, aquesta transformació ha de començar per una reducció molt important del consum global (si es pot augmentar el consum en algunes parts del món, haurà de ser en els països més desfavorits). En segon lloc, s'haurà de canviar el model de producció amb sistemes més eficients de generació descentralitzada afavorint l'autoconsum i la generació compartida. Això durà a transformar les indústries però, sobretot, la mobilitat i el consum domèstic.

L'energia és un bé de primera necessitat i cal garantir-ne l'accés a tothom i la pobresa energètica s'afronti i se li doni resposta política per construir una societat més justa.

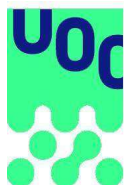
L'ODS 7 s'enfoca, a curt termini, a facilitar l'accés a l'energia neta i accessible a tota la població del món i, a mig i a llarg termini, a la transformació del sistema energètic global augmentant l'eficiència i passant de combustibles fòssils a energies renovables.

Reptes per al sector firal

- Disposar d'una política energètica coherent amb els reptes globals.
- Incorporar tecnologia per a l'eficiència energètica i instal·lacions d'energies renovables.
- Minimitzar els desplaçaments.

Exemples d'accions

- La instal·lació de sistemes d'energies renovables en teulats o altres espais.
 - L'organització d'una competició entre fires per a l'estalvi energètic (marató energètica).
 - La contractació de l'energia a una empresa subministradora d'energia renovable.
-

Bones pràctiques

- La Fira de Vic fa servir energia verda en tot el recinte firal.
- Metro de Málaga ha instal·lat una planta solar fotovoltaica a les seves instal·lacions que farà servir per a l'autoconsum i que cobrirà el 8% de la factura energètica per a la millora del transport públic.
- De forma similar, Laboratoris Esteve ha posat en funcionament 5.000 m2 de plaques fotovoltaiques en la coberta de la fàbrica de Martorelles (Barcelona) destinades a la producció d'energia elèctrica per a l'abastiment de la mateixa planta.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 8 (8.2 i 8.4), a l'ODS 9 (9.4), a l'ODS 12 (12.6 i 12c) i a l'ODS 13 (13.2).

Possibles indicadors

- Millora en l'eficiència energètica i reducció de consum.
 - Percentatge d'energia renovable consumida.
 - Producció d'energia renovable.
 - Inversions en energies renovables.
-

Treball digne i creixement econòmic

L'activitat econòmica genera béns i serveis per al benestar de les persones i alhora és creadora d'ocupació. Es necessiten polítiques que promoguin un model empresarial dinàmic i orientat a aquests objectius. El model econòmic ha d'enfortir d'activitats productives que siguin respectuoses amb les persones amb la creació d'ocupació digna, emancipadora i faciliti la creació d'un projecte personal de vida per a cada persona.

La conjunció de les dinàmiques de les administracions i del teixit productiu han de permetre avançar en la creació d'ocupació per a tothom posant èmfasi en els col·lectius més desfavorits. Aquesta concertació d'actors han de permetre reduir la proporció de joves sense ocupació, disposar de propostes per a col·lectius amb risc d'exclusió social i integrar plenament les dones en el món laboral (eliminant el sostre de vidre i la bretxa salarial). La finalitat ha de ser la protecció dels drets de les persones treballadores i la garantia d'entorns de treball segur i respectuosos.

Les organitzacions empresarials han d'implementar estratègies per al desenvolupament sostenible en totes les seves dimensions. Això implica respectar els drets de les persones treballadores, ser econòmicament viables i ambientalment responsables. Per això, han d'incorporar sistemes de producció i consum que facin un ús molt eficient dels recursos naturals, que siguin capaços de recuperar els productes i els materials al final de la seva vida útil. Han de deslligar el creixement econòmic de l'extracció constant (i creixent) de recursos naturals i de la degradació dels ecosistemes naturals amb nous models productius.

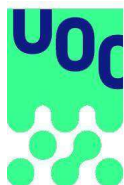
L'ODS 8 aconseguir un creixement econòmic inclusiu i sostenible, amb la creació d'ocupació decent i amb models empresarials que protegeixin els entorns on vivim.

Reptes per al sector firal

- Garantir condicions laborals justes i dignes.
- Disposar d'estratègies per un ús molt més eficient dels recursos naturals.
- Construir una cadena de subministraments que sigui coherent amb els propis principis.
- Enfortir els productors locals i les empreses del territori.

Exemples d'accions

- En la contractació de projectes, vetllar per incorporar unes places per a persones en risc d'exclusió social.
- Una línia de suport per a emprenedors dirigida a la participació de joves.
- La contractació de serveis bàsics (neteja, manteniment), es puntuaria favorablement que es treballi amb empreses de l'economia social i solidària.

Bones pràctiques

- La Fira de Calella fa totes les contractacions de personal auxiliar a través del Servei Local d'Ocupació, tot contractant a persones aturades del municipi i amb mirada de gènere.
- Cajamar disposa d'una línia estratègica de suport financer a joves emprenedors que treballen en l'entorn rural. Mitjançant un bon coneixement de la situació poden oferir els productes més adequats i facilitar les inversions en I+D+i i la transferència de coneixement que necessiten els emprenedors rurals.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.2), a l'ODS 2 (2.3) , a l'ODS (4.4), a l'ODS 3 (3.9), a l'ODS 9 (9.2), a l'ODS 10 (10.4), a l'ODS 12 (12.6) i a l'ODS 17 (17.17).

Possibles indicadors

- Número d'hores treballades.
 - Millores en l'escala salarial.
 - Eines per al desenvolupament de la carrera professional.
-

Infraestructures, indústria i innovació

Els ecosistemes antropogènics (ciutats, metròpolis, etc.) es construeixen a partir d'infraestructures que els connecten, tant físicament com virtual. Aquestes infraestructures (des del nivell personal, com un mòbil, fins a grans infraestructures, com un aeroport) han de ser en favor del benestar de les persones i, per tant, s'ha de dissenyar amb aquesta finalitat. Les infraestructures poden afavorir la qualitat de vida en la mesura que són fiables, resilents, no malmetin els recursos naturals i s'orientin a construir espais inclusius i de qualitat.

La digitalització ha transformat el món i el canvi en aquest sector és constant i trepidant. Totes les persones estem en constant aprenentatge amb les tecnologies de la comunicació i hem de continuar aquest procés per no quedar-ne exclosos. Ens hem de formar i preparar per comprendre les tecnologies emergents. Alhora cal tenir en compte que no tothom disposa de l'accés per poder entendre i incorporar aquesta tecnologia i s'obre un nou espai d'exclusió, la bretxa digital. Per fer-li front, tothom ha de poder accedir als dispositius però, sobretot, ha de desenvolupar les habilitats per fer-ne un ús adequat i aprendre a posar límits.

La implementació de l'Agenda 2030 significa una transformació profunda de la nostra societat global que precisa l'increment de la investigació científica i la millora tecnològica en tots els àmbits.

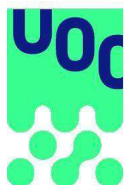
L'ODS 9 promou la construcció i l'adaptació d'infraestructures perquè esdevinguin sostenibles i resilents amb capacitat de fer front als canvis actuals, la conversió de les indústries cap a processos productius de baix impacte ambiental i el foment de la recerca i la innovació per incorporar la millora continuada.

Reptes per al sector firal

- Introduir mecanismes d'innovació en tots els processos productius i de serveis.
- Facilitar l'accés i incorporar les tecnologies digitals.
- Promoure tecnologies eficients i de baix consum.

Exemples d'accions

- Com es poden planificar els espais firals per a altres usos quan no està ocupat.
- La construcció o remodelatge d'un equipament es pot dissenyar per a activitats socials, de manera que té un ús més eficient.
- Introduir la millora contínua i el recull de bones pràctiques.
- Es pot donar suport a empreses que incorporen mecanismes de protecció ambiental més enllà del que estrictament demana la llei o que promouen la mobilitat compartida.

Bones pràctiques

- La Feria de Madrid (IFEMA) ha implementat una xarxa WI-FI que permet la connexió simultània de 6.000 usuaris.
- L'empresa Ros Roca treballa amb ajuntaments i organitzadors de grans esdeveniments per facilitar solucions eficients en la recollida de residus.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.4), a l'ODS 6 (6.3), a l'ODS 7 (7.3), a l'ODS 8 (8.2) i a l'ODS 12 (12.6).

Possibles indicadors

- Mecanismes d'incorporació d'innovació.
 - Inversions en innovacions sostenibles i socialment responsables.
 - Incorporació de tecnologia que en favor del benestar de les persones.
-

Reducció de les desigualtats

Arreu del món augmenten la diferències entre les persones més apoderades i les més vulnerables. Les desigualtats tenen moltes dimensions i les expressions de racisme i xenofòbia només atien discriminacions i tot tipus de vulneració de drets humans.

L'enfortiment dels drets de totes les persones i la igualtat social demana, primer, que retirin les lleis i les pràctiques socials discriminatòries. Després cal establir mecanismes d'inclusió i protecció dels drets de les persones que s'ha vist discriminades per raó d'edat, sexe, discapacitat, origen, creences o situació socioeconòmica. Per donar resposta a les desigualtats, hi ha d'haver polítiques socials i d'ocupació per facilitar l'autonomia personal i totes les persones han de disposar d'uns ingressos mínims per viure una vida digna. També s'ha revisar les situacions que exclouen o deixen al marge persones o col·lectius a través de mecanismes econòmics, legals, socials.

La desigualtat representa un fre al desenvolupament social i econòmic de qualsevol país o territori, per això, s'ha de posar en funcionament les eines que permeten revertir les situacions actuals, des de mecanismes fiscals per portin a una redistribució de recursos més equitativa i transparent fins a l'accés a una feina. També cal incloure l'accés als serveis bàsics com a punt de partida per a aquelles persones i les famílies que han hagut de deixar casa seva i migrar altres països per buscar una vida digna i segura.

L'ODS 10 vol reduir la desigualtat entre els països i dintre d'aquests amb eines que enforteixin la inclusió i l'accés al món laboral, sobretot de col·lectius més vulnerables o desfavorits, i el reequilibri entre territoris.

Reptes per al sector firal

- Revisar i establir unes condicions laborals i sous dignes pròpies i de proveïdors.
- Potenciar les habilitats i capacitats de totes les persones contractades.
- Donar suport a iniciatives d'economia social contractant serveis.
- Disposar d'una política d'igualtat per a totes les persones contractades.

Exemples d'accions

- La revisió de la redacció de documents públics utilitzin llenguatge inclusiu, no discriminatori i respectuós amb totes les persones. Disposar d'un llibre d'estil en aquest sentit.
- Un recull de bones pràctiques per incorporar mesures perquè integri les necessitats de col·lectius amb discapacitats.
- La revisió dels concursos de contractació de persones perquè no hi hagi condicions que puguin ser discriminatòries amb col·lectius vulnerables.

Bones pràctiques

- La Fira de les Borges Blanques contracta assistents de fira amb discapacitat funcional.
- Aquesta mateixa fira ha adaptat el programa a la lectura fàcil mitjançant un conveni amb Astros per millorar l'accessibilitat cognitiva.
- La Fira de Calella ha incorporat rampes d'accés als estands per facilitar l'accés per persones amb poca o nul·la mobilitat (gent gran o persones en cadira de rodes).
- L'organització inclús promou la integració de persones amb discapacitat en festivals i fires.
- Empreses, com Desigual, han fet de la diversitat cultural i funcional un valor de qualitat i un distintiu que ha esdevingut un referent social.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.2), a l'ODS 3 (3.8), a l'ODS 4 (4.3) i l'ODS 8 (8.5).

Possibles indicadors

- Contractació de serveis que disposen de treballadors de col·lectius vulnerables.
 - Procediments per avaluar riscos socials.
-

Ciutats i comunitats sostenibles

Més de la meitat de la població mundial viu en entorns urbans i la tendència a la urbanització s'accelera. Les ciutats milloren el progrés social i econòmic i creen més ocupació, però aquest creixement també té altres contrapartides no desitjades com l'increment del consum de recursos naturals o la contaminació de l'aire, l'aigua i els sòls. En molts llocs, s'ha fet una urbanització informal, amb construccions precàries i molt vulnerables a desastres naturals, que no reuneix les condicions per a una vida digna.

Les ciutats han de desenvolupar un urbanisme pensat per al benestar de les persones, creant entorns de qualitat i segurs. Els entorns urbans han de garantir una vida digna amb l'accés a l'habitatge i als serveis bàsics, una mobilitat segura, accessible i sostenible (prioritzant els desplaçaments a peu o en bicicleta) i un model urbanístic inclusiu i ambientalment responsable. Per disposar d'entorns urbans de qualitat, s'ha de reduir la generació de residus (amb la prevenció i la recuperació dels recursos) i la contaminació de l'aire.

Les ciutats han de ser entramats complexos que combinin diversitat d'usos (laborals, residencials, lúdics, etc.) amb una bona connexió amb els espais naturals propers que complementin amb altres usos (agrícoles, esportius, lúdics, etc.) i, sobretot, potenciant el benestar de les persones. Cada ciutat ha de crear el seu model, comptant amb la participació de les persones que hi viuen i construint entorns de qualitat, segurs i saludables. La ciutat ha de ser per a les persones.

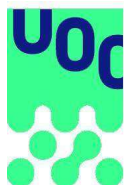
L'ODS 11 s'orienta a aconseguir entorns urbans sostenibles, garantint l'accés a l'habitatge, als serveis bàsics i a mitjans de transport i proporcionant un urbanisme inclusiu i sostenible a través de l'accés a zones verdes, que els espais públics siguin segurs i la recuperació de barris degradats.

Reptes per al sector firal

- Integrar la pròpia activitat en l'entorn urbà, contribuint a fer-lo divers i resilient.
- Facilitar una mobilitat compartida i de baixes emissions, promovent el transport públic.
- Contribuir a la creació d'espais segurs, sense zones mal il·luminades o aïllades, i amb zones verdes i de qualitat.
- Incorporar el verd urbà en les pròpies instal·lacions.
- Evitar la generació de residus i evitar qualsevol emissió contaminant.

Exemples d'accions

- Els espais externs estan dissenyats per a l'ús de la ciutadania i tenen en compte les aportacions dels veïns.
 - La promoció de la mobilitat a peu i la creació dels espais adequats (camins inclusius, vies segures).
-

-
- La construcció d'espais d'aparcament i recàrrega per a vehicles de baixa contaminació i baixes emissions de carboni (bicicletes, patinets elèctrics, etc.).

Bones pràctiques

- La incorporació de nous models de mobilitat urbana es promou a la Fira de la Mobilitat elèctrica de Lleida que mostra models i alternatives per millorar la qualitat de vida als entorns urbans.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.4), a l'ODS 3 (3.6 i 3.9), a l'ODS 6 (6.1, 6.2, 6.3), a l'ODS 7 (7.3), a l'ODS 9 (9.1), a l'ODS 12 (12.5) i a l'ODS 13 (13.1).

Possibles indicadors

- Mobilitat induïda per l'activitat firal que es fa en transport públic i evolució al llarg dels anys.
 - Incorporació del verd urbà i la biodiversitat urbana en l'entorn firal.
 - Incorporació de mesures de transformació de l'entorn urbà.
 - Activitats pròpies integrades en la trama urbana.
-

Producció i consum responsables

El consum mundial supera en un 75% la capacitat dels sistemes naturals de proveir béns i serveis²⁶ i, en conseqüència, es van degradant i perdent productivitat. La humanitat consumeix grans quantitat de recursos que acaben convertits en residus a partir d'un model de consum que cada cop extreu més matèries primeres, per produir productes que cada cop duren menys i acaben convertits contaminants que afecten la salut de les persones i malmet els ecosistemes naturals. A l'inrevés del funcionament d'aquests ecosistemes naturals, que recuperen i reintegren tots els materials que deixen de tenir un ús.

Els sistemes de producció han de recuperar els materials i fer-los servir indefinidament. Un model econòmic que persegueix aquest objectiu és l'economia circular, en que es dissenyen els productes perquè es puguin recuperar i reutilitzar les matèries.

En aquesta línia, l'ús eficient dels recursos naturals ha de permetre reduir la pèrdua d'aliments en bones condicions, que es malmeten per una mala gestió en els processos industrials. La recuperació de productes ha permetre generar nous models de negoci molt més eficients (els cotxes es passen la major part del temps aturats i quan es mouen, més del 50% del temps, porten una sola persona). Hem de construir un nou model de consum que proveeixi el que realment necessitem fent una gestió sostenible dels recursos naturals.

Els consumidors som claus. Per això es necessita informació clara i concisa dels productes que hi ha disponibles a les botigues perquè es puguin triar els de proximitat, que s'ha elaborat protegint els drets de les espones treballadores i el medi ambient i s'han pensat per tornar els materials a la cadena de producció i es tornin a fer servir.

L'ODS 12 proposa un model de producció i consum que faci un ús molt eficient dels recursos, evitant pèrdues en tot el cicle de vida, eliminant productes tòxics i reduint els residus de forma molt important.

Reptes per al sector firal

- Disposar d'una política d'ús eficient de tots els productes que s'usen, amb circuits per poder-los recuperar i retornar al productor.
- Substituir productes que contenen tòxics o materials no recuperables.
- Establir estratègies per evitar el malbaratament d'aliments.
- Incorporar tecnologies per fer un ús molt eficient de l'aigua i l'energia.
- Proposar reptes a treballadors, expositors i usuaris per minimitzar el residu
- Establir una estratègia de residu zero.

²⁶ Living Planet Report https://wwflpr.awsassets.panda.org/downloads/descarga_informe_planeta_vivo_2022_1_1_1.pdf

Exemples d'accions

- La prohibició de l'ús de productes d'un sol ús en espais firals (gots, ampolles d'aigua, etc.).
- La compra agregada entre fires amb requeriments de garantia ambiental i social.
- El canvi d'alguns serveis cap a la servitització que afavoreix la durabilitat dels productes.
- Acords amb empreses del tercer sector social per recuperar aliments en bon estat.

Bones pràctiques

- La Fira de Granollers construeix estands amb materials compostables que, després del seu ús, es poden descompondre totalment per mitjans naturals sense cap efecte sobre el medi ambient, ni la salut de les persones.
- Eroski ha incorporat un sistema d'envasos i embalatges per donar una segona vida a aquests productes que normalment es llencen. Ha treballat amb els seus proveïdors per ecodissenyar els nous envasos i per adaptar els sistemes de producció i distribució que tenien.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.4), a l'ODS 2 (2.2), a l'ODS 6 (6.4), a l'ODS 7 (7.3), a l'ODS 8 (9.4), a l'ODS 11 (11.6), a l'ODS 14 (14.1) i a l'ODS 17 (17.14).

Acció climàtica

El canvi climàtic afecta totes les persones arreu del món i ja hem de fer front a fenòmens nous (onades de calor més intenses com l'estiu del 2022, tempestes extremes com el Glòria, sequeres, etc.). Les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) continuen augmentant i els efectes del canvi climàtic amenacen tots els sistemes bàsics de la nostra societat (producció d'aliments, abastament d'aigua i energia, mobilitat, etc.). Si volem aturar el canvi climàtic, cal reduir dràsticament els GEH que el provoquen.

L'origen del canvi climàtic és conseqüència del model energètic basat en la crema de combustibles fòssils (gas, petroli i carbó), però no és l'única font. El model alimentari (la ramaderia és responsable del 10% de les emissions de GEH) i el model de consum també (els abocadors també emeten GEH) contribueixen de forma decisiva a l'escalfament global.

Els acords globals per frenar l'emergència climàtica són insuficients i les accions més decidides s'estan implementant a nivell local. És necessària una estratègia global i coordinada que realment permeti reduir les emissions de GEH a nivell planetari per revertir la tendència actual i protegir les persones i els sistemes naturals. Mentre aquest acord no es concreta i s'implementa, tots els actors han d'implicar-se per aturar el canvi climàtic.

Així i tot, els efectes del canvi climàtic ja són una realitat. Alhora que frenem les emissions, ens hem de protegir i preparar davant dels fenòmens extrems, sobretot per l'amenaça sobre les persones més vulnerables i evitar que el canvi climàtic sigui una altra font de desigualtats. Les accions d'adaptació demanen que les persones siguem més flexibles i actuem segons les necessitats, que les institucions siguin àgils, les infraestructures puguin fer front a situacions adverses, sent més resilients, i els sistemes empresarials estiguin preparats.

A més, davant de situacions extremes, els serveis públics no podran donar resposta a totes les urgències. En aquest context, és cabdal que la ciutadania estigui preparada, conegui les situacions en que es pot trobar i disposi de la informació i el coneixement per actuar i protegir-se. Hi ha d'haver una tasca continuada de formació a tota la població.

L'ODS 13 es focalitza en l'acció urgent davant l'emergència climàtica amb estratègies i plans en tots els sectors (econòmics, socials, administracions) per reduir les emissions de GEH fins a aturar-les i, alhora, fer front als canvis que comporta protegint a les persones, especialment les més vulnerables, i preparant les infraestructures bàsiques.

Reptes per al sector firal

- Disposar d'una estratègia per arribar a ser neutres en carboni.
- Implementar energies renovables i sistemes d'ús eficient de l'energia.
- Incorporar mesures d'adaptació al canvi climàtic (onades de calor, sequeres,

etc.).

- Disposar de plans d'emergència actualitzats preveient els efectes del canvi climàtic.
- Estar preparat per donar suport a la ciutadania en casos de fenòmens meteorològics extrems.

Exemples d'accions

- El càlcul d'emissions de gasos d'efecte hivernacles derivats d'una fira o un projecte es compensa a través d'un fons de carboni.
- Un nou espai firal que contempla els efectes del canvi climàtic i està dissenyat per fer front a fenòmens meteorològics extrems.
- Un dispositiu a l'entrada d'una fira que calcula i explica les dades de les emissions generades i compensades.

Bones pràctiques

- Fira de Barcelona s'ha adherit al Compromís "Net Zero Carbon Events" del Consell de la Indústria d'Esdeveniments (JMIC), que s'ha proposat reduir un 50% les emissions de gasos d'efecte hivernacle el 2030 i aconseguir les zero emissions netes de carboni el 2050.
- La Fira de Calella va realitzar una auditoria energètica per conèixer bé els consums que estaven realitzant i poder-ho ajustar a les necessitats reals, perquè hi havia un excés d'energia contractada.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.5), a l'ODS 2 (2.4), a l'ODS 4 (4.7), a l'ODS 7 (7.1, 7.2, 7.3), a l'ODS 9 (9.1 i 9.4), a l'ODS 10 (10.7), a l'ODS 11 (11.5), a l'ODS 12 (12.2, 12.3 i 12.5) i a l'ODS 15 (15.9).

Possibles indicadors

- Reducció de les emissions de GEH i amb verificacions externes.
 - Increment d'inversió en energies renovables.
 - Accions de formació i preparació davant de fenòmens meteorològics extrems.
-

Vida submarina

Els mars i els oceans són essencials per a l'equilibri de la biosfera, ocupen tres quartes parts de la superfície del planeta, proveeixen oxigen i exerceixen una funció clau com a reguladors de l'estabilitat climàtica global. Aquestes ecosistemes representen la principal reserva planetària d'aigua, són una font d'energia i proveeixen aliments i molts altres recursos bàsics per a les ciutats. A més, signifiquen el principal ecosistema del planeta, que allotja bona part de les espècies i amb els biomes amb més biodiversitat com els esculls coral·lins. El potencial dels oceans i els recursos que poden oferir a la nostra qualitat de vida encara resten per descobrir.

Tot i això, els oceans pateixen una degradació global per les grans quantitats de contaminants de tot tipus que reben (en gran mesura per l'activitat agrícola a terra), la sobreexplotació dels recursos pesquers, la destrucció dels hàbitats per modalitats de pesca absolutament inadequades i l'acidificació global que pateixen per la contaminació i el canvi climàtic.

La protecció dels oceans i tota la vida submarina ha de venir d'un canvi global en els sistemes agrícoles amb una reducció dràstica de l'ús en excés de productes fertilitzants i pesticides i plàstics i altres productes d'un sol que en gran mesura acaben als mars i oceans. També hi ha d'haver una conversió profunda dels sistemes de pesca que degraden tots els ecosistemes marins i gestionar tot els ecosistemes costaners i marins tant a nivell global com a nivell local amb criteris de sostenibilitat global.

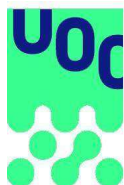
L'ODS 14 vol promoure mecanismes de protecció dels ecosistemes marins a través de la reducció de la contaminació i l'acidificació, millorant la recerca i el coneixement i introduint un canvi en els sistemes d'explotació dels recursos marins per fer-ne un ús sostenible.

Reptes per al sector firal

- Evitar qualsevol forma de contaminació que pugui acabar als mars i oceans.
- Substituir productes tòxics per alternatives no contaminants.
- Garantir l'explotació sostenibles dels productes marins que consumim o utilitzem.

Exemples d'accions

- Es prohibeix qualsevol producte d'un sol ús (canyetes, plats, gots, etc.) per evitar que acabin al mar.
- S'eviten productes que són especialment difícils de controlar i que tenen un alt impacte sobre els ecosistemes marins (olis, químics complexos, etc.).

Bones pràctiques

- Alcampo ha incorporat una política de pesca sostenible per facilitar la recuperació de les poblacions de peixos i els ecosistemes marins. Per això ha deixat de comercialitzar algunes espècies en perill d'extinció.
- Per evitar l'ús excessiu de productes fitosanitaris que acaben sent arrossegats per les pluges fins als mars, es mira d'estendre tècniques de gestió del sòl poc agressives (com les cobertes herboses i la sembra de conreus alternatius) per promoure els sistemes naturals de control de plagues.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 2 (2.4), a l'ODS 4 (4.4), a l'ODS 6 (6.3), a l'ODS 9 (9.5) i a l'ODS 12 (12.4).

Possibles indicadors

- Anàlisi d'aigües abocades i possibles contaminants.
 - Proveïdors de productes alimentaris que no usen productes contaminants per a la vida marina.
 - Reducció d'ús de plàstics.
-

Vida terrestre

Els ecosistemes terrestres hostatgen totes les formes de vida i, alhora, proveeixen matèries i serveis imprescindibles per a la nostra societat. N'extreiem aliments, medicaments, i tot tipus de matèries que utilitzem en la construcció i funcionament dels nostres entorns (ciutats, infraestructures, etc.). Però també filtren l'aire que respirem, faciliten aigua neta o sòls on produïm aliments, entre molts altres serveis.

Aquests ecosistemes estan en clar retrocés, es perden 13 milions d'hectàrees de boscos arreu del món cada any i la biodiversitat global s'ha reduït en un 70% les darreres dècades²⁷. És prioritari aturar la degradació dels hàbitats naturals, la pèrdua d'espècies i garantir un bon funcionament ecològic.

A més, el fort creixement del consum de productes animals a través d'un model agrícola i ramader intensiu i la conseqüent degradació ambiental, l'explotació de la vida salvatge i la forta interacció amb tot tipus d'espècies incrementen la transmissió de malalties cap a les persones. Les zones urbanes han crescut en contra dels ecosistemes naturals quan hi han de conviure i complementar incorporant el verd urbà i integrant-se amb els ecosistemes terrestres amb criteris per preservar la biodiversitat.

L'ODS 15 promou un ús sostenible dels recursos naturals i la preservació dels ecosistemes i els serveis que ens proveeixen a la humanitat i totes les altres espècies. La finalitat és reduir la desforestació, la desertificació i la pèrdua dels sòls fèrtils i preservar la biodiversitat planetària.

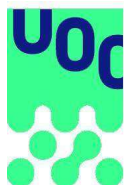
Reptes per al sector firal

- Complir les normatives ambientals i evitar les accions (també internacionals) que poden provocar la degradació dels ecosistemes naturals.
- Implementar sistemes de gestió ambiental.
- Comprar productes naturals (fusta, altres derivats vegetals, etc.) amb garanties de producció sostenible.
- Contribuir a la recuperació d'espais naturals.

Exemples d'accions

- La incorporació de zones verdes.
- La instal·lació de mecanismes per preservar la biodiversitat i els serveis ecosistèmics (espais per a nidificació d'orenetes, caus per ratpenats, espai de protecció d'insectes).
- El requeriment que l'ús de fusta en projectes sigui d'origen certificat.

²⁷ Living Planet Report https://wwflpr.awsassets.panda.org/downloads/descarga_informe_planeta_vivo_2022_1_1_1.pdf

Bones pràctiques

- Bosques sostenibles fan replantacions i manteniment de boscos amb el suport d'empreses per compensar les emissions de gasos d'efecte hivernacle i mantenir la biodiversitat autòctona. Això també serveix per donar feina a persones amb discapacitat.
- El programa de voluntariat de CaixaBank ha organitzat la recollida de deixalles en més de 200 espais naturals, en el que participen treballadors, familiars i clients.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 2 (2.4), a l'ODS 4 (4.7), a l'ODS 6 (6.6), a l'ODS 8 (8.9), a l'ODS 12 (12.2, 12.4 i 12.8) i a l'ODS 17 (17.14).

Possibles indicadors

- Reducció de l'ús productes naturals verges.
 - Accions de millora sobre espais naturals.
-

Institucions sòlides, transparents i responsables

Els objectius establerts per l'Agenda 2030 necessiten unes condicions que permetin actuar pel desenvolupament sostenible. Hi ha molts països en situacions de conflicte que empitjoren les condicions de vida de les persones i impedeixen avançar cap una societat més justa, equitativa i sostenible. La pau és una premissa bàsica, però també hi ha d'haver unes institucions ben governades, lliures de corrupció i que protegeixin els drets de totes les persones a tots els nivells de governança, des del local fins al global. Els governs han de disposar dels mecanismes per a una gestió acurada al servei de la ciutadania i eliminar qualsevol tipus de discriminació sobre les persones o col·lectius socials.

L'enfortiment de les institucions han de comptar amb les eines per fer una acció de govern eficaç, transparent i responsables, que sigui representativa de tota la societat. Una governança que implica a les persones i transforma els canals i els mecanismes de participació, de presa de decisions i seguiment de la implementació. La presa de decisions ha de ser inclusiva amb la participació de tots els agents i donar resposta a les necessitats ciutadanes.

L'ODS 16 s'orienta a enfortir l'estat de dret arreu del món i garantir l'accés a la justícia en condicions d'igualtat. Aquest objectiu vol enfortir la solidaritat internacional a través de la transferència de coneixement, tecnologia i finançament i la implementació de mecanismes de transparència, participació i retiment de comptes.

Reptes per al sector firal

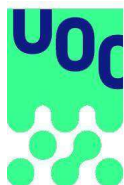
- Elaborar una política per a l'escolta i la participació dels treballadors i els usuaris.
- Disposar i implementar un codi ètic.
- Posar una bústia anònima per a la denúncia d'abusos, corrupció o males praxis.
- Establir eines de retiment de comptes que tinguin impacte.

Exemples d'accions

- La incorporació de mecanismes de transparència, amb la publicació de tots els passos i decisions del procés de treball dels projectes.
- Enfortir la cultura participativa (facilitant eines perquè les persones treballadores s'impliquin en la millora) i fora amb participants i organitzacions vinculades.

Bones pràctiques

- L'Autoritat Metropolitana del Transport ha posat en funcionament l'Observatori de la Mobilitat de Catalunya que posa en obert totes les dades sobre mobilitat des de diverses aproximacions (accessibilitat, gènere, sostenibilitat), economia, infraestructures, i variables socioeconòmiques relacionades. Una eina per disposar de dades actualitzades a l'abast de tothom.

-
- La Fira de Vic disposa d'una memòria en què relaciona i difon la vinculació de cada esdeveniment amb els ODS.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 1 (1.4), a l'ODS 2 (2c), a l'ODS 3 (3.6 i 3.9), a l'ODS 4 (4a), a l'ODS 6 (6a), a l'ODS 10 (10.3), a l'ODS 12 (12.7), a l'ODS 15 (15,9) i a l'ODS 17 (17.14).

Possibles indicadors

- Mecanismes interns i externs de recollida de propostes, suggeriments i queixes, incloent la quantitat rebuda i les respostes donades.
 - Mecanismes de retiment de comptes i respostes rebudes.
-

Aliances pels ODS

Per assolir l'Agenda 2030 i els 17 ODS cal defugir de visions parcials o sectorials, per construir d'una proposta global i cooperativa. El mateix document recull que l'Agenda 2030 és una proposta indivisible i integral que s'ha de desenvolupar a través d'aliances entre els diferents actors: governs, el món econòmic i les entitats de la societat civil. La implementació dels ODS implica la col·laboració sobre valors compartits, amb objectius comuns i l'experiència i el coneixement de cada actors. D'aquests principis en sorgeix una nova manera de treballar a partir de la coordinació i la cooperació.

Vivim en una societat global més interconnectada que mai. La integració de mecanismes innovadors facilita la transferència i la difusió de coneixements i aportacions. Les noves tecnologies obren un gran ventall d'alternatives per potenciar el treball en xarxa i han de jugar una funció clau en la coordinació entre els tots agents. A més, han de contribuir a implementar una coherència de polítiques deixant enrere els espais especialització tancats i realitzant un veritable treball en xarxa amb la implicació corresponsable de tots els actors.

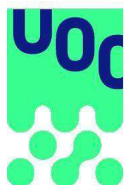
L'ODS 17 vol enfortir la capacitat d'acció a través del coneixement compartit, les tecnologies disponibles i els recursos econòmics per assolir l'Agenda 2030 arreu del món. La dinamització d'aliances en que hi hagi implicades les administracions públiques, però també les empreses, les universitats i els centres d'investigació, les entitats socials i també la ciutadania. L'acció conjunta i coordinada de tots els actors farà possible aconseguir aquests objectius.

Reptes per al sector firal

- Establir una estratègia per implementar els ODS.
- Formar els treballadors i facilitar informació als expositors i usuaris finals sobre l'Agenda 2030.
- Identificar els ODS relacionats amb l'acció de l'entorn firal per donar-los transversalitat i esdevinguin motor de l'Agenda 2030.
- Establir aliances amb actors d'altres sectors que ens aportin valors afegit en alguns ODS.
- Avaluar el compliment dels ODS i donar-ho a conèixer.
- Fomentar la implicació interna i externa en la consecució dels ODS.

Exemples d'accions

- La participació en espais d'aprenentatges i per compartir bones pràctiques.
- La participació en xarxes que porten a terme projectes vinculin diversos ODS (per exemple, una xarxa per cercar les millors propostes en materials).

Bones pràctiques

- L'empresa Mango es reuneix periòdicament amb ONGs per incorporar criteris de sostenibilitat i protecció dels drets de les persones treballadores en les seves cadenes de producció. En aquestes sessions escolta propostes de les organitzacions i contrasta idees que es volen implementar.
- La Fira de Girona té aliances amb entitats del Tercer Sector Social per incorporar criteris en la contractació de persones vulnerables.

ODS relacionats

Aquest ODS també està vinculat a l'ODS 2 (2.5), a l'ODS 3 (3), a l'ODS 8 (8B), a l'ODS 10 (10.6), a l'ODS 12 (12a), a l'ODS 13 (13a) i a l'ODS 16 (16a).

ANNEX III: Fites dels ODS de Nacions Unides.

Objectiu 1. Eradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes

1.1 Per a 2030, eradicar per a totes les persones del món la pobresa extrema, actualment mesurada per un ingrés per persona inferior a 1,25 dòlars EUA al dia.

1.2 Per a 2030, reduir com a mínim a la meitat la proporció d'homes, dones, nens i nenes de totes les edats que viuen en la pobresa en totes les seves dimensions d'acord amb les definicions nacionals.

1.3 Posar en pràctica en l'àmbit nacional mesures i sistemes apropiats de protecció social per a totes les persones, nivells mínims inclosos, i, per a 2030, aconseguir una àmplia cobertura per a les persones pobres i vulnerables.

1.4 Per a 2030, garantir que tots els homes i dones, en particular les persones pobres i vulnerables, tinguin els mateixos drets als recursos econòmics, així com accés als serveis bàsics, propietat i control de les terres i altres béns, herència, recursos naturals, noves tecnologies apropiades i serveis financers, incloses les microfinances.

1.5 Per a 2030, fomentar la resiliència de les persones pobres i aquelles que es troben en situacions vulnerables, i reduir llur exposició i vulnerabilitat als fenòmens extrems relacionats amb el clima, així com altres crisis i desastres econòmics, socials i ambientals.

1.a Garantir una mobilització important de recursos procedents de diverses fonts, fins i tot mitjançant la millora de la cooperació per al desenvolupament, a fi de proporcionar mitjans suficients i previsibles als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, per tal de posar en pràctica programes i polítiques encaminats a l'eradicació de la pobresa en totes les seves dimensions.

1.b Crear marcs normatius sòlids en els plans nacional, regional i internacional, sobre la base d'estratègies de desenvolupament que tinguin en compte les qüestions de gènere i s'orientin en favor de les persones pobres, per tal d'impulsar la inversió accelerada en mesures d'eradicació de la pobresa.

Objectiu 2. Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible

2.1 Per a 2030, posar fi a la fam i assegurar l'accés de totes les persones, en particular de les persones pobres i en situacions vulnerables, inclosos els lactants, a una alimentació sana, nutritiva i suficient durant tot l'any.

2.2 Per a 2030, posar fi a totes les formes de malnutrició, fins i tot aconseguint, a tot tardar el 2025, les metes convingudes internacionalment sobre el retard del creixement i l'emaciació dels menors de 5 anys, i abordar les necessitats de nutrició de les adolescents, dones embarassades i lactants, així com les persones grans.

2.3 Per a 2030, duplicar la productivitat agrícola i els ingressos dels productors/es d'aliments de petita escala, en particular les dones, els pobles indígenes, agricultors/es familiars, pastors/es i pescadors/es, entre altres coses mitjançant un accés segur i equitatiu a les terres, a altres recursos de producció i inputs, coneixements, serveis

financers, mercats i oportunitats per a la generació de valor afegit i treball no agrícola.

2.4 Per a 2030, assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments i aplicar pràctiques agrícoles resilients que augmentin la productivitat i la producció, contribueixin al manteniment dels ecosistemes, enforteixin la capacitat d'adaptació al canvi climàtic, fenòmens meteorològics extrems, sequeres, inundacions i altres desastres, i millorin progressivament la qualitat del sòl i la terra.

2.5 Per a 2020, mantenir la diversitat genètica de les llavors, cultius i animals de granja i domesticats així com les espècies silvestres connexes, entre altres coses mitjançant una bona gestió i diversificació dels bancs de llavors i plantes a escala nacional, regional i internacional, i promoure l'accés als beneficis que es derivin de la utilització dels recursos genètics i coneixements tradicionals, així com llur distribució justa i equitativa, com s'ha convingut internacionalment.

2.a Augmentar les inversions, fins i tot mitjançant una major cooperació internacional, en infraestructura rural, investigació agrícola i serveis d'extensió, així com en desenvolupament tecnològic i bancs de gens de plantes i bestiar, a fi de millorar la capacitat de producció agrícola als països en desenvolupament, en particular als països menys avançats.

2.b Corregir i prevenir les restriccions i distorsions comercials dels mercats agropecuaris mundials, entre altres coses mitjançant l'eliminació paral·lela de totes les formes de subvencions a les exportacions agrícoles i totes les mesures d'exportació d'efectes equivalents, de conformitat amb el mandat de la Ronda de Doha per al Desenvolupament.

2.c Adoptar mesures per tal d'assegurar el bon funcionament dels mercats de productes bàsics alimentaris i llurs derivats, i facilitar l'accés adequat a informació sobre els mercats, en particular sobre les reserves d'aliments, a fi d'ajudar a limitar l'extrema volatilitat dels preus dels aliments.

Objectiu 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats

3.1 Per a 2030, reduir la taxa mundial de mortalitat materna a menys de 70 per cada 100.000 nascuts vius.

3.2 Per a 2030, posar fi a les morts evitables de nounats i dels menors de 5 anys, aconseguint que tots els països intentin reduir la mortalitat neonatal almenys fins a 12 per cada 1.000 nascuts vius, i la mortalitat dels menors de 5 anys almenys fins a 25 per cada 1.000 nascuts vius.

3.3 Per a 2030, posar fi a les epidèmies de la sida, tuberculosi, malària i les malalties tropicals desateses, així com combatre l'hepatitis, les malalties transmeses per l'aigua i altres malalties transmissibles.

3.4 Per a 2030, reduir en un terç la mortalitat prematura per malalties no transmissibles, mitjançant la prevenció i el tractament, així com promoure la salut mental i el benestar.

3.5 Enfortir la prevenció i el tractament de l'abús de substàncies additives, inclosos l'ús indegut d'estupefaents i el consum nociu d'alcohol.

3.6 Per a 2020, reduir a la meitat el nombre mundial de morts i lesions causats per accidents de trànsit.

3.7 Per a 2030, garantir l'accés universal als serveis de salut sexual i reproductiva, inclosos els de planificació familiar, informació i educació, així com la integració de la salut reproductiva a les estratègies i els programes nacionals.

3.8 Assolir la cobertura sanitària universal, en particular la protecció contra els riscos financers, l'accés a serveis de salut essencials de qualitat i l'accés a medicaments i vacunes segurs, eficaços, assequibles i de qualitat per a totes les persones.

3.9 Per a 2030, reduir substancialment el nombre de morts i malalties causades per productes químics perillosos i la pol·lució de l'aire, l'aigua i el sòl.

3.a Enfortir a tots els països, segons escaigui, l'aplicació del Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut per al control del tabac.

3.b Donar suport a les activitats d'investigació i desenvolupament de vacunes i medicaments per a les malalties transmissibles i no transmissibles que afecten primordialment països en desenvolupament, així com facilitar l'accés a medicaments i a vacunes essencials assequibles de conformitat amb la Declaració de Doha relativa a l'Acord sobre els aspectes dels drets de propietat intel·lectual relacionats amb el comerç (ADPIC) i la salut pública, en la qual s'afirma el dret dels països en desenvolupament a utilitzar al màxim les disposicions de l'ADPIC pel que fa a la flexibilitat per a protegir la salut pública i, en particular, proporcionar accés a medicaments per a totes les persones.

3.c Incrementar substancialment el finançament de la salut i la contractació, el desenvolupament, la capacitat i la retenció del personal sanitari als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament.

3.d Reforçar la capacitat de tots els països, en particular els països en desenvolupament, en matèria d'alerta primerenca, reducció de riscos i gestió dels riscos per a la salut nacional i mundial.

Objectiu 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom

4.1 Per a 2030, vetllar perquè totes les nenes i nens acabin els cicles de l'ensenyament primari i secundari, que ha de ser gratuït, equitatiu, de qualitat i produir resultats escolars pertinents i eficaços.

4.2 Per a 2030, vetllar perquè totes les nenes i nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infantesa, i a un ensenyament preescolar de qualitat, a fi que estiguin preparats per a l'ensenyament primari.

4.3 Per a 2030, assegurar l'accés en condicions d'igualtat per a tots els homes i dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclòs l'ensenyament universitari.

4.4 Per a 2030, augmentar substancialment el nombre de joves i persones adultes que tenen les competències necessàries, en particular tècniques i professionals, per a accedir a l'ocupació, el treball digne i l'emprenedoria.

4.5 Per a 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i garantir l'accés en condicions d'igualtat a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els nens i nenes en situacions de vulnerabilitat, a tots els nivells de l'ensenyament i la formació professional.

4.6 Per a 2030, garantir que tots el jovent i almenys una proporció substancial d'adults, tant homes com dones, tinguin competències de lectura, escriptura i aritmètica.

4.7 Per a 2030, garantir que tot l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

4.a Construir i adequar instal·lacions escolars que responguin a les necessitats dels infants i les persones discapacitades, tinguin en compte les qüestions de gènere, i ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a totes les

persones.

4.b Per a 2020, augmentar substancialment a escala mundial el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països d'Àfrica, perquè llurs estudiants puguin matricular-se en programes d'estudis superiors, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologies de la informació i la comunicació, a països desenvolupats i a països en desenvolupament.

4.c Per a 2030, augmentar substancialment l'oferta de mestres qualificats mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament.

Objectiu 5. Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes

5.1 Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i nenes a tot el món.

5.2 Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, inclosos el tràfic i l'explotació sexual, així com altres tipus d'explotació.

5.3 Eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat, així com la mutilació genital femenina.

5.4 Reconèixer i valorar les cures no remunerades i el treball domèstic no remunerat, mitjançant la prestació de serveis públics, la provisió d'infraestructures i la formulació de polítiques de protecció social, així com mitjançant la promoció de la responsabilitat compartida a la llar i la família, segons escaigui a cada país.

5.5 Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.

5.6 Garantir l'accés universal a la salut sexual i reproductiva i als drets reproductius, de conformitat amb el Programa d'acció de la Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, la Plataforma d'Acció de Beijing i els documents finals de les conferències d'examen respectives.

5.a Emprendre reformes que atorguin a les dones el dret als recursos econòmics en condicions d'igualtat, així com l'accés a la propietat i al control de les terres i altres béns, els serveis financers, l'herència i els recursos naturals, de conformitat amb les lleis nacionals.

5.b Millorar l'ús de la tecnologia instrumental, en particular les tecnologies de la informació i la comunicació, per tal de promoure l'apoderament de les dones.

5.c Adoptar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat entre els gèneres i l'apoderament de dones i nenes a tots els nivells.

Objectiu 6. Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones

6.1 Per a 2030, aconseguir l'accés universal i equitatiu a l'aigua potable, a un preu assequible per a totes les persones.

6.2 Per a 2030, aconseguir l'accés equitatiu a serveis de sanejament i higiene adequats per a totes les persones, i posar fi a la defecació a l'aire lliure, amb especial atenció a les necessitats de les dones i nenes, així com a les persones en situacions vulnerables.

6.3 Per a 2030, millorar la qualitat de l'aigua mitjançant la reducció de la contaminació, l'eliminació dels abocaments i la reducció al mínim de la descàrrega de materials i productes químics perillosos, la reducció a la meitat del percentatge d'aigües residuals

sense tractar, i un augment substancial a escala mundial del reciclat i de la reutilització en condicions de seguretat.

6.4 Per a 2030, augmentar substancialment l'eficient utilització dels recursos hídrics a tots els sectors, i assegurar la sostenibilitat de l'extracció i del subministrament d'aigua potable per tal de fer front a l'escassetat d'aigua i reduir substancialment el nombre de persones que pateixen d'escassetat d'aigua.

6.5 Per a 2030, dur a terme una gestió integrada dels recursos hídrics a tots els nivells, fins i tot mitjançant la cooperació transfronterera, de la manera que sigui convenient.

6.6 Per a 2020, protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos boscos, muntanyes, aiguamolls, rius, aqüífers i llacs.

6.a Per a 2030, ampliar la cooperació internacional i el suport ofert als països en desenvolupament per a la capacitat en matèria d'activitats i programes relatius a l'aigua i el sanejament, incloent les provisions i els emmagatzemaments d'aigua, la dessalinització, l'eficient aprofitament dels recursos hídrics, el tractament d'aigües residuals i les tecnologies de reciclatge i reutilització.

6.b Donar suport a la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua i el sanejament i enfortir-la.

Objectiu 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones

7.1 Per a 2030, garantir l'accés universal a serveis d'energia assequibles, confiables i moderns.

7.2 Per a 2030, augmentar substancialment el percentatge d'energia renovable en el conjunt de fonts d'energia.

7.3 Per a 2030, duplicar la taxa mundial de millora de l'eficiència energètica.

7.a Per a 2030, augmentar la cooperació internacional per tal de facilitar l'accés a la investigació i a les tecnologies energètiques no contaminants, incloses les fonts d'energia renovables, les eficiències energètiques i les tecnologies avançades i menys contaminants de combustibles fòssils, així com promoure la inversió en infraestructures energètiques i tecnologies d'energia no contaminant.

7.b Per a 2030, ampliar la infraestructura i millorar la tecnologia per tal d'oferir serveis d'energia moderns i sostenibles per a tots els països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països en desenvolupament sense litoral, d'acord amb els programes de suport respectius.

Objectiu 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom

8.1 Mantenir el creixement econòmic per càpita de conformitat amb les circumstàncies nacionals i, en particular, un creixement del producte interior brut d'almenys un 7% anual als països menys avançats.

8.2 Aconseguir nivells més elevats de productivitat econòmica mitjançant la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació, entre altres coses centrant l'atenció en sectors de major valor afegit i ús intensiu de mà d'obra.

8.3 Promoure polítiques orientades al desenvolupament que donin suport a les activitats productives, la creació d'ocupació digne, l'emprenedoria, la creativitat i la innovació, i encoratjar la regularització i el creixement de les microempreses i les petites i mitjanes empreses, entre altres coses mitjançant l'accés a serveis financers.

8.4 Millorar progressivament, per a 2030, la producció i el consum eficients dels recursos mundials i procurar desvincular el creixement econòmic de la degradació del medi ambient, de conformitat amb el marc decenal de programes sobre modalitats

sostenibles de consum i producció, començant pels països desenvolupats.

8.5 Per a 2030, aconseguir l'ocupació plena i productiva i garantir un treball digne per a tots els homes i dones, inclosos el jovent i les persones amb discapacitat, així com la igualtat de remuneració per treball d'igual valor.

8.6 Per a 2020, reduir substancialment la proporció de joves sense ocupació i que no cursen estudis ni reben formació.

8.7 Adoptar mesures immediates i eficaces per a eradicar el treball forçat, posar fi a les formes modernes d'esclavitud i el tràfic d'éssers humans i assegurar la prohibició i l'eliminació de les pitjors formes de treball infantil, incloent el reclutament i la utilització d'infants soldats, i, a tot tardar el 2025, posar fi al treball infantil en totes les seves formes.

8.8 Protegir els drets laborals i promoure un entorn de treball segur i protegit per a totes les persones treballadores, incloses les migrants, en particular les dones migrants i les persones amb ocupacions precàries.

8.9 Per a 2030, elaborar i posar en pràctica polítiques de promoció d'un turisme sostenible que creï ocupació i promogui la cultura i els productes locals.

8.10 Reforçar les institucions financeres nacionals per a encoratjar i ampliar l'accés als serveis bancaris, financers i d'assegurances per a tothom.

8.a Augmentar el suport a la iniciativa d'ajut per al comerç als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, fins i tot en el context del Marc integrat millorat d'assistència tècnica relacionada amb el comerç per als països menys avançats.

8.b Per a 2020, desenvolupar i posar en marxa una estratègia mundial per a l'ocupació del jovent i aplicar el Pacte mundial per a l'ocupació de l'Organització Internacional de Treball (OIT).

Objectiu 9. Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació

9.1 Desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilients i de qualitat, incloent infraestructures regionals i transfrontereres, per tal de donar suport al desenvolupament econòmic i al benestar humà, amb especial atenció a l'accés assequible i equitatiu per a totes les persones.

9.2 Promoure una industrialització inclusiva i sostenible i, a tot tardar el 2030, augmentar de manera significativa la contribució de la indústria a l'ocupació i al producte interior brut, d'acord amb les circumstàncies nacionals, i duplicar aquesta contribució als països menys avançats.

9.3 Augmentar l'accés de les petites indústries i altres empreses, en particular en els països en desenvolupament, als serveis financers, incloent els crèdits assequibles, i llur integració en les cadenes de valor i els mercats.

9.4 Per a 2030, modernitzar les infraestructures i reconvertir les indústries perquè siguin sostenibles, usant els recursos amb major eficàcia i promovent l'adopció de tecnologies i processos industrials nets i racionals ambientalment, i aconseguint que tots els països adoptin mesures d'acord amb llurs capacitats respectives.

9.5 Augmentar la investigació científica i millorar la capacitat tecnològica dels sectors industrials de tots els països, en particular els països en desenvolupament, entre altres coses fomentant la innovació i augmentant substancialment, d'aquí al 2030, el nombre de persones que treballen en el camp de la investigació i el desenvolupament per cada milió d'habitants, així com la despesa en investigació i desenvolupament dels sectors públic i privat.

9.a Facilitar el desenvolupament d'infraestructures sostenibles i resilients als països en

desenvolupament per mitjà d'un major suport financer, tecnològic i tècnic als països africans, països menys avançats, països en desenvolupament sense litoral i petits estats insulars en desenvolupament.

9.b Donar suport al desenvolupament de tecnologies, investigació i innovació nacionals als països en desenvolupament, garantint també un entorn normatiu propici a la diversificació industrial i l'addició de valor als productes bàsics, entre d'altres.

9.c Augmentar de forma significativa l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació i esforçar-se a proporcionar accés universal i assequible a Internet als països menys avançats a tot tardar el 2020.

Objectiu 10. Reduir la desigualtat en i entre els països

10.1 Per a 2030, aconseguir progressivament i mantenir el creixement dels ingressos del 40% més pobre de la població a una taxa superior a la mitjana nacional.

10.2 Per a 2030, potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de llur edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió, situació econòmica o altra condició.

10.3 Garantir la igualtat d'oportunitats i reduir la desigualtat dels resultats, fins i tot eliminant les lleis, polítiques i pràctiques discriminatòries i promovent legislació, polítiques i mesures adequades al respecte.

10.4 Adoptar polítiques, en especial fiscals, salarials i de protecció social, i aconseguir progressivament una major igualtat.

10.5 Millorar la reglamentació i la vigilància de les institucions i dels mercats financers mundials i enfortir l'aplicació d'aquesta reglamentació.

10.6 Assegurar una major representació i intervenció dels països en desenvolupament en les decisions adoptades per les institucions econòmiques i financeres internacionals per tal d'augmentar l'eficàcia, la fiabilitat, la rendició de comptes i la legitimitat d'aquestes institucions.

10.7 Facilitar una migració i mobilitat ordenades, segures, regulars i responsables de les persones, també mitjançant l'aplicació de polítiques migratòries planificades i ben gestionades.

10.a Aplicar el principi del tracte especial i diferenciat per als països en desenvolupament, en particular per als països menys avançats, de conformitat amb els acords de l'Organització Mundial del Comerç.

10.b Fomentar l'ajut oficial al desenvolupament i els fluxos financers, inclosa la inversió estrangera directa, per als estats amb majors necessitats, en particular els països menys avançats, països africans, petits estats insulars en desenvolupament i països en desenvolupament sense litoral, d'acord amb llurs plans i programes nacionals.

10.c Per a 2030, reduir els costos de transacció de les remeses de migrants per sota del 3% i eliminar els canals de tramesa de remeses amb un cost superior al 5%.

Objectiu 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles

11.1 Per a 2030, assegurar l'accés de totes les persones a habitatges i a serveis bàsics adequats, segurs i assequibles, i millorar els barris marginals.

11.2 Per a 2030, proporcionar accés a sistemes de transport segurs, assequibles, accessibles i sostenibles per a totes les persones, i millorar la seguretat viària, en particular mitjançant l'ampliació del transport públic, amb especial atenció a les necessitats de les persones en situació vulnerable, dones, nenes, nens, persones amb discapacitat i persones grans.

11.3 Per a 2030, augmentar una urbanització inclusiva i sostenible, així com la

capacitat de planificar i gestionar de manera participativa, integrada i sostenible els assentaments humans a tots els països.

11.4 Redoblar els esforços per a protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món.

11.5 Per a 2030, reduir de forma significativa el nombre de morts causades per desastres, inclosos els relacionats amb l'aigua, i de persones afectades per aquests, i reduir substancialment les pèrdues econòmiques directes causades per desastres relacionades amb el producte interior brut mundial, fent un èmfasi especial en la protecció de les persones pobres i de les persones en situacions de vulnerabilitat.

11.6 Per a 2030, reduir l'impacte ambiental negatiu per càpita de les ciutats, amb especial atenció a la qualitat de l'aire, així com a la gestió dels residus municipals i d'altre tipus.

11.7 Per a 2030, proporcionar accés universal a zones verdes i espais públics segurs, inclusivament i accessibles, en particular per a les dones i els infants, les persones grans i les persones amb discapacitat.

11.a Donar suport als vincles econòmics, socials i ambientals positius entre les zones urbanes, periurbanes i rurals enfortint la planificació del desenvolupament nacional i regional.

11.b Per a 2020, augmentar substancialment el nombre de ciutats i assentaments humans que adopten i posen en marxa polítiques i plans integrats per promoure la inclusió, l'ús eficient dels recursos, la mitigació del canvi climàtic i l'adaptació a aquest, així com la resiliència davant dels desastres, i desenvolupar i posar en pràctica una gestió integral dels riscos de desastre a tots els nivells, d'acord amb el Marc de Sendai per a la reducció del risc de desastres 2015-2030

11.c Proporcionar suport als països menys avançats, incloent una assistència financera i tècnica, perquè puguin construir edificis sostenibles i resilents utilitzant materials locals.

Objectiu 12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

12.1 Aplicar el Marc decennal de programes sobre modalitats de consum i producció sostenibles, amb la participació de tots els països i el lideratge dels països desenvolupats, tenint en compte el grau de desenvolupament i les capacitats dels països en desenvolupament.

12.2 Per a 2030, assolir la gestió sostenible i l'ús eficient dels recursos naturals.

12.3 Per a 2030, reduir a la meitat el desaprofitament d'aliments per càpita mundial en la venda al detall i a nivell del consum, així com les pèrdues d'aliments a les cadenes de producció i distribució, incloses les pèrdues post-collita.

12.4 Per a 2020, aconseguir la gestió ecològicament racional dels productes químics i de tots els productes de rebuig al llarg de llur cicle de vida, de conformitat amb els marcs internacionals convinguts, i reduir de manera significativa llur alliberament a l'atmosfera, a l'aigua i al sòl a fi de minimitzar llurs efectes adversos sobre la salut humana i el medi ambient.

12.5 Per a 2030, disminuir de manera substancial la generació de productes de rebuig mitjançant polítiques de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització.

12.6 Encoratjar les empreses, en especial les grans empreses i les empreses transnacionals, a adoptar pràctiques sostenibles i a incorporar informació sobre la sostenibilitat en llur cicle de presentació d'informes.

12.7 Promoure pràctiques de contractació pública que siguin sostenibles, de conformitat amb les polítiques i prioritats nacionals.

12.8 Per a 2030, assegurar que les persones de tot el món tinguin informació i

conscienciació pertinents per al desenvolupament i els estils de vida sostenibles, en harmonia amb la natura.

12.a Ajudar els països en desenvolupament a enfortir llur capacitat científica i tecnològica a fi d'avançar cap a modalitats de consum i producció més sostenibles.

12.b Elaborar i aplicar instruments que permetin vigilar els efectes en el desenvolupament sostenible a fi d'aconseguir un turisme sostenible que creï llocs de treball i promogui la cultura i els productes locals.

12.c Racionalitzar els subsidis ineficients als combustibles fòssils que encoratgen el consum antieconòmic mitjançant l'eliminació de les distorsions del mercat, d'acord amb les circumstàncies nacionals, fins i tot per mitjà d'una reestructuració dels sistemes tributaris i l'eliminació gradual dels subsidis perjudicials, quan existeixin, per tal de reflectir-ne l'impacte ambiental, tenint plenament en compte les necessitats i condicions específiques dels països en desenvolupament i reduint al mínim els possibles efectes adversos en llur desenvolupament, d'una manera que permeti protegir les persones pobres i les comunitats afectades.

Objectiu 13. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes

2 Reconeixent que la Convenció marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic és el principal fòrum intergovernamental internacional per a negociar la resposta mundial al canvi climàtic.

13.1 Enfortir la resiliència i la capacitat d'adaptació als riscos relacionats amb el clima i els desastres naturals a tots els països.

13.2 Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, les estratègies i els plans nacionals.

13.3 Millorar l'educació, la conscienciació i la capacitat humana i institucional en relació amb la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a aquest, la reducció dels seus efectes i l'alerta primerenca.

13.a Complir el compromís dels països desenvolupats que són parts de la Convenció marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic d'assolir l'any 2020 l'objectiu de mobilitzar conjuntament 100.000 milions de dòlars anuals, procedents del conjunt de les fonts, a fi d'atendre les necessitats dels països en desenvolupament respecte a l'adopció de mesures concretes de mitigació i la transparència en llur aplicació, i posar en ple funcionament el Fons verd per al clima capitalitzant-lo com més aviat millor.

13.b Promoure mecanismes per a augmentar la capacitat de planificació i gestió eficaces en relació amb el canvi climàtic als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament, centrats concretament en les dones, persones joves i comunitats locals i marginades.

Objectiu 14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible

14.1 Per a 2025, prevenir i reduir de forma significativa la contaminació marina de tot tipus, en particular la contaminació produïda per activitats terrestres, inclosos els detritus marins i la contaminació per excés de nutrients.

14.2 Per a 2020, protegir i gestionar de manera sostenible els ecosistemes marins i costaners per tal d'evitar efectes nocius importants, enfortint-ne, entre altres mesures, la resiliència, i emprendre accions per a restaurar-los per tal de restablir la salut i la productivitat dels oceans.

14.3 Minimitzar i afrontar els efectes de l'acidificació dels oceans, mitjançant, entre altres mesures, la intensificació de la cooperació científica a tots els nivells.

14.4 Per a 2020, regular eficaçment l'explotació pesquera i posar fi a la pesca excessiva, la pesca il·legal, la pesca no declarada, la no reglamentada i les pràctiques de pesca destructives, i aplicar plans de gestió amb base científica a fi de restablir les poblacions de peixos en el termini més breu possible, com a mínim a nivells que puguin produir el màxim rendiment sostenible d'acord amb les característiques biològiques respectives.

14.5 Per a 2020, conservar almenys el 10% de les zones costaneres i marines, de conformitat amb les lleis nacionals i el dret internacional i sobre la base de la millor informació científica disponible.

14.6 Per a 2020, prohibir certes formes de subvencions a la pesca que contribueixen a una excessiva capacitat de pesca i a una sobreexplotació pesquera, eliminar les subvencions que contribueixen a la pesca il·legal, no declarada i no reglamentada, i abstenir-se d'introduir noves subvencions d'aquest tipus, i reconèixer que la negociació sobre les subvencions a la pesca en el marc de l'Organització Mundial del Comerç (OMC) ha d'incloure un tracte especial i diferenciat, apropiat i efectiu per als països en desenvolupament i els països menys avançats (PMA).

14.7 Per a 2030, augmentar els beneficis econòmics que els petits estats insulars en desenvolupament i els països menys avançats reben de l'ús sostenible dels recursos marins, en particular mitjançant la gestió sostenible de la pesca, l'aqüicultura i el turisme.

14.a Augmentar els coneixements científics, desenvolupar la capacitat de recerca i transferir la tecnologia marina, atenent els criteris i les directrius de la Comissió Oceanogràfica Intergovernamental sobre transferència de tecnologia marina, a fi de millorar la salut dels oceans i potenciar la contribució de la biodiversitat marina al desenvolupament dels països en desenvolupament, en particular els petits estats insulars en desenvolupament i els PMA.

14.b Facilitar l'accés dels pescadors/es artesanals a petita escala als recursos marins i als mercats.

14.c Millorar la conservació i l'ús sostenible dels oceans i llurs recursos aplicant el dret internacional reflectit en la Convenció de les Nacions Unides sobre el dret del mar, que proporciona el marc jurídic per a la conservació i la utilització sostenible dels oceans i de llurs recursos.

Objectiu 15. Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat

15.1 Per a 2020, vetllar per la conservació, el restabliment i l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres i els ecosistemes interiors d'aigua dolça i els serveis que proporcionen, en particular els boscos, els aiguamolls, les muntanyes i les zones àrides, d'acord amb les obligacions marcades pels acords internacionals.

15.2 Per a 2020, promoure la gestió sostenible de tots els tipus de boscos, posar fi a la desforestació, recuperar els boscos degradats i incrementar substancialment el repoblament forestal i la reforestació a escala mundial.

15.3 Per a 2030, lluitar contra la desertificació, rehabilitar les terres i els sòls degradats, incloses les terres afectades per la desertificació, la sequera i les inundacions, i procurar assolir un món neutral quant a la degradació de les terres.

15.4 Per a 2030, vetllar per la conservació dels ecosistemes muntanyosos, incloent-hi llur biodiversitat, a fi de millorar llur capacitat de proporcionar beneficis essencials per al desenvolupament sostenible.

15.5 Emprendre accions urgents i significatives per a reduir la degradació dels hàbitats

naturals, detenir la pèrdua de biodiversitat i, per a 2020, protegir les espècies amenaçades i evitar-ne l'extinció.

15.6 Promoure la participació justa i equitativa dels beneficis que es deriven de la utilització de recursos genètics i promoure l'accés adequat a aquests recursos, tal com s'ha acordat internacionalment.

15.7 Adoptar mesures urgents per a posar fi a la cacera furtiva i al tràfic d'espècies protegides de flora i fauna, i abordar la demanda i l'oferta il·legals de productes silvestres.

15.8 Per a 2020, adoptar mesures per a prevenir la introducció d'espècies exòtiques invasores i reduir de forma significativa llurs efectes en els ecosistemes terrestres i aquàtics, i controlar o eradicar les espècies prioritàries.

15.9 Per a 2020, integrar els valors dels ecosistemes i de la biodiversitat a la planificació nacional i local, als processos de desenvolupament, així com a les estratègies i als informes de reducció de la pobresa.

15.a Mobilitzar i augmentar de forma significativa els recursos financers procedents de totes les fonts per tal de conservar i utilitzar de forma sostenible la biodiversitat i els ecosistemes.

15.b Mobilitzar un volum apreciable de recursos procedents de totes les fonts i a tots els nivells per a finançar una gestió forestal sostenible i proporcionar incentius adequats als països en desenvolupament perquè promoguin aquest tipus de gestió, en particular amb vista a la conservació i la reforestació. 30

15.c Augmentar el suport mundial a la lluita contra la cacera furtiva i el tràfic d'espècies protegides, en particular augmentant la capacitat de les comunitats locals per a cercar oportunitats de subsistència sostenible.

Objectiu 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells

16.1 Reduir considerablement totes les formes de violència i les taxes de mortalitat connexes a tot el món.

16.2 Posar fi al maltractament, l'explotació, el tràfic, la tortura i totes les formes de violència contra els infants.

16.3 Promoure l'estat de dret en els àmbits nacionals i internacionals, i garantir la igualtat d'accés a la justícia per a totes les persones.

16.4 Per a 2030, reduir de forma significativa el tràfic il·lícit de finances i d'armes, enfortir la recuperació i devolució de béns robats, i lluitar contra totes les formes de delinqüència organitzada.

16.5 Reduir substancialment totes les formes de corrupció i suborn.

16.6 Crear unes institucions eficaces, responsables i transparents a tots els nivells.

16.7 Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells.

16.8 Ampliar i enfortir la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governança mundial.

16.9 Per a 2030, proporcionar l'accés a una identitat jurídica per a totes les persones, en particular mitjançant el registre de naixements.

16.10 Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals.

16.a Enfortir les institucions nacionals pertinents, entre d'altres mitjançant la cooperació internacional, amb vista a realitzar formació a tots els nivells, en particular en els països

en desenvolupament, per tal de prevenir la violència i combatre el terrorisme i la delinqüència.

16.b Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

Objectiu 17. Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible

Finances

17.1 Enfortir la mobilització de recursos interns, fins i tot mitjançant la prestació de suport internacional als països en desenvolupament, a fi de millorar la capacitat nacional per a recaptar ingressos fiscals i d'altra índole.

17.2 Vetllar perquè els països desenvolupats compleixin plenament llurs compromisos en relació amb l'ajut oficial al desenvolupament (AOD), inclòs el compromís adquirit per nombrosos països desenvolupats d'assolir l'objectiu de destinar el 0,7% del producte nacional brut (PNB) a l'AOD i del 0,15% al 0,20% del PNB a l'AOD dels països menys avançats; així com encoratjar els proveïdors d'AOD a què considerin fixar una meta per tal de destinar almenys el 0,20% del PNB a l'AOD dels països menys avançats.

17.3 Mobilitzar recursos financers addicionals provinents de múltiples fonts per als països en desenvolupament.

17.4 Assistir els països en desenvolupament per a aconseguir la sostenibilitat del deute a llarg termini amb polítiques coordinades orientades a fomentar el finançament, l'alleujament i la reestructuració del deute, si escau, i fer front al deute extern dels països pobres altament endeutats a fi de reduir l'endeutament excessiu.

17.5 Adoptar i aplicar sistemes de promoció d'inversió a favor dels països menys avançats.

Tecnologia

17.6 Millorar la cooperació regional i internacional nord-sud, sud-sud i triangular i l'accés a la ciència, tecnologia i innovació, i augmentar l'intercanvi de coneixements en condicions mútuament convingudes, entre altres coses millorant la coordinació entre els mecanismes existents, en particular en l'àmbit de les Nacions Unides, i mitjançant un mecanisme global de facilitació de la tecnologia.

17.7 Promoure el desenvolupament, així com la transferència, divulgació i difusió de tecnologies ecològicament racionals als països en desenvolupament en condicions favorables, incloent condicions concessionàries i preferencials, de mutu acord.

17.8 Posar en ple funcionament, a tot tardar el 2017, el banc de tecnologia i el mecanisme de suport a la ciència, tecnologia i innovació per als països menys avançats, i augmentar l'ús de tecnologies instrumentals, en particular de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Formació

17.9 Augmentar el suport internacional a la implementació eficaç i amb objectius concrets de programes de formació als països en desenvolupament per tal de donar suport als plans nacionals orientats a aplicar tots els Objectius de desenvolupament sostenible, mitjançant, entre d'altres, la cooperació nord-sud, sud-sud i triangular. 32

Comerç

17.10 Promoure un sistema de comerç multilateral universal, basat en normes, obert, no discriminatori i equitatiu en el marc de l'Organització Mundial del Comerç mitjançant,

entre d'altres, la conclusió de negociacions d'acord amb el Programa de Doha per al desenvolupament.

17.11 Augmentar de manera significativa les exportacions dels països en desenvolupament, en particular amb la perspectiva de duplicar la participació dels països menys avançats en les exportacions mundials per a 2020.

17.12 Aconseguir la implementació oportuna d'un accés permanent als mercats, sense aranzels ni quotes per a tots els països menys avançats, de conformitat amb les decisions de l'Organització Mundial del Comerç, i entre d'altres, vetllant per tal que les normes d'origen preferencials aplicables a les importacions dels països menys avançats siguin transparents i senzilles, i contribueixin a facilitar l'accés als mercats.

Qüestions sistèmiques

Coherència institucional i de polítiques públiques

17.13 Augmentar l'estabilitat macroeconòmica mundial, entre d'altres mitjançant la coordinació i coherència de polítiques.

17.14 Millorar la coherència de polítiques per al desenvolupament sostenible.

17.15 Respectar el lideratge i la política de cada país per a establir i aplicar polítiques orientades a l'eradicació de la pobresa i la promoció del desenvolupament sostenible.

Aliances entre múltiples actors

17.16 Enfortir l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible, complementada per aliances entre múltiples actors que mobilitzin i promoguin l'intercanvi de coneixements, expertesa, tecnologies i recursos financers, amb la finalitat de donar suport a l'assoliment dels Objectius de desenvolupament sostenible a tots els països, en particular als països en desenvolupament.

17.17 Encoratjar i promoure la constitució d'aliances eficaces en els àmbits públic, publico-privat i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos dels partenariats.

Dades, supervisió i rendició de comptes

17.18 Per a 2020, millorar la prestació de suport a la formació per als països en desenvolupament, inclosos els països menys avançats i els petits estats insulars en desenvolupament, amb la perspectiva d'augmentar de forma significativa la disponibilitat de dades actualitzades, fiables i de qualitat, desglossades per grups d'ingressos, gènere, edat, raça, origen ètnic, condició migratòria, discapacitat, ubicació geogràfica i altres característiques pertinents segons el context nacional.

17.19 Per a 2030, aprofitar les iniciatives existents per a elaborar indicadors que permetin mesurar els progressos aconseguits en matèria de desenvolupament sostenible i constitueixin un complement dels indicadors utilitzats per a mesurar el producte interior brut, i donar suport a la formació en estadística als països en desenvolupament.